

7. Kiinteistöjä koskevat asiat

Hallinnolliset kysymykset

Viranhaltijat. Kaupunginvaltuusto päätti, että kiinteistöviraston kansliaosastoon perustetaan 1.1.1973 lukien 19. pl:aan kuuluva toimistoesimiehen virka, jonka pätevyysvaatimuksena on alempi oikeustutkinto ja joka kuuluu III kielitaitoluokkaan sekä samalla lakkautetaan 16. pl:n toimistonhoitajan virka (20.9. 541 §), että talo-osastoon perustetaan 1.2.1972 lukien 11. pl:aan kuuluva talonmiehen virka, muutetaan kaksi 9. pl:n lämmittäjän virkaa samasta ajankohdasta lukien 9. pl:n talonmiehen viroiksi (12.1. 34 §) sekä lakkautetaan 1.6.1972 lukien 8. pl:n talonmiehenvirka ja 5. pl:n yövärtijän virka (31.5. 337 §).

Kiinteistöviraston jäljempänä mainittujen dipl.insinöörien kanssa päätettiin tehdä uusi palkkasopimus siten, että 1.3. lukien maksetaan 30. pl:aan kuuluvasta tonttiosaston apulaispäällikön virasta Kurt Sreiberille 3 700 mk/kk, 30. pl:aan kuuluvasta piiri-insinöörin virasta Tauno Talviolle 3 600 mk/kk sekä Paavo Suniselle ja Mauno Käyräkoskelle 3 500 mk/kk (19.4. 226 §); 28. pl:n insinöörin virkaan valitulle Erkki Siikaniemelle maksetaan 1.3. lukien 3 280.60 mk/kk (8.3. 148 §) sekä 30. pl:aan kuuluvaan piiri-insinöörin virkaan valitulle Pertti Viitaselle 1.8. lukien 3 135 mk/kk (21.6. 421 §).

Apulaiskaupungingeodeetin viransijaiselle dipl.ins. Tauno Talviolle maksettava sopimuspalkka vahvistettiin 3 901.10 mk:ksi/kk ajaksi 15.8.—15.11.1972, jolloin hän on hoitanut mainittua virkaa (13.12. 736 §).

Kaupunginvaltuusto päätti kunnallisen yleisen virkaehtosopimuksen liitteen n:o 3 nojalla 0.2 %:n suuruisen järjestelyvaran käytöstä 23.6.1971 tekemäänsä päätöstä täydentäen siirtää kansliaosaston kaksi 11. pl:n autonkuljettaja-vahtimestarin virkaa 1.6. 1971 lukien 12. pl:aan (9.2. 102 §).

Kiinteän omaisuuden hankintaa ja luovutusta koskevat asiat

Kiinteistöjen ostot. Kaupunginvaltuusto päätti, että kertomusvuoden aikana ostetaan seuraavat tilat, kiinteistöt, maa-alueet ym. jäljempänä määrätyillä ehdoilla:

22. kaupunginosan korttelin n:o 692 tontti n:o 13 rakennuksineen huoneenvuokrasopimuksia lukuun ottamatta rasiuksista vapaina Kiiltokangas Oy:ltä hankintatoimiston tarpeita varten yht. 1 970 000 mk:n kauppahinnasta, josta 1 500 000 mk suoritetaan käteisellä ja 470 000 mk sitten, kun talo on vapautunut vuokralaisista, kuitenkin viimeistään 1.5.1974 sekä muutoin kiinteistölautakunnan mahdollisesti määräämin lisäehdoin (20.9. 542 §);

31. kaupunginosan Lauttasaaren kylän tilat Alholmen jätte vattenområde RN:o 1289 ja Björkudden RN:o 1357 rasiuksista vapaina Huber Oy:ltä Hanasaaren ja Lauttasaaren välisen yhdystien rakentamista varten 1 700 000 mk:n käteishinnasta (6.9. 513 §);

43. kaupunginosan korttelin n:o 43014 teollisuustontista n:o 1 n. 9 480 m²:n suuruisen osa kaupunkimitta- ja osaston laatiman karttapiirroksen n:o 17190/NA 51 mukaisesti 1 005 000 mk:n suuruisesta käteishinnasta (13.12. 741 §, ks. myynnit);

46. kaupunginosan korttelin n:o 46014 tontti n:o 11 rasiuksista vapaina Renlund Oy:ltä 3 mmk:n suuruisesta käteishinnasta (21.6. 430 §);

54. kaupunginosan Vuosaaren kylässä sijaitsevat tilat Sjököulla RN:o 428 ja Sjököulla I RN:o 467 Asunto Oy Meriahteelta rasiuksista vapaina yht. 990 000 mk:n käteishinnasta. Myyjä pidättää itselleen Sjököullan tilasta RN:o 428 n. 0.5 ha:n suuruisen määrälän karttapiirroksen n:o 16785/NA 51 mukaisesti (21.6. 431 §);

Vihti: A) Ollilan kylässä sijaitsevat tilat

Saarijärvi RN:o 2¹¹⁸ Tiemaa I RN:o 2⁵⁴ ja Tiemaa II RN:o 2⁵⁶ rva Riitta Pätiälä-Saarisalolta 2 200 000 mk:n käteishinnasta. Luovutukseen ei sisälly 6.3.1968 allekirjoitetulla kauppakirjalla tilasta RN:o 2¹¹⁸ ylijoht. Paavo Jokiselle myyty n. 5 000 m²:n suuruinen määräala. Tilaa rasittaa Matti Keinäsen vuokraoikeus n. 0.5 ha:n suuruiseen määräalaan, joka on vuokrattu 350 mk:n vuosi- vuokrasta ajaksi 1.5.1969—1.5.2009,

B) ylijoht. Paavo Jokiselta Ollilan kylässä sijaitseva Saarijärven tilaan RN:o 2¹¹⁸ kuuluva n. 5 000 m²:n suuruinen määräala rasi- tuksista vapaana 15 000 mk:n kauppahin- nasta (3.5. 268 §).

Kaupunginvaltuusto oikeutti kiinteistölau- takunnan tekemään esisopimukset Sipoon kunnan Granön kylässä sijaitsevien

A) Svartholmen-nimisen tilan RN:o 1²⁴⁷ ostamisesta Margareta Bergmanilta 1 020 000 mk:n kauppahinnasta,

B) Granö-nimisen tilan RN:o 1²⁴⁸ osta- misesta Caroline Wahlin oikeudenomistajilta 1 360 000 mk:n kauppahinnasta ja

C) Granö Jägars -nimisen tilan RN:o 1²⁶⁸ ostamisesta fil.kand. Charlotta (Cara) Borg- strömiltä 920 000 mk:n kauppahinnasta,

kaikki ehdolla, että esisopimus on voimas- sa 15.12.1972 saakka ja että kaupassa muu- toin noudatetaan kiinteistölautakunnan mää- räämiä luovutusehtoja (21.6. 432 §).

Aluevaihdot. Kaupunginvaltuusto päätti, muuttaen 24.2.1971 tekemäänsä ns. Merihaan alueen asemakaavan toteuttamista varten suoritettavaa aluevaihtoa koskevaa päätöstä, oikeuttaa kiinteistölautakunnan suoritta- maan Helsingin Asuntokeskuskunta Hakan kanssa seuraavan aluevaihdon:

A) Haka luovuttaa omasta ja perustetta- vien asunto-osakeyhtiöiden ja muiden yhtiöi- den puolesta kaupungille 10. kaupunginosan korttelin n:o 292 tontista n:o 6 asemakaavaa ja asemakaavan muutosta koskevassa piirus- tuksessa n:o 6481 Sörnäisten rantatie, Haka- niemenranta ja Haapaniemenkatu nimisiksi katualueiksi ynnä puistoalueiksi merkityt

määräalat, pinta-alaltaan n. 11 600 m², kau- punkimittausosaston karttapiirroksen n:o 16647/NA 51 mukaisesti.

B) Kaupunki luovuttaa Hakalle kohdassa A) tarkoitettujen perustettavien asunto-osa- keyhtiöiden ja muiden yhtiöiden lukuun ylei-istä alueista Og¹, Xa¹, Xd¹ ja Xe¹ 12.11.1971 vahvistetun asemakaavan sekä tonttijako- karttojen n:o 3212 ja 3213 mukaan korttelei- hin n:o 398 ja 399 kuuluvat seuraavat alueet:

1) Korttelin n:o 398 tonttiin n:o 4 kuulu- van 1 168.6 m²:n suuruisen alueen sekä kort- telin n:o 399 tonttiin n:o 1 kuuluvan 0.6 m²:n suuruisen alueen, tonttiin n:o 3 kuuluvan 1 825.7 m²:n suuruisen alueen ja tonttiin n:o 7 kuuluvan 1 081.3 m²:n suuruisen alueen.

2) Korttelin n:o 398 tonttiin n:o 2 kuulu- van 9.6 m²:n suuruisen alueen.

3) Korttelin n:o 398 tonttiin n:o 3 kuulu- van 4.5 m²:n suuruisen alueen.

4) Korttelin n:o 399 tonttiin n:o 2 kuulu- van 3 545.4 m²:n suuruisen alueen.

5) Korttelin n:o 399 tonttiin n:o 4 kuulu- van 2 037.7 m²:n suuruisen alueen.

6) Korttelin n:o 399 tonttiin n:o 6 kuulu- van 1 960.5 m²:n suuruisen alueen.

Aluevaihto suoritettiin eräillä ehdoilla, eikä siinä suoriteta välirahaa (31.5. 357 §).

Lisäksi suoritettiin seuraavat aluevaihdot eräillä ehdoilla:

Asunto Oy Angervotie 7 -nimisen asunto- osakeyhtiön kanssa aluevaihto, jossa yhtiö luovuttaa kaupungille 29. kaupunginosan korttelin n:o 29030 asuntotontin n:o 3 rasi- tuksista vapaana ja jossa kaupunki luovuttaa yhtiölle korttelin n:o 29022 asuntotontin n:o 5 mm. siten, että kaupunki suorittaa yhtiölle käteisellä välirahaa 93 700 mk ja vastaa tontin n:o 5 tontinmittauskustannuksista (21.6. 433 §);

Rakennus- ja insinööritoimisto Teräsbeto- ni Oy:n kanssa aluevaihto, jossa yhtiö luo- vuttaa kaupungille rasi- tuksista vapaana Suu- tarilan kylässä sijaitsevat tilat Betox II RN:o 2¹³³ ja Telbe III RN:o 2¹³⁴ sekä jossa kaupun- ki luovuttaa yhtiölle perustettavan kiinteistö-

yhtiön lukuun Munkkiniemen korttelin 30009 tontin n:o 11 seuraavasti:

1) Yhtiö suorittaa kaupungille välirahana käteisellä 283 000 mk.

2) Aluevaihto suoritetaan välittömästi sen jälkeen, kun yhtiölle luovutettavan yleisen rakennuksen tontin asemakaavan muutos, jossa tontti muutetaan asuntotontiksi tontti-tehokkuusluvulla 0.6 on vahvistettu.

3) Luovutukseen eivät sisälly tilan RN:o 21³³ alueella oleva varistorakennus, aita eikä raide.

4) Kaupunki vuokraa eri sopimuksella varastointitarkoituksiin yhden kuukauden irtisanomisajoin kaupantekopäivästä lukien

a) tilan RN:o 21³³ Betonikone Oy:lle 1 500 mk:n suuruisesta kuukausivuokrasta ja

b) tilan RN:o 21³⁴ Rakennus- ja insinööri-toimisto Teräsbetoni Oy:lle 1 500 mk:n suuruisesta kuukausivuokrasta.

5) Yhtiölle luovutettavan tontin puiston puoleinen raja on aidattava kiinteistöviraston tonttiosaston hyväksymällä tavalla siksi ajaksi, kun tontille rakennetaan uudistaloa.

Lisäksi valtuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

hyväksyessään kaupunginhallituksen ehdotuksen valtuusto kehottaa kaupunginhallitusta huolehtimaan siitä, että Munkkiniemestä varataan jokin rakentamaton tontti tai jo rakennettu huonetilojen saamiseksi paikallisen väestön ja erityisesti nuorison erilaisia vapaa-ajan harrastustoimintoja varten. (3.5. 266 §);

Asunto Oy Perustie 35 -nimisen asunto-osakeyhtiön kanssa aluevaihto, jossa yhtiö luovuttaa kaupungille rasiuksista vapaana Munkkiniemen korttelin n:o 30095 asuntotontin n:o 9 ja jossa kaupunki luovuttaa yhtiölle korttelin n:o 30006 asuntotontin n:o 8. Yhtiö suorittaa kaupungille välirahaa 10 000 mk (13.12. 740 §);

Asunto-osakeyhtiö Björkholmen -nimisen yhtiön kanssa aluevaihto, jossa yhtiö luovuttaa kaupungille omistamastaan Lauttasaaren kylässä sijaitsevaan tilaan Björkholmen RN:o

16²⁷ kuuluvasta määräalasta n. 26 m² ja kaupunki luovuttaa yhtiölle tilasta 16²⁷ n. 26 m²:n suuruisen määräalan. Yhtiö suorittaa kaupungille välirahaa 500 mk ja vastaa tilalle RN:o 15³⁶ kuuluvan ja tilaa 16²⁷ rasittavan maarekisteriin merkityn rasiitteen poistamisesta aiheutuvista kustannuksista (20.9. 545 §, ks. v:n 1970 kert. s. 72);

Väinö Niemisen perillisten Hely Rombergin ym. kanssa aluevaihto, jossa kaupunki luovuttaa perikunnalle Malmin kylässä sijaitsevasta tilasta Pehrs RN:o 15⁹ n. 806 m²:n suuruisen määräalan, joka vahvistetussa asemakaavassa on merkitty kuuluvaksi korttelin n:o 38169 tontteihin n:o 1 ja 2, ja perikunta luovuttaa kaupungille samassa kylässä sijaitsevasta tilasta Huvila n:o 151 RN:o 25⁵ yhteensä n. 706 m²:n suuruisen määräalan, joka vahvistetussa asemakaavassa on merkitty puistoksi. Perilliset maksavat kaupungille välirahaa 13 000 mk. Vaihto on suoritettava 31.12. mennessä (14.6. 389 §);

Johtaja Ole Askolinin kanssa aluevaihto, jossa Askolin luovuttaa kaupungille Suutari-
lan kylässä sijaitsevan tilan Hannusas RN:o 41⁷⁴ rasiuksista vapaana ja jossa kaupunki luovuttaa joht. Askolinille perustettavan asunto-osakeyhtiön lukuun Munkkiniemen korttelin n:o 30019 asuntokerrostalotontin n:o 3. Vaihdoissa ei suoriteta välirahaa (5.4. 204 §, ks. vuokraukset).

Veljekset Salomaa Oy:n kanssa seuraava aluevaihto:

A) Veljekset Salomaa Oy luovuttaa kaupungille rasiuksista vapaana Ala-Tikkurilan kylässä sijaitsevasta tilasta Salomaa RN:o 33⁹⁹ n. 11 905 m²:n suuruisen määräalan ja tilasta Sillankorva RN:o 32⁰⁴ n. 1 921 m²:n suuruisen määräalan, jotka hyväksytyssä asemakaavassa n:o 6500 on merkitty katu-, tori-, liikenne- ja puistoalueiksi;

B) kaupunki luovuttaa Ala-Tikkurilan kylässä Heinikkö-nimisestä tilasta RN:o 11⁶⁸

a) Veljekset Salomaa Oy:lle korttelin n:o 40061 tonttiin n:o 2 merkityn n. 4 358 m²:n suuruisen määräalan sekä

b) Veljekset Salomaa Oy:n toimesta perustettavien asunto-osakeyhtiöiden lukuun Ala-Tikkurilan korttelin n:o 40065 tonttiin n:o 1 merkityn n. 3 606 m²:n suuruisen määräalan sekä korttelin n:o 40066 tonttiin n:o 1 merkityn n. 1 535 m²:n suuruisen määräalan.

Vaihto tehdään kaupunkimittausosaston karttapiirroksen n:o 16537/NA 51 mukaisesti. Veljekset Salomaa Oy suorittaa kaupungille vaihdossa välirahaa 205 000 mk (17.5. 309 §).

Rakennus Oy:n kanssa aluevaihto, jossa yhtiö luovuttaa kaupungille Konalan kylässä sijaitsevan tilan Putki RN:o 235¹ rasituksista vapaana, ja jossa kaupunki luovuttaa yhtiölle perustettavan asunto-osakeyhtiön lukuun Kulosaaren korttelin n:o 42058 asuntotontin n:o 2. Yhtiö suorittaa kaupungille välirahaa käteisellä 38 000 mk ja korvauksena Kulosaaren yhteisväestönsuojan rakennuskustannuksista 32 000 mk kuuden kuukauden kuluessa vaihtokirjan allekirjoittamispäivästä lukien (15.11. 664 §);

työnjohtaja Nils Hansenin kanssa päätettiin suorittaa aluevaihto siten, että Hansen luovuttaa kaupungille rasituksista vapaana Laajasalon kylässä sijaitsevan tilan Katrina RN:o 1659 ja kaupunki luovuttaa Hansenille Oulunkylän korttelin n:o 28094 tonttia 22 vastaavan, n. 1 010 m²:n suuruisen määräalan Oulunkylän kylässä sijaitsevasta tilasta Litt. A RN:o 52 tonttijakokartan n:o 951 mukaisesti. Kaupunki suorittaa työnjoht. Hansenille välirahaa 67 500 mk (19.4. 235 §);

peltiseppä Kustaa Kallion kanssa vaihto, jossa Kallio luovuttaa kaupungille rasituksista vapaina Laajasalon kylässä sijaitsevalla tilalla Mäntylä RN:o 1843 olevan asuinrakennuksen, laitteet ja istutukset ja kaupunki luovuttaa Kalliolle n. 1 150 m²:n suuruisen määräalan samassa kylässä sijaitsevasta tilasta Degerögård RN:o 11009 karttapiirroksen n:o 16783/NA 51 mukaisesti. Kaupunki suorittaa välirahana 50 000 mk, josta 40 000 mk kaupantekohetkellä ja 10 000 mk sen jälkeen, kun rakennus on tyhjänä luovutettu kaupun-

gille. Kaupunki vastaa luovuttamansa määräalan tontinmittauskustannuksista (14.6. 388 §);

Paavo Pihlajiston kanssa aluevaihto, jossa Pihlajisto luovuttaa kaupungille rasituksista vapaana Laajasalon kylässä olevan tilan Lepola RN:o 1711 ja jossa kaupunki luovuttaa Pihlajistolle samoin rasituksista vapaana samassa kylässä olevan tilan L.T. N:o 38 RN:o 1654. Kaupunki suorittaa Pihlajistolle välirahaa 60 000 mk (1.11. 622 §);

kirvesmies Reino Palviaisen kanssa aluevaihto, jossa Palviainen luovuttaa kaupungille rasituksista vapaana Tapaninkylän korttelin n:o 39096 tontin n:o 24 ja jossa kaupunki luovuttaa Palviaiselle vahvistetun asemakaavan mukaista korttelin n:o 17002 tonttia n:o 4 vastaavan, n. 925 m²:n suuruisen määräalan Espoon kaupungin Suurhuopalahden kylässä sijaitsevasta tilasta Alberga RN:o 21190 tonttijakokartan n:o 17002 mukaisesti ehdolla, että kaupunki suorittaa vaihdossa välirahaa käteisellä 12 000 mk (3.5. 267 §).

Hakunilan ja Pihlajiston tonttien aluevaihtoa koskeva esisopimus (ks. myynnit).

Kaupunginvaltuusto päätti, muuttaen 15.12.1971 tekemäänsä Pitäjänmäellä sijaitsevien alueiden vaihtamista koskevaa päätöstä, oikeuttaa kiinteistölautakunnan suorittamaan päätöksessä mainitun aluevaihdon Keskinäisen vakuutusyhtiön Eläke-Varman sijasta Kiinteistö Oy Rakentajantie 10 -nimisen yhtiön kanssa em. päätöksessä mainituilla ehdoilla (6.9. 512 §).

Kaupunginvaltuusto oikeutti kiinteistölautakunnan tekemään Suomen valtion kanssa esisopimuksen, jonka mukaan

a) kaupunki sitoutuu luovuttamaan valtiolle Kumpulan kylän Kumpula—Gumtåkt-nimisestä tilasta RN:o 2 n. 1.08 ha:n suuruisen määräalan kaupunkimittausosaston laatiman karttapiirroksen n:o 16186/NA 51 mukaisesti ja

b) valtio sitoutuu luovuttamaan kaupungille

1) Kumpulan kylän tiloista Sörnäisten sivurata-alue RN:o 22, Valtion rautateiden alue RN:o 27, Valtion rautateiden alue RN:o 28 ja Statsjärnvägarnas område RN:o 210 n. 2.86 ha:n suuruisen määräalan karttapiirroksen n:o 16186/NA 51 mukaisesti sekä

2) Etelä-Kaarelan kylässä sijaitsevasta tilasta Malmgård RN:o 49 n. 63.2 ha:n suuruiset määräalat kaupunkimittausosaston laatiman karttapiirroksen n:o 16187/NA 51 mukaisesti seuraavilla ehdoilla:

1) Kaupunki rakentaa Itä-Pasilan kunnallisteknilliset työt siten, että kortteliin n:o 17016 tulevat rakennukset voidaan ottaa käyttöön v:n 1973 loppuun mennessä. Kaupunki suorittaa korttelia ympäröivien katujen louhintatyöt viimeistään v:n 1972 loppuun mennessä, lukuun ottamatta karttapiirrokseseen n:o 16186/NA 51 merkittyä Radanrakentajantien katualuetta.

Kaupunki ei peri rakennuslain mukaisia korvauksia kadun ja viemärin rakentamiskustannuksista luovuttamansa alueen osalta.

2) Mikäli kaupunki rakentaa Itä-Pasilan alueella karttapiirrokseseen n:o 16186/NA 51 merkitylle Topparoikka-nimiselle jalankulkukadulle ja linja-autopysäkin rampeihin katulämmityksen, valtio suorittaa tästä aiheutuvat todelliset lisäkustannukset puhtaanapitoalueensa osalta, kuitenkin enintään 100 000 mk:n määrään saakka. Käyttökustannuksiin valtio osallistuu puhtaanapitoalueensa osalta. Mikäli kaupunki rakentaa mainitun katulämmityksen, valtio rakentaa katulämmityksen korttelissa n:o 17016 oleville yleiselle jalankululle varatuille sellaisille tontinosille, joita ei kateta. Kaupunki tekee päätöksen katulämmityksen rakentamisesta 30.6.1972 mennessä.

3) Kaupunki rakentaa Itä-Pasilan alueelle yhteisen väestönsuojan. Valtio maksaa korttelin n:o 17016 osuutena yhteisväestönsuojan rakentamiskustannuksista 1 550 000 mk.

Korvaus erääntyy maksettavaksi 31.12.1974, tai mikäli suoja valmistuu aikaisemmin, sen valmistuttua. Kaupunki vastaa siitä, ettei

valtio joudu rakennuslupamenettelyssä velvolliseksi rakentamaan väestönsuojaa korttelia n:o 17016 varten.

4) Kaupunki rakentaa Itä-Pasilan aluetta palvelemaan kaukolämmityksen, johon valtion kiinteistö liittyy sähkölaitoksen kanssa tehtävän lämpösopimuksen mukaisesti.

5) Kaupungilla on oikeus asettaa asemakaavan mukaisia jalankulkutasoja ja -katoksia varten tarvittavat kiinnikkeet luovutettavalle alueelle tuleviin rakennuksiin ja rakennelmiin korvauksetta.

6) Kaupungilla on oikeus aloittaa välittömästi kunnallisteknilliset työt kaupungille luovutettavilla alueilla, kuitenkin siten, että Itä-Pasilan alueella sijaitsevat asemarakennus ja valtionrautateiden asuinrakennus jäävät käyttökelpoisina paikoilleen. Kaupunki vastaa siitä, että näille alueille säilyy ajoyhteys ja että aseman edellyttämään pysäköintiin on käytettävissä nykyistä pysäköintialuetta vastaava alue, niin kauan kuin nykyistä asemarakennusta käytetään.

7) Kaupungilla on oikeus louhia ja tasata karttapiirrokseseen n:o 16186/NA 51 merkitty korttelin n:o 17009 pysäköintitontti n:o 1 kohdassa 6 mainittujen kunnallisteknillisten töiden yhteydessä. Valtio maksaa kaupungille tästä aiheutuneet, omistamaansa korttelinosaan kohdistuneet todelliset ja välittömät kustannukset.

8) Kaupungilla on oikeus pitää vesitunnelia valtiolle luovutettavan alueen alla korvauksetta.

9) Kaupunki laatii, ja mikäli kaupungista riippumattomat syyt eivät aiheuta viivästystä, jättää 31.3.1972 mennessä valtuuston hyväksyttäväksi korttelin n:o 17016 asemakaavan ja asemakaavamääräykset esisopimuksen liitteen mukaisina vähäisiä muutoksia lukuun ottamatta.

10) Kaupunki rakentaa karttapiirrokseseen n:o 16186/NA 51 merkityn Asemapäällikönkadun korkeusasemaltaan siten, että sen korkeus korttelin n:o 17016 lounaiskulmassa on

enintään +29.00 ja kaakkoiskulmassa enintään +29.40.

11) Valtio rakentaa karttapiirrokseen merkityn, kortteliin n:o 17016 kuuluvan Junailijankadun sekä huolehtii sen kunnossa- ja puhtaanapidosta.

12) Kaupunki vuokraa valtiolle puolustusministeriön kalliovaraston tilapäistä Itä-Pasilasta poissiirtymistä varten n. 600 m²:n suuruiset tilat enintään 2.50 mk:n suuruisesta kuukausivuokrasta neliömetriltä siihen saakka, kunnes valtiolle valmistuu tarkoitusta varten tilat Itä-Pasilaan, kuitenkin kauintaan v:n 1976 loppuun saakka. Valtio luovuttaa Itä-Pasilan kalliovaraston kaupungin omistukseen korvauksetta siltä osin kuin se on katualueella.

13) Valtiolla on oikeus vastikkeetta rakentaa oma viemäritunneli korttelista n:o 17016 karttapiirrokseen n:o 16186/NA 51 merkityn Radanrakentajantien katualueen kautta kaupungin viemäritunneliin ja liittää se tähän yleiseen viemäriin.

14) Laadittaessa asemakaavaa valtuuston 29.9.1971 hyväksymän Kannelmäen osayleiskaavan perusteella kaupunki merkitsee korttelit n:o 25, 33 ja 34 asuin- ja liikerakennusten korttelialueiksi, mikäli valtio niin vaatii sekä korttelin n:o 23 asuin-, liike- ja yleisten rakennusten korttelialueeksi. Vaatimus on esitettävä viimeistään asemakaavaa laadittaessa. Mikäli valtio tarvitsee kortteliin n:o 23 sijoitettavia omia laitoksiaan varten rakennusoikeutta enemmän kuin osayleiskaava osoittaa, on kaupunki valmis neuvottelemaan korttelin rakennusoikeuden tarkistamisesta.

15) Kaupunki huolehtii siitä, että valtion asuntolainaa haetaan vähintään puolelle niille alueille rakennettavista asuinrakennuksista, jotka alueet valtio tämän esisopimuksen mukaisessa vaihdossa luovuttaa kaupungille.

16) Alueet luovutetaan rasituksista vapaina lukuun ottamatta kohdassa 8 mainittua oikeutta vesitunnelin pitoon sekä Malminkartanon hoitokunnan ja sähkölaitoksen kesken

21.12.1956 tehtyä vuokrasopimusta.

17) Aluevaihdossa ei suoriteta välirahaa (26.1. 66 §).

Kaupunginvaltuusto oikeutti kiinteistölautakunnan tekemään Etu-Lassilan kiinteistönomistajien kanssa seuraavan sopimuksen:

Yhteistoimintasopimus

Helsingin kaupungin ja saman kaupungin Talin kylässä sijaitsevien tilojen RN:o 1⁶⁷—1⁷², 1⁷⁶—1⁹², 1¹⁰¹ ja 1¹⁰³ omistajien, joista seuraavassa käytetään nimitystä Elko, kesken on sovittu tiloja koskevasta kaavoituksesta, rakentamisesta, kunnallisteknillisten töiden suorittamisesta ja kiinteistöjen luovutuksesta seuraavaa.

1 §.

Kaupunki laatii yhteistoiminnassa Elkon kanssa tilojen alueelle valtuuston 29.9.1971 hyväksymän osayleiskaavan pohjalta asemakaavaehdotuksen, joka pyritään saattamaan kaupunkisuunnittelulautakunnan käsiteltäväksi 1 v:n kuluessa tämän sopimuksen allekirjoittamisesta.

Kaavaehdotusta laadittaessa ei ole tarpeen ottaa huomioon nykyisiä tilojen rajoja.

Osayleiskaavan mukaisen korttelin n:o 9 alueelle ohjeellisesti sijoitettu korttelipuisto pyritään siirtämään tilojen alueen ulkopuolelle.

2 §.

Kaupunki suorittaa osayleiskaavan mukaisten korttelien n:o 9 ja 11 ulkopuoliset kunnallisteknilliset työt. Töihin ryhdytään 1 v:n kuluessa asemakaavan vahvistamisesta ja työt pyritään saattamaan loppuun 3 v:n kuluessa kaavan vahvistamisesta.

Kaupunki perii tontinomistajilta rakennuslain mukaisen korvauksen kadun ja viemärin rakentamiskustannuksista sanotun lain mukaisessa järjestyksessä.

Tonttien rakentajien ja kaupungin kesken voidaan edellä olevasta poiketen tehdä sopimus kunnallisteknillisten töiden suorittamisesta ja niiden korvaamisesta.

3 §.

Elko aloittaa tiloista muodostettavien tonttien rakennustyöt 2 v:n kuluessa asemakaavan vahvistamisesta ja tonteille rakennettavat talot on saatettava käyttökuntoon 5 v:n kuluessa kaavan vahvistamisesta edellytyksellä, että kunnallisteknilliset työt on silloin suoritettu loppuun tonttien kohdalla.

Mikäli Elkon omistamien tilojen alueelle muodostettaville asuntotonteille sijoitetaan lastentarha tai -seimi, Elko rakentaa tätä tarkoitusta varten tarvittavat tilat edellyttäen, ettei ko. tilojen kerrosala ylitä 2 000 m², ja myy tai vuokraa ne kaupungille ns. omakustannusperiaatetta noudattaen.

4 §.

Asemakaavan toteuttamista varten suoritetaan Elkon ja kaupungin kesken seuraava aluevaihto:

1) Elko luovuttaa omistamistaan tiloista kaupungille

a) korttelien n:o 9 ja 11 rajojen ulkopuolella sijaitsevat yleisiin tarkoituksiin, kuten kaduksi ja puistoksi, varattavat alueet sekä

b) kortteliin n:o 17 kuuluvat alueet.

2) Kaupunki luovuttaa Elkolle omistamastaan Talin kylän Lassas-nimisestä tilasta RN:o 1¹⁰⁴ kortteliin n:o 11 kuuluvat alueet sekä kortteliin n:o 9 kuuluvan, Kaupintien ja Etu-Lassilan omakotialueen välisen alueen, joka lännessä rajoittuu suunniteltuun katualueeseen.

3) Vaihdeettavien alueiden luovutushintojen määäämisessä noudatetaan seuraavia yksikköhintoja:

yleisten alueiden neliöhinta	13 mk
yleisen rakennuksen tonttialueiden huoneyksikköhinta	2 000 mk

asuntotonttialueiden huoneyksikköhinta	5 000 mk
liiketonttialueiden huoneyksikköhinta	9 000 mk

Niiden yhdistettyjen asunto- ja liiketalo-tonttien huoneyksikköhinta, joiden liike- ja asuintarkoituksiin käytettävien tilojen keskinäistä suhdetta ei ole erikseen ilmoitettu, on 7 000 mk.

Näille yksikköhinnoille lasketaan 6%:n vuotuinen korko 1.5.1972 lukien.

4) Kaupungille luovutettavilla, yleisiin tarkoituksiin varattavilla alueilla olevien rakennusten luovutushinnat ovat seuraavat:

a) tila RN:o 1 ⁷⁸	75 137 mk
b) tila RN:o 1 ⁸⁴	67 300 mk
c) tila RN:o 1 ¹⁰³	44 850 mk

Näille lunastushinnoille lasketaan 4%:n vuotuinen korko 1.5.1972 lukien.

Osayleiskaavan mukaisessa korttelissa n:o 17 olevista rakennuksista kaupunki ei suorita korvausta.

5) Vaihdeettavien alueiden omistusoikeus siirtyy alueen saajalle asemakaavan vahvistamisen jälkeen laadittavan vaihtokirjan allekirjoitushetkellä.

6) Tämän sopimuksen allekirjoituspäivästä alkaen kummallakin osapuolella on oikeus saada haltuunsa ja käyttää osayleiskaavassa merkittyyn tarkoitukseen vaihdeettaviksi sovitut alueet, ei kuitenkaan käytössä olevaa Kaupintien aluetta, joka siirtyy Elkon hallintaan sen jälkeen, kun tien käyttö on käynyt tarpeettomaksi. Haltuunotosta on ilmoitettava toiselle osapuolelle vähintään 3 kuukautta aikaisemmin.

7) Kaupungille luovutettavilla alueilla olevat rakennukset siirtyvät kaupungin omistukseen ja hallintaan seuraavasti:

a) Kaupungilla on oikeus lunastaa tilalla RN:o 1⁷⁸ oleva asuinrakennus 3 kk:n kuluessa sopimuksen allekirjoittamisesta. Rakennuksessa asuvalla talonomistajalla on oikeus asua vuokralla nykyisessä asunnossaan, kunnes kaupunki on osoittanut hänelle toisen asun-

non, kuitenkin kauintaan puolen vuoden ajan kaupantekopäivästä lukien.

b) Tiloilla RN:o 1⁸⁴ ja 1¹⁰³ olevat, kaupungille tulevat rakennukset luovutetaan kaupungin omistukseen asemakaavan vahvistamisen jälkeen tapahtuvassa aluevaihdossa. Tilojen RN:o 1⁷⁹ ja 1⁸⁰ omistajilla on oikeus siirtää pois osittain tai kokonaan tiloilla olevat rakennukset 6 kuukauden kuluessa vaihtokirjan allekirjoittamisesta. Tämän jälkeen kaikkien em. rakennusten hallintaoikeus siirtyy kaupungille. Rakennuksissa asuvilla talonomistajilla on tähän saakka oikeus asua vuokratta nykyisissä asunnoissaan, kuitenkin kauintaan siihen saakka, kunnes kaupunki on osoittanut asunnon tarpeessa oleville talonomistajille toisen asunnon.

8) Kiinteistöjen luovutuskirja pyritään allekirjoittamaan viimeistään kuukauden kuluessa asemakaavan vahvistamisesta.

5 §.

Elkolla on oikeus siirtää sopimus kolmannelle osapuolelle kaupunkia kuulematta (14.6. 390 §).

Kiinteistöjen myynnit. Alko Oy:lle päätettiin asemakaavan vahvistamisen jälkeen myydä 20. kaupunginosan korttelista n:o 791 ja sen viereisestä, korttelin n:o 794 tonttiin n:o 1, yleiseen alueeseen SÄ¹ ja Töölön kylän tilaan Töölö-Töölö RN:o 1 kuuluvasta Porkkalankadun ja Itämerenkadun välissä sijaitsevasta alueesta muodostettava, n. 2.5 ha:n suuruinen tontti 16 mmk:n kauppahinnasta. Mikäli tontin rakennusoikeus laadittavassa asemakaavassa tulee olemaan suurempi tai pienempi kuin 2 000 huoneyksikköä, kauppahintaa tarkistetaan käyttäen perusteena elinkustannusindeksin pisteluvun 240 mukaista huoneyksikköhintaa 8 000 mk. Huoneyksiköksi lasketaan mahdollisen korkeahallin osalta 125 m³ rakennustilavuutta. Yhtiöllä on oikeus korvauksetta rakentaa tunneli luovutettavalta tontilta kortteliin n:o 781 kaupungin kanssa erikseen tehtävän sopimuksen mu-

kaisesti. Yhtiö on velvollinen noudattamaan raiteenpitojärjestelmää ja muutoin noudatetaan kiinteistölautakunnan määräämiä ehtoja (17.5. 308 §).

Kiinteistölautakunta oikeutettiin myymään 31.12. mennessä Helsingin Työväenyhdistykselle Vallilan korttelin n:o 548 yhdistys- ja viihdetarkoituksia palvelevaan yleisen rakennuksen tonttiin n:o 8 kuuluvat n. 155 m²:n suuruinen määräala Kumpula Gumtåkt -nimisestä tilasta RN:o 2 Kumpulan kylässä, n. 542 m²:n suuruinen osa yleisestä alueesta Zs¹ ja n. 138 m²:n suuruinen osa yleisestä alueesta Zr¹ tonttijakokartan n:o 3423 mukaisesti 550 000 mk:n suuruisesta käteishinnasta. Kaupungilla on oikeus käyttää yleisiin alueisiin Zs¹ ja Zr¹ kuuluvia tontinosia korvauksetta yleistä jalankulkua varten sekä luovutettavaa tontinosaa korvauksetta viemäriä varten. Luovutettavan alueen n. 77 m²:n suuruista osaa rasittaa Asunto Oy Tyyni -nimisen asunto-osakeyhtiön vuokraoikeus. Muut ehdot olivat tavanmukaiset (3.5. 269 §).

Haga Ungdomsförening -nimiselle yhdistykselle päätettiin perustettavan asunto-osakeyhtiön tai kiinteistöyhtiön nimiin myydä 31.12. mennessä Etelä-Haagan korttelin n:o 29009 asuntokerrostalotonttiin n:o 1 kuuluva n. 688 m²:n suuruinen määräala Haagan kylässä sijaitsevasta tilasta Backas RN:o 2⁸⁰⁵ tonttijakokartan n:o 1163 mukaisesti 99 900 mk:n käteishinnasta mm. sillä ehdolla, että tontille on rakennettava ilman kaupungin lainaa tai avustusta asuntokerrostalo, johon sijoitetaan vähintään 185 m² kerrosalaa kääsittävä ruotsinkielinen lastentarha (3.5. 270 §).

Helsingin Puhelinyhdistykselle päätettiin myydä Lauttasaaren korttelin n:o 31032 tonttiin n:o 7 kuuluva 116 m²:n suuruinen määräala tilasta Lauttasaari RN:o 1⁶¹⁸ tontinmittaustoimituksen n:o 72044 tonttikartan mukaisesti 20 000 mk:n käteishinnasta ehdolla, että kauppa on tehtävä 1.12. mennessä (20.9. 543 §).

Kaupunginvaltuusto oikeutti kiinteistölautakunnan

I myymään seuraavat 38. kaupunginosassa sijaitsevat tontit:

A) Asunto Oy Salpausseläntie 13:lle korttelin n:o 38308 asuntotontin n:o 1 tonttijakokartan n:o 3125 mukaisesti 730 000 mk:n suuruudesta käteishinnasta.

B) Asunto Oy Helsingin Länsi-Reunalle korttelin n:o 38308 asuntotontin n:o 4 tonttijakokartan n:o 3125 mukaisesti 552 000 mk:n suuruudesta käteishinnasta.

C) Asunto Oy Tiirismaantie 6:lle korttelin n:o 38310 asuntotontin n:o 1 tonttijakokartan n:o 3127 mukaisesti 476 000 mk:n suuruudesta käteishinnasta.

D) Asunto Oy Tiirismaantie 4:lle korttelin n:o 38310 asuntotontin n:o 2 tonttijakokartan n:o 3127 mukaisesti 376 000 mk:n suuruudesta käteishinnasta.

E) Asunto Oy Tiirismaantie 9:lle korttelin n:o 38311 asuntotontin n:o 1 tonttijakokartan n:o 3283 mukaisesti 580 000 mk:n suuruudesta käteishinnasta.

F) Asunto Oy Hattelmalantie 8—10:lle korttelin n:o 38313 asuntotontin n:o 1 tonttijakokartan n:o 3242 mukaisesti 252 000 mk:n suuruudesta käteishinnasta.

G) Asunto Oy Helsingin Länsi-Reunalle korttelin n:o 38308 autopaikkatontin n:o 3 tonttijakokartan n:o 3125 mukaisesti 34 200 mk:n suuruudesta käteishinnasta sekä

H) kohdissa B, C ja D mainituille asunto-osakeyhtiölle korttelin n:o 38310 autopaikkatontin n:o 3 tonttijakokartan n:o 3127 mukaisesti 24 000 mk:n suuruudesta käteishinnasta.

Asuntotonttien osalta noudatetaan seuraavia kauppaehtoja:

1) Tonteille rakennettavien rakennusten piirustukset on saatettava kiinteistölautakunnan hyväksyttäväksi.

2) Tonteille tuleviin rakennuksiin ei saada ilman kiinteistölautakunnan lupaa sijoittaa myymälöitä eikä muita liikehuoneistoja.

3) Tonteille ei saada rakentaa talokohtai-

sia roskanpolttouuneja, ellei kiinteistölautakunta myönnä poikkeusta.

4) Ostajat ovat velvolliset käyttämään aluetta varten rakennettavan yhteisen lämmityslaitoksen jakamaa lämpöä.

5) Tonteille rakennettavien talojen huoneistoihin on asennettava kaasuliedet.

6) Rakennustyössä on käytettävä helsinkiläistä työvoimaa vähintään 95% kulloinkin työssä olevasta työntekijämäärästä, ellei yleisjaosto toisin määrää. Mikäli alueelle tulevan rakennuksen rakentamiseksi on myönnetty ja on voimassa valtion asuntolaina, on tätä ehtoa noudatettava, sikäli kuin se ei ole ristiriidassa asuntohallituksen asettamien vastavien ehtojen kanssa.

7) Ostajat vastaavat tontinmittauskustannuksista.

8) Kaupungilla on oikeus saada korvauksetta alueelta tuleva kivilouhe ja ostajat ovat velvolliset kuljettamaan louheen kaupungin osoittamaan paikkaan rakennusviraston kanssa sovittavin ehdoin.

9) Mikäli ostajat rikkovat kauppaehtoja, he ovat velvolliset suorittamaan kaupungille, paitsi vahingonkorvausta, sopimussakkoa enintään 100 000 mk.

Autopaikkatonttien osalta noudatetaan edellä mainittujen kauppaehtojen kohdissa 1—4 ja 6—9 mainittuja ehtoja.

Korttelin n:o 38308 autopaikkatontin n:o 3 kauppakirjaan merkitään lisäksi ehto siitä, että kaupungilla on oikeus yleisen viemärin rakentamiseen ja pitämiseen tontin alueella asemakaavan osoittamalla paikalla korvauksetta.

II tekemään samanaikaisesti kolmen jäljempänä mainitun asunto-osakeyhtiön kanssa esisopimuksen seuraavan aluevaihdon suorittamisesta:

a) Asunto Oy Hakunilan Kehätie 3, Asunto Oy Hakunilan Kehätie 4 ja Asunto Oy Hakunilan Kehätie 5 nimiset asunto-osakeyhtiöt luovuttavat kaupungille Vantaan kauppalaan Hakunilan kylässä sijaitsevista tiloista T 3 RN:o 566, T 4 RN:o 567 ja T 5

RN:o 568 määräalan, johon kuuluu noin 60 ha teollisuuskorttelialuetta.

b) Helsingin kaupunki luovuttaa edellä kohdassa a) mainittujen asunto-osakeyhtiöiden toimesta perustettaville asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöille Helsingin kaupungin 38. kaupunginosassa sijaitsevalta Pihlajiston asemakaava-alueelta asuntotontteja, joiden yhteenlaskettu rakennusoikeus vastaa noin 500 huoneyksikköä.

c) Vaihtokirja allekirjoitetaan sen jälkeen, kun Vantaan kauppa on hyväksynyt kaupungille luovutettavalle alueelle asemakaavan, jossa alue on merkitty käytettäväksi teollisuustarkoituksiin.

d) Vaihdoissa noudatetaan seuraavia ehtoja:

1) Pihlajiston tonttien lopullista luovutushintaa tarkistetaan alueen asemakaavan vahvistamisen jälkeen asuntotonttien osalta 4 000 mk:n suuruisen huoneyksikköhinnan mukaan.

2) Yhtiöt vastaavat niille luovutettavan tonttialueen sisäisten kunnallisteknillisten töiden suorittamisesta rakennusviraston kanssa erikseen tehtävän sopimuksen mukaisesti.

3) Kaupungille luovutettavan Hakunilan määräalan luovutushintaa tarkistetaan Hakunilan teollisuusalueen asemakaavan vahvistamisen jälkeen teollisuuskorttelialueen osalta 10 mk:n suuruisen neliömetrihinnan mukaan. Määräalan muu osa siirtyy korvausetta kaupungin omistukseen.

4) Yhtiöt asettavat edellä kohdassa 3 mainitun tarkistushinnan ja Hakunilan teollisuusalueen asemakaavan mahdollisen vahvistamatta jättämisen johdosta kaupungille maksettavan tarkistushinnan suorittamisen vakuudeksi kiinteistölautakunnan hyväksymän pankkitakuun, arvoltaan 3 mmk, joka on voimassa siihen saakka, kunnes sisäasiainministeriö on vahvistanut kaavan, ja kunnes tarkistushinta on maksettu. Ellei kaavaa ole v:n 1974 loppuun mennessä vahvistettu, yhtiöt suorittavat kaupungin niin vaatiessa tar-

kistushintana 3 mmk kaupungille käteisellä.

e) Ennen vaihtokirjan allekirjoittamista on yhtiöiden kanssa tehtävä yksityiskohtainen, sopimus kaupungille luovutettavan Hakunilan alueen kuntoonpanosta teollisuustonttien rakentamista varten. Sopimusta tehtäessä on lähdettävä siitä, että kaupunki korvaa alueen kaavoituskustannukset ja sisäiset kunnallisteknilliset työt sekä että yhtiöt vastaavat alueen saattamisesta rakennuskelpoiseen kuntoon aiheutuvista kaikista muista kustannuksista.

f) Yhtiöt hankkivat ennen vaihtokirjan allekirjoittamista Vantaan kauppalaan sitoumuksen siitä, ettei kauppa tule käyttämään Keskus-Sato Oy:n ja kauppalaan, entisen Helsingin maalaiskunnan, välisen, 12.10.1967 allekirjoitetun yhteistoimintasopimuksen kohdan 16 mukaista oikeutta teollisuusalueen lunastamiseen.

g) Sopijapuolet vastaavat kaikista luovutettaviin alueisiin kohdistuvista veroista ja maksuista, jotka koskevat aikaa ennen lopullista luovutuspäivää, vaikka ne eräänntyisivätkin maksettaviksi vasta sanotun ajankohdan jälkeen.

h) Julkisen kaupanvahvistajan palkkion tämän esisopimuksen vahvistamisesta suorittavat sopijapuolet kumpikin puoleksi (14.6.393 §).

Telko Oy:n toimesta perustettavalle kiinteistöyhtiölle päätettiin myydä Herttoniemen korttelin n:o 43011 teollisuustontista n:o 6 ja saman korttelin teollisuustontin n:o 5 n. 2 025 m²:n suuruisesta itäosasta muodostettava liiketalotontti 1 305 000 mk:n käteishinnasta mm. seuraavilla ehdoilla: mikäli asemakaavan muutoksen mukaan laskettava muodostettavan tontin huoneyksikköluku on suurempi kuin 174, korotetaan kauppahintaa ylimenevältä osalta 7 500 mk:n suuruisen huoneyksikköhinnan mukaan; muodostettavalle tontille on rakennettava vähintään 5 000 m²:n suuruisen toimistotalo vesikatovaiheeseen 31.12.1975 mennessä uhalla, että yhtiön on muutoin suoritettava kaupungille

sopimussakkoa 1 575 000 mk. Kiinteistöla-
takunta voi myöntää pidennystä rakennus-
aikaan. Sopimussakon suorittamisesta on
annettava kiinteistölautakunnan hyväksymä
vakuus (13.12. 741 §).

Dipl.ins. Yrjö Havukaiselle päätettiin myy-
dä n. 216 m²:n suuruinen määräala tilasta
Vartio RN:o 2¹⁰⁸⁵ Vartiokylän kylässä 4 500
mk:n käteishinnasta kaupunkimittausos-
aston karttapiirroksen n:o 16718/NA 51 mu-
kaisesti mm. siten, että kauppa on tehtävä
31.12. mennessä ja kaupungilla on oikeus
myöhemmin periä tontin omistajalta luovu-
tettavan määräalan osalta rakennuslain mu-
kainen korvaus kadun ja viemärin rakenta-
miskustannuksista (31.5. 356 §).

Keskinäiselle vakuutusyhtiölle Eläke-Var-
malle päätettiin perustettavan Kiinteistö Oy
Kokkokalliontie 1:n lukuun myydä Konalan
kylässä sijaitsevaan tilaan Opinkallio RN:o
1¹¹ ja yleiseen alueeseen 46 K kuuluva n.
755.6 m²:n suuruinen alue, joka asemakaa-
van muutosehdostuksen n:o 6600 mukaan
kuuluu korttelin n:o 46133 tonttiin n:o 11,
alustavan tonttijakokartan n:o 3363 mukai-
sesti 107 750 mk:n suuruudesta käteishinnasta.
Mikäli em. asemakaaavan muutosehdotuksen
mukainen tilanne korttelin n:o 46133 suun-
nitellun tontin n:o 11 käyttötarkoituksen tai
rakennusoikeuden osalta muuttuu seura-
avassa vahvistettavassa asemakaaavassa, suo-
ritetaan muutoksen aiheuttamat hinnantar-
kistukset kaupassa käytetyn hinnoittelun-
perusteen, 3 800 mk:n suuruisen huone-
yksikköhinnan mukaan. Kadun ja viemärin
rakentamiskustannuksia koskeva ehto on
sama kuin edellä. Kauppa on tehtävä 31.5.
mennessä (22.3. 177 §).

Asunto Oy Ounasvaarantie 3-nimiselle yh-
tiölle päätettiin myydä rasituksista vapaina

A) Mellunkylän korttelin tonttiin n:o 8
kuuluvat n. 1 979 m²:n suuruinen määräala
tilasta Utby RN:o 3⁶¹, n. 600 m²:n suuruinen
määräala tilasta Vallinpelto RN:o 3¹¹⁴ ja n.
31 m²:n suuruinen määräala tilasta Fall-
skogen RN:o 3¹⁴⁵ tonttijakokartan n:o 3343

mukaisesti 476 800 mk:n käteishinnasta sekä

B) saman korttelin tonttiin n:o 9 kuuluvat
n. 1 750 m²:n suurinen määräala tilasta Utby
RN:o 3⁶¹ ja n. 193 m²:n suurinen määräala
tilasta Vallinpelto RN:o 3¹¹⁴ em. tonttijako-
kartan mukaisesti 19 400 mk:n käteishin-
nasta (20.9. 544 §).

Luonnospiirustusten hyväksyminen. Kau-
punginvaltuusto päätti hyväksyä kiinteistön
Kirvesmiehenkatu 2 käyttösuunnitelmaa
(Herttoniemen uusi poliisivartioasema) kos-
kevat, 29.3. päivätyt luonnospiirustukset n:o
1—6. Samalla kaupunginvaltuusto päätti,
ettei taloon tulevaa kirjastoauto-osastoa kos-
kevien muutostöiden kustannuksiin haeta ra-
kennusavustusta (4.10. 575 §).

Kiinteän omaisuuden vuokra- ja muuta nautintaoikeutta koskevat asiat

*Kultaklausuuliehdon soveltaminen eräisiin
vuokrasopimuksiin.* Kaupunginvaltuuston v.
1961 tekemän päätöksen mukaan on n. 300
Käpylän, Koskelan, Kumpulan ja Taivas-
kallion vuokramiehiltä peritty tontinvuokrat
kultaklausuuliehtoisina, jolloin mahdolliset
vuokrien vaihtelut aiheutuvat USA:n dolla-
rin kurssin muutoksesta. Kaupunginvaltuus-
to päätti, että ns. kultaklausuuliehtoi-
sin vuokrasopimuksiin perustuvat v:n 1972
vuokrat peritään samansuuruisina kuin v:n
1971 perinnässä ja että vuokramiehille ilmoi-
tetaan, että kullan unssihinnan noususta ja
v. 1967 tapahtuneesta devalvoinnista aiheu-
tuva vuokran korotus peritään myöhemmin,
mikäli ns. vakauttamislainsäädäntö antaa sii-
hen mahdollisuuden (13.12. 742 §).

*Tonttien vuosivuokran määräämisperusteen
tarkistaminen.* Kaupungin asuntotonttien
vuokranmääräämisperusteet on viime aikoi-
na vahvistettu erisuuruisen luovutushinnan
mukaan riippuen siitä, rakennetaanko ton-
tille asuinrakennus asuntolainan turvin vai
ilman sitä. Asuntolainoitettujen asuintalojen

tonttien vuokrat ovat yleensä olleet 80% ilman asuntolainaa rakennattavien rakennusten tonttien vuokrista. Tämä menetelmä otettiin käyttöön v. 1969. Asuntotuotantolakia muutettiin v. 1970 siten, että osakehuoneistojen omistajat voivat omalta osaltaan suorittaa takaisin asunto-osakeyhtiölle myönnetty valtion lainat. Maksamalla takaisin asuntolainan huoneiston omistaja vapautuu tarjoamasta asuntoaan kunnalle sekä myyntihintaa koskevista rajoituksista. Mikäli asuntolaina maksetaan pian rakentamisen jälkeen saa omistaja nykyisten vuokrasopimusehtojen vallitessa ylimääräistä hyötyä kaupungin kustannuksella, koska kaupunki oli vuokrannut tontin käytössä olevaa vuokraa alemmasta vuokrasta. Kaupunginvaltuusto oikeutti kiinteistölautakunnan sisällyttämään vastedes tehtäviin asuntotonttien vuokrasopimuksiin vuokran suuruutta koskevaan sopimuskohtaan seuraavan lisämääräyksen:

»Sinä aikana, jolloin tontille rakennettava asuintalo on asuntolainoitettu tai jolloin talon osakkeenomistajilla tahi vähintään yhdellä heistä on henkilökohtaista asunto- ja lisälainaa, kuitenkin kauintaan 25 vuotena, kannetaan vuosivuokrasta 80%» (26.1. 68 §).

Valtion ja Helsingin yliopiston omistamien eräiden määräalojen vuokraaminen kaupungille sekä eräiden tonttien vuokraaminen rakennuttajille. Kaupunginvaltuusto oikeutti kiinteistölautakunnan

A) tekemään Suomen valtion kanssa seuraavan vuokrasopimuksen:

S o p i m u s

Suomen valtio vuokraa täten Helsingin kaupungille Etelä-Kaarelan kylässä sijaitsevasta tilasta Malmgård RN:o 49 kaksi määräalaa, pinta-alaltaan n. 39 580 m², kiinteistöviraston kaupunkimittaussosaston laatiman karttapiirroksen n:o 16808/NA 52 mukaisesti seuraavin ehdoin:

1) Vuokra-aika alkaa 1.7.1972 ja jatkuu

toistaiseksi, kuitenkin vähintään 10 vuotta, kunnes aluetta koskeva aluevaihto on toteutunut, mutta kuitenkin kauintaan 30.9.1996 saakka.

2) Helsingin kaupunki suorittaa alueista vuokraa sata (100) markkaa rakennettavalta huoneyksiköltä, kuitenkin vähintään 91 714 mk v:lta 31.12.1972 asti. Tämän jälkeen on vuotuinen vuokra riippuvainen virallisesta elinkustannusindeksistä, jossa »lokakuu 1951 = 100», siten, että perusvuokrana vuokran vaihteluita laskettaessa on pidettävä 43.48 mk/huoneyksikkö, kuitenkin vähintään 39 875 mk vuodessa, ja perusindeksinä lukua 100 ja että vuokraa kunkin kalenterivuoden aikana korotetaan tai alennetaan niin monella täydellä 10 prosentilla perusvuokrasta, kuin edellisen kalenterivuoden keskimääräinen elinkustannusindeksi on täysin 10 prosentteina suurempi tai pienempi perusindeksiä. Indeksien muutoksesta otetaan viitenä ensimmäisenä vuotena sopimuksen tekemisestä kulloinkin huomioon puolet. Vuokra maksetaan vuosittain kesäkuun kuluessa rakennushallituksen postisiirtotilille n:o 3043-6.

3) Kaupungilla on oikeus edelleen vuokrata alueet kolmannelle.

4) Kaupungilla tai sen oikeuttamalla on oikeus hakea poikkeuslupa ja rakennuslupa alueille rakennettaville rakennuksille välittömästi valtion hyväksyttyä tämän sopimuksen.

5) Vuokratuille alueille rakennettavat asuintalot saadaan rakentaa ainoastaan valtion asuntolainan turvin.

6) Tämä sopimus purkautuu, jos vuokratuilla alueilla ei ole 31.12.1973 mennessä aloitettu rakennustöitä.

B) tekemään Helsingin yliopiston kanssa seuraavan vuokrasopimuksen:

S o p i m u s

Helsingin yliopisto vuokraa täten Helsingin kaupungille Etelä-Kaarelan kylässä si-

jaitsevasta tilasta Mikonmäki RN:o 10 liitteenä olevaan karttaan merkityn määräalan, jonka muodostaa Helsingin yliopiston omistama osa Helsingin kaupunkisuunnittelulautakunnan 13.4.1972 hyväksymän Kannelmäen asemakaavaehdotuksen n:o 6754 mukaisesta korttelin n:o 33178 tontista n:o 1, pinta-alaltaan 1 379.5 m², seuraavin ehdoin:

1) Vuokra-aika alkaa 1.7.1972 ja jatkuu toistaiseksi, kunnes alue siirtyy Helsingin kaupungin omistukseen, kuitenkin kauintaan 31.12.2035 saakka.

2) Helsingin kaupunki suorittaa alueesta vuokraa 5.91 mk rakennettavalta kerrosneliömetriltä, kuitenkin vähintään 11 317.74 mk v:ssa 31.12.1972 asti. Tämän jälkeen on vuotuinen vuokra riippuvainen virallisesta elinkustannusindeksistä, jossa »lokakuu 1951 = 100», siten, että perusvuokrana vuokran vaihteluita laskettaessa on pidettävä 2.46 mk/kerrosneliömetri, kuitenkin vähintään 4 713.23 mk v:lta, ja perusindeksinä lukua 100 ja että vuokraa kunkin kalenterivuoden aikana korotetaan tai alennetaan niin monella täydellä 10 prosentilla perusvuokrasta, kuin edellisen kalenterivuoden keskimääräinen elinkustannusindeksi on täysinä 10 prosentteina suurempi tai pienempi perusindeksiä. Indeksien muutoksesta otetaan viitenä ensimmäisenä vuotena sopimuksen tekemisestä kulloinkin huomioon puolet.

Siltä ajalta, jona tontilla olevalla talolla on voimassa oleva valtion asuntolaina, alennetaan tontin vuokraa 35% edellyttäen, että asuntolainaa on kuoletettu asuntohallituksen hyväksymän kuoletussuunnitelman mukaisesti.

Alueen vuokraa korotetaan 40 v:n kuluttua vuokrasopimuksen allekirjoittamisesta 30%:lla alkuperäisestä vuosivuokrasta ja 60 v:n kuluttua vuokra-ajan alkamisesta jälleen 30%:lla laskettuna alkuperäisestä vuosivuokrasta.

Vuokra maksetaan vuosittain kesäkuun kuluessa postisiirtotilille n:o 6929—0 Helsingin yliopiston rahastot.

3) Kaupungilla on oikeus edelleen vuokrata alue kolmannelle.

4) Kaupungilla tai kaupungin oikeuttamalla on oikeus hakea poikkeuslupa ja rakennuslupa alueelle rakennettaville rakennuksille välittömästi yliopiston hyväksyttyä tämän sopimuksen.

5) Vuokratulle alueelle saadaan rakentaa ainoastaan valtion asuntolainoittamia rakennuksia.

6) Tämä sopimus purkautuu, ellei vuokratulla alueella ole 31.12.1973 mennessä aloitettu rakennustöitä.

C) vuokraamaan, sen jälkeen kun alueet ovat siirtyneet kaupungin omistukseen, 31.12.2035 saakka Salpa Oy:lle tai sen toimesta perustettavalle yhtiölle tai yhtiöille Kannelmäen kaava-alue 3:n korttelin n:o 33176 autopaikkatontin n:o 1 ja asuntokerrostalotontin n:o 2 sekä korttelin n:o 33178 asuntokerrostalotontin n:o 1 samoin kuin asuntotuotantotoimiston toimesta perustettavalle yhtiölle tai yhtiöille Kannelmäen kaava-alue 3:n korttelin n:o 33170 asuntokerrostalotontin n:o 2 ja yleisen rakennuksen tontin n:o 3, korttelin n:o 33172 autopaikkatontin n:o 2 ja korttelin n:o 33173 asuntokerrostalotontin n:o 1 noudattaen asuntotilojen osalta virallisen elinkustannusindeksin »lokakuu 1951 = 100» pistelukua 100 vastaavaa 2 000 mk:n suuruista huoneyksikköhintaa, kerrosalaan kuuluvien liiketilojen osalta pistelukua 100 vastaavaa 5 000 mk:n suuruista huoneyksikköhintaa, yleisen rakennuksen tilojen osalta pistelukua 100 vastaavaa 1 000 mk:n suuruista huoneyksikköhintaa ja autopaikkatonttien osalta pistelukua 100 vastaavaa 4 mk:n suuruista neliömetrihintaa, noudattaen lisäksi asuntolainan turvin rakennettavien asuntotonttien osalta valtuuston 26.1.1972 tekemää päätöstä sekä asuntotonttien osalta kerrosalaan kuulumattomien asemakaavan mukaisten palvelutilojen osalta seuraavia periaatteita:

1. Muuhun tarkoitukseen kuin myymälöiksi käytettävistä palvelutiloista ei peritä vuokraa.

2. Myymälöiksi käytettävistä palvelutiloista peritään vuokra samojen perusteiden mukaan kuin asuntolainoitettusta asuinrakennuksesta.

3. Edellinen kohta toteutetaan siten, ettei vuokrasopimusta tehtäessä peritä vuokraa vielä mistään palvelutiloista, vaan että kiinteistölautakunta liittää vuokrasopimukseen seuraavan ehdon: »Kiinteistölautakunnalla on oikeus määräämästään ajankohdasta lukien tarkistaa vuokra siltä osin, kuin tontille rakennettaviin rakennuksiin tulee myymälöinä käytettäviä tiloja. Tarkistus suoritetaan noudattaen asuntolainoitettavan asuinrakennuksen huoneyksikköhintaa.»

4. Edellä 3 kohdassa mainittu tarkistus toteutetaan sitten, kun vuokramies toimittaa piirustukset kiinteistölautakunnan hyväksyttäväksi (21.6. 438 §).

Lohjan Kalkkitechdas Oy:ltä päätettiin vuokrata Vuosaareissa olevat tilat RN:o 135, 136, 138, 139 ja 158 yhteensä n. 8.07 ha sekä yhtiön omistama osuus Vuosaaren kylässä sijaitseviin n. 7.55 ha:n suuruisiin yhteisiin alueisiin käytettäväksi ulkoilualueena 1.7. 1972—1.7.1982, kuitenkin kauintaan siihen saakka, kunnes alue siirtyy kaupungin omistukseen. Vuosivuokra on 1 000 mk, joka on maksettava vuosittain joulukuun loppuun mennessä. Kaupunki pyrkii suorittamaan alueella tehokasta valvontaa luonnon ja puuston turvaamiseksi. Kaupungilla on oikeus pystyttää alueelle kevytrakenteisia, ulkoilutarkoituksia palvelevia rakennelmia. Kaupunki vastaa alueen siivoamisesta. Kaupungilla on oikeus rakentaa alueen rajoille aidat, jotta aluetta ei käytettäisi muuhun kuin ulkoilutarkoituksiin. Alueella on telttailu kielletty (6.9. 509 §, ks. maa- ja metsätalous).

Huolto- ja jakeluasematonttien luovutusmääräysten tarkistaminen. Kaupunginhallitus asetti v. 1969 komitean kiireellisesti tar-

kistamaan voimassa olevat huolto- ja jakeluasematonttien luovutusmääräykset. Mietintö valmistui 2.11.1970. Huolto- ja jakeluasemien luovutustapa oli tärkeimpiä käsitellyistä asioista ja komitea päätyi lähinnä huotokauppamenettelyyn ja suljettujen tarjousten jättämismenettelyyn. Vuokran suuruuden tulisi määräytyä huotokaupassa tehdyn korkeimman vuosivuokran mukaan. Vuokran tarkistamismahdollisuus olisi kuitenkin säilytettävä, ei kuitenkaan useammin kuin 5 v:n väliajoin, ja vuokra olisi edelleen pidettävä sidottuna indeksiin. Vuokrattavan alueen enimmäisvuokra-ajan tulisi olla huoltoaseman osalta edelleen 25 v, jakeluaseman osalta 10 v sekä kausiaseman osalta 5 v. Asemien aukioloajan määrääminen voitaisiin jättää öljy-yhtiöiden harkintaan, mutta vuokramieheltä olisi veloitettava järjestämään huoltoasemille tarkoituksenmukainen, ympärivuotinen päivystys. Matkailunäkökohtiin olisi myös kiinnitettävä entistä enemmän huomiota sijoittamalla mm. opaskarttoja huoltoasemille. Käymäläkysymykseen kiinnitettiin myös erityistä huomiota. Saatuaan asiasta kiinteistölautakunnan lausunnon, kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä kaupunginhallituksen ehdotuksen huolto- ja jakeluasematonttien luovutusmääräysten tarkistamisesta. Lisäksi kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä seuraavat kolme toivomuspontta:

1) hyväksyessään kaupunginhallituksen ehdotuksen valtuusto edellyttää, että suunnittelun alaisena olevien keskustaan johtavien pääliikenneväylien varrelle paikkoihin, joista on hyvät joukkoliikenneyhteydet keskustaan, varataan keskustan ulkopuolelle riittävästi alueita autopalvelupisteiden rakentamista varten.

2) hyväksyessään kaupunginhallituksen ehdotuksen valtuusto esittää, että vuokratessa maata huoltoasemia ja vastaavia varten ympäristössä olevien rakennusten mahdollinen erikoisluonne huomioidaan siten, ettei huoltoasemia ym. sijoiteta lastentarhojen ja -seimien, lasten leikkipuistojen tai van-

hain- ja eläkeläiskotien välittömään läheisyyteen.

3) hyväksyessään kaupunginhallituksen ehdotuksen valtuusto edellyttää, ettei keskioluen tarjoilua sallita Helsingissä sijaitsevilla huoltoasemilla ja vastaavilla (5.4. 201 §, khn mtö n:o 2, kunn. as kok. n:o 47).

Tonttien ym. vuokraaminen eri tarkoituksiin. Kaupunginvaltuusto oikeutti kiinteistölautakunnan tekemään Posti- ja lennätinhallituksen kanssa seuraavan, 30.12.1970 allekirjoitettuun vuokrasopimukseen liittyvän lisäsopimuksen:

S o p i m u s

Helsingin kaupungin ja Suomen valtion, edustajanaan Posti- ja lennätinhallitus, joita seuraavassa nimitetään kaupungiksi ja valtioksi, kesken on tehty seuraava sopimus:

1. Tämä sopimus perustuu kaupungin ja valtion välillä 30.12.1970 allekirjoitettuun vuokrasopimuksen 8 kohtaan ja koskee Helsingin kaupungin VII kaupunginosassa sijaitsevaan Tähtitornin vuoreen rakennettavan valtion laitesuojan ja kaupungin väestönsuojan omistus- ja käyttöoikeussuhteita sekä hankkeeseen liittyvien hankinta- ja käyttökustannusten jakaantumista sopijapuolten kesken. Hankintakustannuksiin luetetaan ne kustannukset, jotka tarvitaan valmiin rakennuksen toteuttamiseen esim. rakennus-, suunnittelu- ja valvontakustannukset, mutta ei kummankaan sopijapuolen hallintokustannuksia eikä pääoman korkokustannuksia.

2. Tämän sopimuksen liitteenä olevaan Posti- ja lennätinhallituksen piirustukseen n:o 262—12 on merkitty molempien sopijapuolien omistuksessa olevat tilat sellaisina kuin ne olivat suunnitelmien mukaan tätä sopimusta tehtäessä. Mahdollisten myöhäisempien muutosten vaikutus esim. kustannusten jakaantumiseen otetaan huomioon todellisen tilanteen ja tämän sopimuksen periaatteiden mukaisina.

3. Toisella sopijapuolella on oikeus käyttää toisen omistuksessa olevia tiloja seuraavasti:

3.1 Valtiolla on oikeus asentaa kaapeli-putkitus tarvittavine tarkastuskaivoineen kaupungin tilojen lattiatasojen alapuolelle Laivasillankadun sisäänkäynnin kautta kätualueelle sekä varapumppausjohto johdettuna vanhaan viemäritunneliin. (Vuokrasop. 5 ja 6 §).

3.2 Kummallakin sopijapuolella on oikeus kuljettaa suuria, harvoin vaihdettavia kojeyksiköitä, esim. varavoimakoneistoja, toisen tilojen kautta omiin tiloihinsa (Vuokrasop. 7 §).

3.3 Mikäli valtio joutuu luopumaan Ullanpuistikon ajoneuvosisäänkäynnin käyttämisestä kaupungin tilojen tultua valmiiksi rakennetuiksi, jolloin nykyisen suunnitelman mukaan ajoneuvosisäänkäynti peitetään ja Ullanpuistikosta rakennetaan erillinen jalankulkusisäänkäynti, kaupunki antaa valtiolle oikeuden rauhanaikaisen ajoneuvoliikenteensä johtamiseen suojatiloihinsa Laivasillankadulta tai Fabianinkadulta kaupungin tilojen halki. Mikäli kaupungin tiloja tarvitaan väestönsuojakäyttöön tai muutoin avataan Ullanpuistikon sisäänkäynti ajoneuvoliikenteelle, valtion liikenne siirtyy sen kautta tapahtuvaksi. Ajoreitti kaupungin tilojen halki mitoitetaan RT 998.508 mukaisella 9 m pitkällä kuorma-autolla ajamista varten siten, että ajoväylä suoralla osuudella on 3.0×3.0 m².

3.4 Kaupungilla on oikeus käyttää Ullanpuistikon ajoneuvosisäänkäyntiä väestönsuojansa tulotienä silloin, kun kaupungin tiloja käytetään väestönsuojeluun. Tätä tarkoitusta varten sisäänkäynti tehdään väestönsuojasta annettuja määräyksiä noudattaen siten, että käytävän leveys on 6 m. Muuna aikana kaupungilla on oikeus käyttää sisäänkäyntiä paikoitustilojensa tarvitsemaa jalankulkua varten. Mikäli kaupunki haluaa käyttää sisäänkäyntiä ajoneuvoliikennettä varten, on siitä sovittava erikseen.

3.5 Valtiolla on oikeus louhia kaksi yhteyskäytävää omista tiloistaan kaupungin tiloihin liitepiirustuksessa osoitetuissa kohdissa. Valtion on varustettava yhteyskäytävät niiden liittymiskohdissa kaupungin tiloihin vähintään rakennustarkastusviranomaisen hyväksymällä paloseinällä. Yhteyskäytävät toimivat hätäpoistumisteinä suojien valmistuttua.

3.6 Kummallakin sopijapuolella on oikeus käyttää oman suojansa louhintaja runkorakennusvaiheessa toisen keskeneräisiä tiloja ja käytäviä louhintamassojen kuljetukseen ja rakennustyömaan tarpeisiin sekä muutenkin sikäli, kuin nämä tilat eivät ole toisen sopijapuolen työkohteina tai käytöstä muuten aiheudu kohtuutonta haittaa. Tiloja käytäneellä on velvollisuus käytöstä luopuessaan palauttaa ne siihen kuntoon, kuin ne olivat niitä käyttöön otettaessa.

3.7 Kumpikin sopijapuoli pyrkii sijoittamaan työmaansa tarvitsemat toimisto-, sosiaaliset ym. tilat maanpinnan alapuolelle ja välttämään vastaavien maanpäällisten tilojen rakentamista. Tätä tarkoitusta varten kaupunki tyhjentää ns. Kirurgin vanhan suojan ja urakoitsijat veloitetaan ensisijaisesti vuokraamaan osia näistä tiloista edelläänmainittuun tarkoitukseen. Tilat luovutetaan sellaisina kuin ne ovat nykyisen arkistokäytön jäljiltä, jollaisiksi ne on jälleen saatettava työmaakäytön päätyttyä, lukuun ottamatta normaalia kulumista.

4. Rakennushanke toteutetaan osittain yhtenäisenä siten, että molempien sopijapuolien suojatilojen louhinnat ja pultistustyöt teetetään yhtenä, rakennushallituksen hankkimana urakkana.

Louhittujen pintojen ruiskubetonityöt toteutetaan samalla tavalla kuin louhintakin, joko erillisenä tai sisustustyön osaurakkana. Ruiskubetonitöiden urakoitsija valitaan edullisimman erillistarjouksen perusteella.

Varsinainen runkotyö suoritetaan siten, että ensimmäisessä rakennusvaiheessa rakennetaan valmiiseen käyttökuntoon valtion tilat

ja vasta näiden valmistuttua kaupungin tilat. Molempia rakennusvaiheita voidaan limitteä vain siten, että valtion runkotyöosuuden tarvitsemat kohtuulliset työmaa- ja liikennetilat ovat käytettävissä sen valmistumiseen saakka, kuitenkin kauintaan 1.9.1974 saakka.

Näiden rakennusvaiheiden yhteydessä Ullanpuistikon ajoneuvosisäänkäynti rakennetaan valmiiksi, mutta ei vastaavaa henkilösisiinäänkäyntiä. Ajoneuvosisäänkäynti varustetaan kuitenkin varauksilla henkilösisiinäänkäynnin liittämiseksi siihen.

Yhteinen urakointi toteutetaan siten, että kummankin sopijapuolen toimittamien suunnitelmien pohjalta Rakennushallitus laatii yhdessä kaupungin edustajien kanssa tarjouspyynnöt urakkaohjelmiseen. Urakkasopimuksen laatii ja allekirjoittaa Rakennushallitus. Sopimuksen teossa noudatetaan valtion sopimuskäytännöksi ja valtion talonrakennusurakoita koskevia yleisiä sopimusehtoja. Urakkahinnat pyydetään erikseen sovittavalla tavalla eriteltyinä kaupungin ja valtion osille. Urakoitsija valitaan halvimman, hyväksyttävän kokonaishinnan perusteella. Jos tämän tarjouksen mukaiset kaupungin ja valtion osahinnat ovat urakkakilpailun halvimmat, nämä ovat kaupunkia ja valtiota sitovat. Mikäli näin ei ole, kokonaishinnasta lasketaan osahinnat urakkakilpailun kolmen kokonaishinnoiltaan halvimman tarjouksen osahintojen keskinäisen suhteen keskiarvona, mikäli jompikumpi sopijapuoli ei osoita, että tämä menettely johtaa huomattavan epäoikeudenmukaiseen jakosuhteeseen.

Urakkatarjousten avaus toimitetaan Rakennushallituksessa. Kaupungin edustajilla on oikeus ennen urakoitsijan valintaa tarkastaa tarjoukset ja niiden yhdistelmät sekä hyväksyä valittu urakoitsija sekä kustannukset ennen urakkasopimuksen allekirjoittamista. Tarjousten käsittelyssä kumpikin sopijapuoli sitoutuu normaaleihin käsittelyssä noudatettavaan velvollisuuksiin, myös toista sopijapuolta koskevien tietojen osalta.

Maksuerät jaetaan siten, että kaupungin ja

valtion tiloja koskevat maksuosuudet maksetaan suoraan po. tilan rahoittajalta urakoitsijalle. Mahdollisten muutostöiden tarjouskäsittely ja tilaaminen sekä rahoitus hoidetaan suoraan po. tilan käyttäjän ja urakoitsijan kesken.

Kumpikin sopijapuoli valvoo itse omien tilojensa rakentamisen teknillisen toteuttamisen.

5. Kustannusten jakaminen

5.1 Kumpikin osapuoli maksaa omistuksessaan olevien tilojen hankintakustannukset, mikäli jäljempänä olevasta ei muuta johdu.

5.2 Rakennushankkeen yhteisesti toteutettavaan urakkaosaan kohdistuvat yllättävät kustannukset (esim. lakko, sota, konkurssi, Tähtotorninkadun koristealtaan mahd. korjaaminen, korvaukset ulkopuolisille, myöhästymissakot) katsotaan hankkeen yhteisiksi kustannuksiksi ja jaetaan urakkasopimuksen rahoitusosuuksien suhteessa sopijapuolten kesken. Huolimattomasta louhinnasta urakoitsijan suorittamat sakot kuuluvat sille sopijapuolelle, jonka tiloissa po. louhintaryöstö on syntynyt.

5.3 Yhteisesti toteutettavan urakkaosuuden työmaatiloihin mahdollisesti aiheutuvat kustannukset katsotaan hankkeen yhteisiksi kustannuksiksi ja jaetaan urakkasopimuksen rahoitusosuuksien mukaisessa suhteessa.

5.4 Valtion omistaman Ullanpuistikon sisäänkäynnin ilmanvaihtolaitteet mitoitetetaan siten, että ne huolehtivat sen kaupungin käytävätilan ilmanvaihdesta, joka jää valtion sisäänkäyntitilojen ja kaupungin väestönsuojavien väliselle alueelle. Tämän tekee valtio omalla kustannuksellaan.

5.5 Toisen sopijapuolen omistuksessa olevaan tilaan kohdistuvien toisen sopijapuolen oikeuksista suoritetaan seuraavat korvaukset:

Kohdassa 3.1 mainittujen rakennelmien aiheuttamat rakennuskustannukset (louhintaprofiilin suurentumisena ja rakennuskustannukset) maksaa valtio yksikköhintojen

perusteella kokonaan kaupungin osuuden sisustamistyön yhteydessä laskutuksen mukaan.

Kohdassa 3.2 mainitusta oikeudesta ei sen tarvitsija suorita muuta korvausta kuin ne kulut, jotka suoranaisesti aiheutuvat kyseessä olevan kuljetuksen vaatimista tilapäisjärjestelyistä.

Kohdassa 3.3 mainitun Ullanpuistikon ajoneuvoväylän sulkemisen ja siihen liittyvän henkilösissäänkäynnin rakentamisen kustannusten maksamisesta sovitaan erikseen kaupungin ja valtion kesken.

Kohdassa 3.4 mainitusta oikeudesta ei kaupunki maksa korvausta valtiolle. Mikäli kuitenkin myöhemmin sovitaan sisäänkäynnin käyttämisestä kaupungin tilojen ajoneuvoliikennettä varten, maksaa kaupunki saamastaan oikeudesta vuokraa, jonka suuruus sovitaan samassa yhteydessä. Vuokran suuruutta määrättäessä ei pääomakustannuksia oteta huomioon.

Kohdassa 3.5 mainitut rakennuskustannukset suorittaa valtio.

Kohdassa 3.6 mainitusta oikeudesta käyttäjä suorittaa vuokraa kuten katualueesta, jota käytetään rakennustyömaan tarpeisiin. Vuokraa ei kuitenkaan suoriteta niistä osista, joita käytetään pelkästään liikennöintiin.

Kohdassa 3.7 mainitusta Kirurgin suojan käyttämisestä suoritetaan korvaus arkistokäyttöä enintään vastanneen neliömetrivuokran mukaisesti.

6. Kumpikin sopijapuoli hankkii ja kustantaa omien tilojensa suunnitelmat.

Niiltä osin kuin suunnittelun eri vaiheiden yhteydessä aikaisemmin on sovittu Ullanpuistikon ajoneuvosisäänkäynnin ja suojaan liittyvien muiden maanpäällisten näkyvien osien suunnittelemisesta kaupungin laadittujen suunnitelmien yhteydessä, valtio suorittaa korvauksen tehdyistä lopullisista suunnitelmista laskua vastaan.

Kumpikin sopijapuoli asettaa toisen käyttöön riittävän ajoissa ne tiedot tai osasuunnitelmat, jotka tarvitaan 3 kohdassa mainit-

tujen käyttöoikeuksien mahdollistamiseksi. Kumpikin sopijapuoli hankkii itse tarvittavat rakennus- ym. luvat.

7. Tarvittaessa tulkita tai muuttaa tämän sopimuksen sanamuotoa on sitä haluavan ilmoitettava siitä toiselle osapuolelle. Tämän jälkeen on molempien viipymättä nimettävä neuvottelijansa, jotka valmistelevat asian saatettavaksi sopijapuolten päättävien elinten hyväksyttäväksi.

Tätä sopimusta on laadittu kaksi samanaista kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen muuttamalla kohdan 3.4 seuraavaksi:

3.4 Kaupungilla on oikeus käyttää Ullanpuistikon ajoneuvosisäänkäyntiä väestönsuojansa tulotienä silloin, kun kaupungin tiloja käytetään väestönsuojeluun. Tätä tarkoitusta varten sisäänkäynti tehdään väestönsuojista annettuja määräyksiä noudattaen siten, että käytävän leveys on 6 m. Muuna aikana kaupungilla on oikeus käyttää sisäänkäyntiä paikoitustilojensa tarvitsemaa jalankulkua varten. Mikäli kaupunki haluaa käyttää sisäänkäyntiä ajoneuvoliikennettä varten, on siitä sovittava erikseen ja kaupunginhallituksen on päätettävä kaupungin puolesta asiasta (14.6. 405 §).

Edelleen kaupunginvaltuusto oikeutti kiinteistölautakunnan vuokraamaan jäljempänä mainitut tontit tietyin ehdoin säätiöille, yhtiöille ym. seuraavasti:

Kiinteistö Oy Casa Academica Fastighets Ab:lle 13. kaupunginosan korttelin n:o 434 huvi-, viihde- ja opintotarkoituksia palvelevien rakennusten tontti n:o 3 kiinteistölautakunnan määräämästä ajankohdasta 31.12. 2035 saakka osakuntatalon rakentamista varten mm. seuraavin ehdoin:

1) vuotuinen vuokramaksu, joka on suoritettava vuosittain kesäkuun kuluessa rahatoimistoon, on 31.12.1972 saakka 64 800 mk. 1.1.1973 alkaen vuosivuokra riippuu virallisesta elinkustannusindeksistä, jossa »loka-

kuu 1951 = 100», siten, että vuokran vaihte-luita laskettaessa pidetään perusvuokrana 27 000 mk/v ja perusindeksinä pistelukua 100, sekä että vuokraa kunkin kalenterivuoden aikana korotetaan tai alennetaan niin monella täydellä kymmenellä prosentilla perusvuokrasta, kuin edellisen kalenterivuoden keskimääräinen elinkustannusindeksi täysinä kymmeninä prosenteina poikkeaa perusindeksistä. Indeksien muutoksesta otetaan viitenä ensimmäisenä vuotena sopimuksen tekemisestä kulloinkin huomioon puolet;

2) mikäli liiketiloina ja muuhun kuin asunnoksi tai opetustarkoituksiin vuokrattavina tiloina yhteensä käytetään kerrosalaan sisältyviä tiloja enemmän tai vähemmän kuin 800 kerrosneliömetriä, tai mikäli vuokramiehen osakaskorporaatioiden yksinomaisessa, vuokramiehelle tuloa tuottamattomassa käytössä on kerrosalaan sisältyviä tiloja enemmän tai vähemmän kuin 745 kerrosneliömetriä, on kiinteistölautakunnalla oikeus tarkistaa vuokraa seuraavia periaatteita noudattaen:

a. Liiketilojen sekä muuhun tarkoitukseen kuin asunnoksi tai opetustarkoituksiin vuokrattavien tilojen osalta virallisen elinkustannusindeksin »lokakuu 1951 = 100» pistelukua 100 vastaava huoneyksikköhinta on 6 000 mk.

b. Vuokramiehen osakaskorporaatioiden yksinomaisessa, vuokramiehelle tuloa tuottamattomassa käytössä olevien tilojen osalta vuokraa ei peritä, mikäli näitä tiloja ei käytetä liiketoimintaan.

c. Muiden kuin edellä a ja b kohdassa mainittujen tilojen osalta virallisen elinkustannusindeksin »lokakuu 1951 = 100» pistelukua 100 vastaava huoneyksikköhinta on 3 000 mk.

Liiketoiloiksi katsotaan kaikki sellaiset tilat, joita käytetään liiketoimintaan, riippumatta siitä, kenen lukuun liiketoimintaa harjoitetaan.

Vuokraa ei peritä kahden ensimmäisen vuoden ajalta sopimuksen tekemisestä. Kol-

men seuraavan vuoden ajalta vuokrasta peritään puolet.

3—6) (9.2. 97 §).

Proteesisäätiölle päätettiin vuokrata valtuuston 31.5. hyväksymän asemakaavan muutoksen mukainen Ruskeasuon korttelin n:o 729 tontti n:o 10 proteesipajaa varten ajaksi 1.1.1973—31.12.2022 mm. siten, että vuotuinen vuokramaksu, joka vuosittain on suoritettava kesäkuun kuluessa on 31.12.1973 saakka 14 750 mk. 1.1.1974 alkaen vuosi vuokra riippuu virallisesta elinkustannusindeksistä, jossa »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuokrana vuokran vaihteluita laskettaessa pidetään 5 900 mk/v ja perusindeksinä pistelukua 100. Indeksien muutoksesta otetaan viitenä ensimmäisenä vuotena kulloinkin huomioon puolet. Siltä ajalta, jolloin rakennusta käytetään pääasiallisesti Proteesisäätiön proteesipajana, kannetaan vuosi vuokrasta 50% (6.9. 510 §).

Pasilan korttelien n:o 17001—17043 tontit päätettiin vuokrata kauintaan 31.12.2040 saakka siten, että vuosi vuokria määrättäessä virallisen elinkustannusindeksin »lokakuu 1951 = 100» pistelukua 100 vastaavana varsinaisen kerrosalan huoneyksikköhintana pidetään 2 400 mk asuntokerrostalotonttien ja 4 400 mk liiketalontonttien ja liiketilojen osalta, että sinä aikana, jolloin asuntotontille rakennettava talo on asuntolainoitettu tai jolloin talon osakkeenomistajilla tahi vähintään yhdellä heistä on henkilökohtaista asunto- ja lisälainaa, kuitenkin 25 vuotena, kannetaan asuntotontin vuosi vuokrasta 71 %, että vuokrasopimuksissa otetaan huomioon vuokramiehelle asetettava velvoite noudattaa suurtonttelisuunnitteluun liittyviä periaatteita, ja että muutoin noudatetaan kiinteistölautakunnan toimesta määrättäviä luovutushintoja ja -ehtoja (14.6. 391 §).

Kaupunginvaltuusto päätti, poiketen edellä olevasta päätöksestään, oikeuttaa kiinteistölautakunnan vuokraamaan Huhtamäki-yhtymä Oy:n ja Polar-rakennusosakeyhtiön toimesta perustettavalle yhtiölle pääasialli-

sesti Huhtamäki-yhtymä Oy:n pääkonttortiloja käsittävää liikerakennusta varten Pasilan suunniteltua korttelin n:o 17015 tonttia n:o 1 vastaavan alueen 31.12.2025 saakka viralliseen elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951 = 100» sidotusta vuokrasta, jota määrättäessä pidetään virallisen elinkustannusindeksin pistelukua 100 vastaavana huoneyksikköhintana varsinaisen rakennusoikeuden osalta 4 167 mk sekä muutoin kiinteistölautakunnan määräämin ehdoin (14.6. 392 §).

Primula Oy:lle päätettiin leipomolaitoksen laajentamista varten vuokrata 2 912,6 m²:n suurinen loppuosa Vallilan korttelin n:o 534 tontista n:o 6 ajaksi 16.4.1972—30.6.2013. Vuotuinen vuokramaksu, joka on maksettava vuosineljänneksittäin, on 31.3.1973 saakka 33 200 mk. 1.4.1973 alkaen vuosi vuokra on riippuvainen virallisesta elinkustannusindeksistä, jossa »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuokrana vuokran vaihteluita laskettaessa pidetään 13 835 mk/v ja perusindeksinä pistelukua 100. Yhtiön vuokraamat alueet saadaan yhdistää yhdeksi tontiksi, joka vastaa korttelin n:o 534 nykyisiä tontteja n:o 6 ja 7, muut ehdot samat kuin edellä (26.1. 67 §).

Teräsmyynti Oy:n toimesta perustettavalle yhtiölle päätettiin kiinteistölautakunnan määräämästä ajankohdasta lukien vuokrata 30 v:n ajaksi Vallilan korttelin n:o 532 n. 1 451,8 m²:n suuruinen tontti n:o 20. Vuotuinen vuokramaksu, joka on maksettava neljännesvuosittain, on 31.3.1973 saakka 17 422 mk. 1.4.1973 alkaen vuosi vuokra on riippuvainen virallisesta elinkustannusindeksistä, jossa »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuokrana pidetään 7 259 mk/v ja perusindeksinä pistelukua 100. Vuokramies korottaa tontilla olevaa rakennusta vähintään yhdellä kerroksella 5 v:n kuluessa ja kunnostaa tontin aitoineen 31.12. mennessä kiinteistölautakunnan hyväksymällä tavalla (21.6. 435 §).

Helsingin Puhelinyhdistykselle päätettiin vuokrata Käpylän korttelin n:o 825 n. 1 388

m²:n suuruinen tontti n:o 1 puhelinkeskusrakennuksen rakentamista varten sen jälkeen, kun tontin alue on siirtynyt kaupungin hallintaan kiinteistölautakunnan määräämästä ajankohdasta lukien 31.12.2005 saakka. Vuotuinen vuokramaksu, joka vuosittain on suoritettava kesäkuun aikana, on 31.12.1973 saakka 5 725 mk. 1.1.1974 alkaen vuosi vuokra on riippuvainen virallisesta elinkustannusindeksistä, jossa »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuokrana pidetään 2 290 mk ja perusindeksinä pistelukua 100. Indeksien muutoksesta otetaan viitenä ensimmäisenä vuotena kulloinkin huomioon puolet. Puhelinyhdistys korvaa kaupungille sen, minkä kaupunki joutuu suorittamaan tontin alueella olevista puista, istutuksista ja rakenteista Asunto-osuuskunta Käpylälle (1.11. 621 §).

Osuusliike Elannolle päätettiin vuokrata Maunulan korttelin n:o 28211 liiketalotontti n:o 1 liiketalon rakentamista varten kiinteistölautakunnan määräämästä ajankohdasta 31.12.2035 saakka. Vuotuinen vuokramaksu, joka on maksettava vuosittain kesäkuun kuluessa, on 31.12.1973 saakka 13 000 mk. 1.1.1974 alkaen vuosi vuokra on riippuvainen virallisesta elinkustannusindeksistä, jossa »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuokrana vuokran vaihteluita laskettaessa pidetään 5 200 mk/v ja perusindeksinä pistelukua 100. Entistä korttelin 28 273 tonttia 2 koskeva, kiinteistölautakunnan 7.1.1947 tekemän päätöksen nojalla tehty vuokrasopimus purkautuu lautakunnan määräämän ajankohtana, jonka jälkeen vuokramies on velvollinen kahden kuukauden kuluessa kustannuksellaan purkamaan ja poistamaan tontilla olevan rakennuksen sekä siistimään alueen (1.11. 623 §).

Johtaja Ole Askolinin toimesta perustettavalle kiinteistöosakeyhtiölle päätettiin vuokrata Etelä-Haagan korttelin n:o 29057 kerrostalotontti n:o 2 vuokratalon rakentamista varten 31.12.2035 saakka mm. seuraavilla ehdoilla: kiinteistölautakunta määrää vuokrauden alkamisajankohdan; vuotuinen vuok-

ramaksu, joka on vuosittain suoritettava kesäkuun kuluessa, on 31.12.1972 saakka 14 652 mk ja 1.1.1973 alkaen vuosi vuokra on riippuvainen virallisesta elinkustannusindeksistä, jossa »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuokrana vuokran vaihteluita laskettaessa pidetään 6 105 mk/v ja perusindeksinä pistelukua 100; indeksin muutoksesta otetaan viitenä ensimmäisenä vuotena sopimuksen tekemisestä huomioon puolet (5.4. 204 §).

Insinööritoimisto Jaakko Pöyry & Co:lle päätettiin asemakaavan hyväksymisen jälkeen vuokrata kiinteistölautakunnan hyväksymästä ajankohdasta lukien 31.12.2025 saakka valtuuston 29.9.1971 hyväksymän Pohjois-Haagan eräitä alueita koskevan osayleiskaavan mukaisen korttelin tontti n:o 8 toimitalon rakentamista varten virallisen elinkustannusindeksin »lokakuu 1951 = 100» pistelukua 100 vastaavasta 2 000 mk:n huoneyksikkö hinnasta ehdolla, että vuokramies luopuu Pitäjänmäen korttelin n:o 46008 tontin n:o 4 vuokraamisesta (5.4. 205 §).

Yhtyneet Ravintolat Oy:lle päätettiin vuokrata n. 12 000 m²:n suuruinen suunnitellun Munkkiniemen korttelin n:o 30003 tontti n:o 2 hotellia varten 31.12.2025 saakka mm. seuraavilla ehdoilla: vuosi vuokra, joka on vuosittain suoritettava kesäkuun aikana, on 31.12.1972 saakka 128 500 mk; 1.1.1973 alkaen vuotuinen vuokramaksu on riippuvainen virallisesta elinkustannusindeksistä, jossa »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuokrana vuokran vaihteluita laskettaessa pidetään 53 542 mk/v ja perusindeksinä pistelukua 100; indeksin muutoksesta otetaan viitenä ensimmäisenä vuotena sopimuksen tekemisestä kulloinkin huomioon puolet, ja näin määräytyvästä vuosi vuokrasta peritään vuokrauden alusta lukien viiden ensimmäisen vuoden aikana vain puolet; mikäli vahvistettavan asemakaavan mukainen rakennusoikeus ylittää 9 000 m² kerrosalaa, kiinteistölautakunnalla on oikeus tarkistaa vuokraa käyttäen tarkistusperusteena 10 000 mk:n suuruista huoneyksikköhintaa, joka vastaa

em. virallisen elinkustannusindeksin pistelukua 240; mikäli tontille tulevaan rakennukseen tai siihen liittyviin maanalaisiin tiloihin sijoitetaan muita kuin hotellitarkoituksia palvelevia liiketiloja, lautakunnalla on oikeus korottaa vuokra niiden osalta puolitoistakertaiseksi (12.1. 32 §).

Vanhusten ja lasten tuki-säätiölle päätettiin vuokrata Munkkiniemen korttelin n:o 30032 vanhusten asuntoja varten tarkoitettu asuntokerrostalotontti n:o 4 sen jälkeen, kun tonttia koskeva asemakaavan muutos n:o 6838 on vahvistettu, kiinteistölautakunnan määräämästä ajankohdasta lukien 31.12.2035 saakka mm. seuraavilla ehdoilla:

1) tontille rakennetaan valtion asuntolainan turvin asuinkerrostaloja, joiden asukkaista vähintään puolet on helsinkiläisiä vanhuksia, jotka ovat yhtäjaksoisesti asuneet Helsingissä tai siihen liitetyillä alueilla vähintään viimeiset 10 v;

2) vuotuinen vuokramaksu, joka vuosittain on suoritettava kesäkuun kuluessa, kaupungin rahatoimistoon on 31.12.1973 saakka 52 000 mk; 1.1.1974 alkaen vuosivuokra riippuu virallisesta elinkustannusindeksistä, jossa »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuokrana vuokran vaihteluita laskettaessa pidetään 20 800 mk/v ja perusindeksinä pistelukua 100; indeksin muutoksesta otetaan viitenä ensimmäisenä vuotena sopimuksen tekemisestä kulloinkin huomioon puolet; sinä aikana, jolloin rakennettavassa talossa on asuntolainaa tai jolloin talon osakkeenomistajilla tahi vähintään yhdellä heistä on henkilökohtaista asunto- ja lisälainaa, kuitenkin kauintaan 25 v:na, kannetaan vuosivuokrasta 80%;

3) vuokramaksusta peritään kuitenkin vain puolet sinä aikana, kun tonttia käytetään vanhusten asumistarkoituksiin;

4) siinä tapauksessa, että tulevien rakennusten rakentamiseen myönnetään valtion lainaa, ei tontin vuokraoikeutta saada mistään syystä irtisanoa.

5) (21.6. 434 §).

Lauttasaaren vanhustentalosäätiölle päätettiin vuokrata vanhusten asuntolan rakentamista varten Lauttasaaren korttelin n:o 31002 tontti n:o 3 ajaksi 1.11.1972—31.12.2032. Vuotuinen vuokramaksu, joka on vuosittain suoritettava kesäkuun kuluessa, on 31.12.1973 saakka 71 500 mk. 1.1.1974 alkaen vuosivuokra on riippuvainen virallisesta elinkustannusindeksistä, jossa »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuokrana vuokran vaihteluita laskettaessa pidetään 28 600 mk/v ja perusindeksinä pistelukua 100. Edellä mainitun tavoin määräytyvästä vuokrasta peritään kuitenkin vain 25% ehdolla, että rakennuksessa asuvat ovat sellaisia vanhuksia, jotka yhtäjaksoisesti ovat asuneet Helsingissä tai siihen liitetyillä alueilla vähintään viimeiset 10 v. Muut ehdot ovat samat kuin edellä (1.11. 635 §).

Kiinteistö Oy Salpausseläntie 11 -nimiselle yhtiölle päätettiin vuokrata Pihlajiston liikerakennusten korttelin n:o 38039 tontti n:o 1 kiinteistölautakunnan määräämästä ajankohdasta lukien 31.12.2035 saakka. Vuosittainen vuokramaksu, joka on suoritettava kesäkuun kuluessa, on 31.12.1972 saakka 18 204 mk ja 1.1.1973 alkaen vuosivuokra riippuu virallisesta elinkustannusindeksistä, jossa »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuokrana vuokran vaihteluita laskettaessa pidetään 7 585 mk. Vuokramies on velvollinen käyttämään aluetta palvelevan yhteisen lämmityslaitoksen jakamaa lämpöä erikseen tehtävän sopimuksen mukaan. Ostoskeskusrakennuksen yhteyteen on rakennettava yleisön käyttöön tarkoitettu käymälä, jonka tulee olla maksuttomasti käytettävissä rakennusviraston puhtaanapito-osaston määräämänä aikana ja joka tulee ulkoapäin merkitä kiinteistölautakunnan hyväksymällä kilvellä (5.4. 203 §).

Insinööritoimisto Oy Vesi-Pekalle päätettiin vuokrata Malmin korttelin n:o 38094 tontista n:o 3 ja n. 330 m²:n suuruisesta osasta saman korttelin tonttia n:o 4 muodostettava

uusi tontti ajaksi 1.1.1973—31.12.2002 mm. seuraavilla ehdoilla:

vuotuinen vuokramaksu, joka on maksettava vuosineljänneksittäin, on 31.3.1974 saakka 2.50 mk/m²; 1.4.1974 alkaen vuosivuokra on riippuvainen virallisesta elinkustannusindeksistä, jossa »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuokrana vuokran vaihteluita laskettaessa pidetään 1 mk/m²/v ja perusindeksinä pistelukua 100. Tonttia saadaan käyttää huoltokorjaamo-, varasto- ja verstastarkoituksiin. Vuokramiehellä on oikeus kaupunkia kuulematta siirtää vuokrasopimus toiselle. Tontille on rakennettava viiden vuoden kuluessa pysyväisluonteisia rakennuksia siten, että lisärakennusten ja nykyisen rakennuksen yhteistä tilavuutta kuutiometrinä ilmaiseva luku on vähintään yhtä suuri kuin tontin pinta-alaa neliömetreinä ilmaiseva luku (4.10.567 §).

Siltakeskus Oy -nimiselle kiinteistöyhtiölle päätettiin vuokrata Siltamäen korttelin n:o 40005 yleisen rakennuksen tontti n:o 7 ajaksi 1.6.1972—31.12.2035 lastentarha- ja -seimitalon rakentamista varten mm. seuraavilla ehdoilla: vuotuinen vuokramaksu on suoritettava vuosittain kesäkuun kuluessa ja on se 31.12.1973 saakka 3 264 mk; 1.1.1974 alkaen vuosivuokra riippuu virallisesta elinkustannusindeksistä, jossa »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuokrana vuokran vaihteluita laskettaessa pidetään 1 360 mk/v ja perusindeksinä pistelukua 100. Kaupunki ei peri vuokraa siltä ajalta, jolloin tonttia käytetään lastentarha- ja -seimitarkoituksiin (21.6.436 §).

Muuttaen 10.2.1971 tekemäänsä päätöstä, kaupunginvaltuusto oikeutti kiinteistölautakunnan vuokraamaan Kiinteistö Oy Jakolaaksolle ajaksi 1.3.1972—31.12.2035

A) Jakomäen korttelin n:o 41224 asuntontin n:o 2 valtion asuntolainan turvin rakennettavien vuokratalojen rakentamista varten mm. seuraavilla ehdoilla:

vuotuinen vuokramaksu, joka on suoritettava kesäkuun kuluessa, on 31.12.1972 saak-

ka 46 890 mk ja 1.1.1973 alkaen vuosivuokra riippuu virallisesta elinkustannusindeksistä, jossa »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuokrana vuokran vaihteluita laskettaessa pidetään 19 537.50 mk/v ja perusindeksinä pistelukua 100; indeksin muutoksesta otetaan viitenä ensimmäisenä vuotena huomioon kulloinkin puolet; vuokramies on velvollinen käyttämään yhteisen lämpökeskuksen jakamaa lämpöä erikseen tehtävän sopimuksen mukaisesti; rakennuksista on varattava vuokrattava tila sähkölaitoksen muuntamoa varten, mikäli sähkölaitos sellaista tarvitsee; tontille saadaan asuntokerrostalon kellari-kerrokseen varsinaisen kerrosalan lisäksi rakentaa myymälä tai vastaava, kuitenkin enintään 250 m²; tontille tulevista asunnoista on varattava 50% kaupungin osoittamille vuokralaisille, joista 10% tulee olla rintamamies-tunnuksen täyttäviä helsinkiläisiä rintamamiehiä.

B) Jakomäen korttelin n:o 41225 auto-paikkatontti n:o 1 autojen pysäköintiä varten mm. siten, että vuotuinen vuokramaksu, joka on vuosittain suoritettava kesäkuun aikana, on 31.12.1972 saakka 1 503.55 mk ja 1.1.1973 alkaen vuosivuokra riippuu virallisesta elinkustannusindeksistä, jossa »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuokrana vuokran vaihteluita laskettaessa pidetään 626.48 mk/v ja perusindeksinä pistelukua 100 (8.3.153 §).

Vakiorakenne Oy:lle tai sen toimesta perustettavalle yhtiölle päätettiin vuokrata Suurmetsän korttelin n:o 41097 rivitalotontti n:o 1 kiinteistölautakunnan määräämästä ajankohdasta lukien 31.12.2035 saakka mm. siten, että kesäkuussa suoritetaan vuosittainen vuokramaksu, joka 31.12.1973 saakka on 6 650 mk ja 1.1.1974 saakka vuosivuokra on riippuvainen virallisesta elinkustannusindeksistä, jossa »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuokrana vuokran vaihteluita laskettaessa pidetään 2 660 mk vuodelta ja perusindeksinä pistelukua 100. Sinä aikana, jolloin tontille rakennettavassa talossa on asuntolainaa tai jolloin talon osakkeenomistajilla tahi

vähintään yhdellä heistä on henkilökohtaista asunto- ja lisälainaa, kuitenkin kauintaan 25 vuotena, kannetaan vuosivuokrasta 80%. Tontin kautta kulkevia teitä ei saa katkaista, ennen kuin niiden kautta kulkevalle liikenteelle on järjestetty uudet kulkuyhteydet. Rakennus on rakennettava valtion asuntolainan turvin. Rakennukseen on vuokralaisen kustannuksellaan tehtävä sähkölaitoksen ohjeiden mukainen tila sähkölaitoksen muuntamoa varten, josta laitos maksaa teollisuuslaitosten lautakunnan vahvistamien perusteiden mukaan määräytyvää vuokraa (21.6. 437 §).

Marimekko Oy:lle päätettiin vuokrata Herttoniemen teollisuuskorttelin n:o 43062 eteläosasta n. 15 200 m²:n suuruinen alue, joka vastaa kortteliin suunniteltua tonttia n:o 2 kiinteistölautakunnan määräämästä ajankohdasta lukien 31.12.2011 saakka. Vuotuinen vuokramaksu, joka on maksettava vuosineljänneksittäin, on 31.3.1973 saakka 114 000 mk ja 1.4.1973 alkaen vuosivuokra riippuu virallisesta elinkustannusindeksistä, jossa »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuokrana vuokran vaihteluita laskettaessa pidetään 47 500 mk/v ja perusindeksinä pistelukua 100. Vuokramiehellä on vapaa siirto-oikeus. Alueelle on rakennettava 31.12.1976 mennessä ainakin vesikattovaiheeseen vähintään 15 000 m³ käsittävät rakennukset asianmukaisesti hyväksyttävien piirustusten mukaisesti (22.3. 175 §).

Etola Oy:lle tai sen toimesta perustettavalle yhtiölle päätettiin vuokrata Herttoniemen korttelin n:o 43011 tontista n:o 4 ja saman korttelin tontin n:o 5 n. 2 025 m²:n suuruudesta länsiosasta muodostettava liikelatontti toimitalon rakentamista varten viimeistään 1.1.1974 lukien 31.12.2000 saakka mm. siten, että vuotuinen vuokramaksu, joka on maksettava vuosineljänneksittäin, on 31.3. 1974 saakka 65 250 mk ja 1.4.1974 alkaen vuosivuokra on riippuvainen virallisesta elinkustannusindeksistä, jossa »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuokrana pidetään

26 100 mk/v ja perusindeksinä pistelukua 100. Mikäli asemakaavan muutoksen mukaan laskettava tontin huoneyksikköluku on suurempi kuin 174, korotetaan perusvuosivuokraa 150 mk:lla kultakin tämän luvun ylittävältä huoneyksiköltä (13.12. 743 §).

Kiinteistölautakunta oikeutettiin vuokraamaan Temet Oy:lle Herttoniemen korttelin n:o 43069 teollisuustontit n:o 3 ja 4 viimeistään 1.7.1973 alkaen 31.12.2000 saakka. Vuotuinen vuokramaksu, joka on suoritettava vuosineljänneksittäin, on 31.3.1973 saakka 52 700 mk. 1.4.1973 alkaen vuosivuokra on riippuvainen virallisesta elinkustannusindeksistä, jossa »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuokrana vuokran vaihteluita laskettaessa pidetään 21 080 mk/v ja perusindeksinä pistelukua 100. Tontit yhdistämällä muodostettavalle uudelle tontille on rakennettava kerrosalaltaan vähintään 6 200 m²:n suuruinen tehdasrakennus vesikattovaiheeseen 31.12.1975 mennessä (15.11. 663 §).

Helsingin Nuorisohotellit Oy:n toimesta perustettavalle kiinteistöasakeyhtiölle päätettiin vuokrata Herttoniemen korttelin n:o 43171 tontti n:o 1 valtion asuntolainan turvin rakennettavaa nuorisohotellia varten kiinteistölautakunnan määräämästä ajankohdasta lukien 31.12.2035 saakka. Vuotuinen vuokramaksu, joka vuosittain on suoritettava kesäkuun kuluessa, on 31.12.1972 saakka 37 536 mk ja 1.1.1973 lukien vuosivuokra on riippuvainen virallisesta elinkustannusindeksistä, jossa »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuokrana pidetään 15 640 mk/v ja perusindeksinä pistelukua 100. Mikäli tontin rakentamista varten myönnetään valtion lainaa, tontin vuokraoikeutta ei saa mistään syystä irtisanoa (22.3. 176 §).

Emeritus-säätiölle päätettiin vuokrata Tammissalon korttelin n:o 44029 yleisen rakennuksen tontti n:o 2 kiinteistölautakunnan määräämästä ajankohdasta lukien 31.12.2035 saakka vanhusten palvelutalon rakentamista varten. Vuotuinen vuokramaksu, joka on suoritettava kesäkuun kuluessa, on 31.12.

1973 saakka 13 000 mk ja 1.1.1974 alkaen vuosivuokra riippuu virallisesta elinkustannusindeksistä, jossa »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuokrana vuokran vaihteluita laskettaessa pidetään 5 200 mk/v ja perusindeksinä pistelukua 100. Siltä ajalta, jolloin talolla on asuntolainaa tai jolloin talon osakkeenomistajilla tahi vähintään yhdellä heistä on henkilökohtaista asunto- ja lisälainaa, kuitenkin kauintaan 25 v:lta, kannetaan vuosivuokrasta 80%. Vuokrasta peritään kuitenkin vain puolet ehdolla, että vähintään 50% tontille rakennettavassa rakennuksessa asuvista on sellaisia vanhuksia, jotka ovat yhtäjaksoisesti asuneet Helsingissä tai siihen liitettyillä alueilla vähintään viimeiset 10 v. Tontille tuleva rakennus on rakennettava valtion asuntolainan turvin, eikä rakennukseen saada sijoittaa myymälöitä eikä muita liiketiloja (6.9. 511§).

Teknos-Maalit Oy:lle päätettiin ajaksi 29.2. 1972—31.12.1995 vuokrata Pitäjänmäen korttelin n:o 46023 n. 4 384.1 m²:n suuruinen tontti n:o 7 lisäalueeksi yhtiön aikaisemmin vuokraamiin alueisiin seuraavin ehdoin: vuotuinen vuokramaksu, joka on suoritettava vuosineljänneksittäin, on 31.3.1973 saakka 19 728 mk ja 1.4.1973 alkaen vuosivuokra riippuu virallisesta elinkustannusindeksistä, jossa »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuokrana vuokran vaihteluita laskettaessa pidetään 8 220 mk/v ja perusindeksinä pistelukua 100; tontille on rakennettava 3 v:n kuluessa vuokrasopimuksen alkamisesta vähintään 5 000 m³ käsittävä rakennus kiinteistölautakunnan hyväksymien piirustusten mukaisesti (19.4. 236 §).

Osuusliike Elannon ja Tukkukauppojen Oy:n toimesta perustettavalle yhtiölle päätettiin vuokrata Laajasalon korttelin n:o 49080 liikerakennusten tontti n:o 1 kiinteistölautakunnan määräämästä ajankohdasta lukien 31.12.2000 saakka; vuosivuokra on 31.12.1973 saakka 26 625 mk ja 1.1.1974 alkaen vuosivuokra riippuu virallisesta elinkustannusindeksistä, jossa »lokakuu 1951 =

100» siten, että perusvuokrana vuokran vaihteluita laskettaessa pidetään 10 650 mk/v ja perusindeksinä pistelukua 100. Vuokrasta peritään viiden ensimmäisen vuoden aikana vuokrakauden alusta lukien 20%, jonka jälkeen vuokra peritään täysimääräisenä. Kiinteistölautakunnalla on oikeus sen jälkeen, kun kymmenen vuotta vuokrakauden alkamisesta on kulunut vaatia, että tontin koko rakennusoikeus on käytettävä ja että liikerakennuksen yhteyteen on rakennettava yleisön käyttöön tarkoitettu käymälä, jonka tulee olla maksuttomasti käytettävissä rakennusviraston puhtaanapito-osaston määräämänä aikana ja joka tulee ulkoapäin merkitä kiinteistölautakunnan hyväksymällä kilvellä (4.10. 568 §).

Vuokra-aikojen jatkaminen ym. Kaupunginvaltuusto päätti korottaa Markkinointiinstituutin Kannatusyhdistykselle vuokratun Meilahden korttelin n:o 520 tontin n:o 8 perusvuosivuokran 1.4. lukien 10 000 mk:sta 11 600 mk:aan. Korotus aiheutui rakennuksen kerrosalan lisääntymisestä (19.4. 234 §).

Dipl.ins. Martti Koivumäki ja hänen vaimonsa Helena Koivumäki olivat anoneet Käpylän korttelin n:o 861 asuntotontin n:o 9 (Vipulentie 9) 1.6. päättyvän vuokra-ajan jatkamista. Anojat olivat v. 1965 ostaneet tontilla olevan rakennuksen. Kaupunginvaltuusto oikeutti kiinteistölautakunnan vuokraamaan anojille ko. tontin ajaksi 1.6.1972—1.1.2020 mm. ehdolla, että vuotuinen vuokramaksu, joka on suoritettava kesäkuussa, on 31.12.1972 saakka 1 633 mk ja 1.1.1973 alkaen vuosivuokra riippuu virallisesta elinkustannusindeksistä, jossa »lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuokrana vuokran vaihteluita laskettaessa pidetään 710 mk/v ja perusindeksinä pistelukua 100. Indeksien muutoksesta otetaan viitenä ensimmäisenä vuotena kulloinkin huomioon puolet. Vuokramiehellä on vapaa siirto-oikeus (23.2. 123 §).

Kaupunginvaltuusto päätti, muuttaen v. 1971 tekemäänsä, tontin vuokraamista Kirjateollisuustoimisto Oy:lle koskevaa päätöstä,

että yhtiölle vuokrattavan Herttoniemen korttelin n:o 43066 teollisuustontin n:o 5 vuokra-aika määrätään päättyväksi 31.12. 2010 (22.3. 174 §).

Kaupunginvaltuusto oikeutti kiinteistö-lautakunnan muuttamaan Stiftelsen Botby svenska samskola -nimisen säätiön kanssa tehtyä Vartiokylän korttelin n:o 45090 tonttia n:o 2 koskevaa vuokrasopimusta siten, että sopimus tulee koskemaan mainitun korttelin tonttia n:o 3, että uudeksi virallisen elinkustannusindeksin »lokakuu 1951 = 100» pistelukua 100 vastaavaksi perusvuosivuok- raksi kiinteistölautakunnan määräämästä ajankohdasta lukien tulee 10 054.80 mk ja että vuokrasopimuksen 1 §:n 3 mom. muutetaan siten, että vuokraa ei peritä siltä ajalta, jolloin säätiö käyttää tonttia yksinomaan koulutarkoituksiin (9.2. 98 §).

Asuntotonttien luovutus- ja vuokraehtojen sekä asemakaavamääräysten muuttamisesta tekivät vt Jokinen ym. aloitteen, jossa esitettiin, että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin asuin- rakennustonttien luovutus- ja vuokraehtojen sekä asemakaavamääräysten muuttamiseksi siten, että asuintalojen alakerta- ja kellaritiloja sallittaisiin käyttää pienliike- ja palvelu- tarkoituksiin, koska ostoskeskukset eivät yksin kykene tarjoamaan tyydyttävää palvelua niiden vähälukuisuuden ja pienliiketoiminnalle liian kalliiden yhtiö- ja vuokratu- tannusten johdosta. Kaupunkisuunnittelu- lautakunta ilmoitti, että v:n 1970 yleiskaava- ehdotuksessa on tavoitteelliseksi palveluver- koksi esitetty korttelipalveluja, lähipalvelu- keskusta ja aluekeskusta. Näiden erillisten korttelipalvelupisteiden tai lähipalvelukes- kusten etäisyydeksi asunnoista on suunniteltu n. 400 m, jolloin asuntoalueille saataisiin kä- velyetäisyydelle kohtuullinen määrä palve- luja. Tavalliselle esikaupunkialueelle on las- kettu n. 200 m:n säteellä tarvittavan vähin- tään 700 asukasta (n. 270 ruokakuntaa) yllä- pitämään yhtä yleismyymälää. Mikäli asun- toalueella sijaitsee myös lähipalvelukeskus,

tulee korttelimyymälän vaikutusalueella olla vähintään 1 400 asukasta. Suunnittelussa py- ritään myös ottamaan huomioon, että eräät julkiset palvelumuodot, kuten lastentarhat, peruskoulun ala-aste ja kerhotilat sijoitettaisiin pieninä yksikköinä asutuksen sekaan korttelimyymälöiden tapaan. Aloitteessa tar- koitettujen palvelusten sijoittamiseksi asun- tokorttelialueille saadaan esim. Koskelan v. 1970 vahvistetun asemakaavan määräysten mukaan asuntokerrostalojen sekä asunto- ja yleisten rakennusten tonteille sallitun kerros- alan lisäksi rakentaa rakennuksen maanpääl- liseen kellarikerrokseen sosiaali- ja asumis- palvelutiloja enintään 4% tontin kerrosalasta sekä yhteen rakennukseen, merkityn kerros- alan lisäksi, sisustaa enintään 100 m²:n suu- ruinen myymälä- tai työhuonetila. Työhuo- neiden sijoittamista osittain tai kokonaan maanpinnan alapuolelle ei ole syytä sallia, ellei niissä tapahtuvan toiminnan laatu sitä edellytä. Pienliike ja -palvelutiloja sijoitet- taessa tulisi myös ottaa huomioon liikenteen ja pysäköinnin mahdollisesti aiheuttamat häiriöt asukkaiden ja lasten käyttöön tarkoi- tetuilla pihilla. Kaupunkisuunnitteluviras- toa on kehoitettu rakennettujen asuntoaluei- den uudelleen järjestelyjen yhteydessä ja tar- vittaessa muulloinkin tutkimaan mahdolli- suuksia asemakaavojen muutosten laatimi- seksi siten, että aloitteessa mainittuihin tiloi- hin saataisiin sijoittaa ehdotettuja pienliike- ja palvelutiloja. Kiinteistölautakunta mainit- si, että mikäli asuntotonttia vuokrattaessa voimassa olevista asemakaavamääräyksistä ei muuta johdu, tulee vuokrasopimuksen vuokraehtoihin sisältyä ehto siitä, että ton- tilla rakennettaviin rakennuksiin ei saada sijoittaa myymälöitä eikä liikehuoneistoja. Mikäli asemakaavamääräyksiä myöhemmin muutetaan siten, että liiketilat ovat sallittuja, olisi vuokrasopimusta muutettava ja vuokra tarkistettava, koska liiketaloista peritään kor- keampi vuokra kuin asuintaloista. Kaupun- ginvaltuusto katsoi lausunnot riittäväksi sel- vitykseksi aloitteen johdosta (15.11. 681 §).

Selvityksen antamista kaupungin omistamien asuntotonttien vuokrien korotuksesta koskevassa vt Jokisen v. 1970 tekemässä aloitteessa kiinnitettiin huomiota siihen, että kaupunki on v:n 1970 aikana ryhtynyt korottamaan asuntotonttien vuokria n. 5%:lla. Tämä korotus on suoritettu myös v:n 1969 osalta taannehtivasti. Aloitteentekijät pitivät korotusta huomattavan suurena kaupungin verrattain korkeat asuntotonttien perusvuokrat huomioon ottaen. Uusilla asuma-alueilla ovat asukkaat lisäksi maksaneet kunnallisteknillisten töiden kustannukset suoraan aluerakentajille rakennusvaiheen aikana sekä joutuneet osallistumaan myös yleisten kalliosuojien rakennuskustannuksiin. Aloitteentekijät esittivät, että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin kiireellisesti antamaan valtuustolle selitys asiasta ja peruuttamaan 20.4.1970 tehty asiaa koskeva kaupunginhallituksen päätös sekä palauttamaan liikaa perityt vuokrat tai suorittamaan vastaava hyvitys v:n 1970 vuokarakannon yhteydessä. Kiinteistölautakunta totesi, että 9.4.1968 annetulla lailla taloudellisen kasvun turvaamisesta v. 1968—1969 sekä 9.12.1969 vastaavalla v. 1970 koskevalla lailla poistettiin maanvuokrasopimuksissa olleet indeksiehdot niiltä osin, kuin ne kohdistuivat valtalain voimaantulon jälkeiseen aikaan. Samalla lautakunta viittasi Kaupunkiliiton yleiskirjeeseen n:o B/11/13.2.1969, joka koski maan- ja tontinvuokrien perimistä v. 1969. Valtalain 1 §:n 1 mom:lla poistettiin mm. maan- ja tontinvuokrasopimuksissa olleet indeksiehdot siltä osin, kuin ne kohdistuivat lain voimaantulon jälkeiseen aikaan. Lain 1 §:n 2 mom:n mukaan ei lain voimaantulon jälkeen tapahtunutta indeksin muutosta saa ottaa lukuun esim. maksua korottavana perusteena. Näiden säännösten täytäntöönpanosta ja soveltamisesta valtioneuvosto antoi päätöksen (378/68), jonka 3 §:n mukaan käytetään viimeisenä tarkistuslukuna ennen valtalain voimaantuloa viimeksi päätyneen laskentakauden indeksilukua. Laskentakaudella on katsottava tarkoitettua sitä ajanjaksoa, jol-

ta indeksi lasketaan ja julkaistaan, esim. elinkustannusindeksin osalta siis kuukautta. Viimeinen uuden elinkustannusindeksin (1951 = 100) tarkistusluku on näin ollen maaliskuun 1968 indeksiluku 210. Maan- ja tontinvuokrien perimiseen vaikuttaa lisäksi valtioneuvoston päätös hyödykkeiden hintasäännöstelystä (169/68). Vuoden 1969 vuokramaksut peritään laskemalla tarkistusta varten sellainen v:n 1968 keski-indeksi, josta on poistettu valtalain ja hintasäännöstelyn voimaantulon jälkeen tapahtuneen indeksin nousun vaikutus. Esitetty indeksin laskutapa tulee eräissä tapauksissa johtamaan maanvuokrien kohoamiseen v. 1969, joka aiheutuu ainoastaan ennen valtalain voimaantuloa kertyneen indeksihyvityksen osittaisesta realisoimisesta. Indeksitarkistukset tapahtuvat sopimusten mukaan useimmissa tapauksissa vasta 1—1.5 v. myöhemmin. Kaupunkiliitto oli kirjeessään B 22/1.4.1969 kehottanut pidättymään vuokrien korottamisesta sellaisissa tapauksissa, joissa yleiskirjeessä annetut ohjeet johtaisivat vuokrien kohoamiseen. Vuoden 1969 vuokramaksut tulisi siis laskuttaa edellisen vuoden mukaisina, mutta olisi laskuun tai tilillepanokorttiin kuitenkin merkittävä v:n 1969 vuokramaksuun mahdollisesti tuleva korotus. Vuokrat oli peritty ehdotetulla tavalla ja samalla ilmoitettu mahdollisen indeksin nousua vastaavan 5%:n lisävelotuksen perimisestä. Valtioneuvosto antoi toukokuussa uuden päätöksen hyödykkeiden hintavallonnasta (340/69). Päätös tuli voimaan 31.5.1969. Päätöksen mukaan on ns. sulkupäivä 30.5.1969. Säännöstelystä vapautuivat tällöin mm. muiden kuin asuntotonttien vuokrat, ns. irrottamisoikeuksiin liittyvät maksut (vuosivuokrat ym.) ja pysäköintimaksut. Uudet maksut eivät myös ole säännöstelytyjä. Näin ollen esim. kaupungin kuntoonpaneman uuden tontin vuokramaksulle ei tarvitse hakea vahvistusta. Rakennuslain nojalla perittävät katu- ja viemärikorvaukset on niin ikään vapautettu säännöstelystä, joten ne voidaan vastedes vahvistaa normaalia me-

nettelyä noudattaen. Vuodelta 1969 saadaan periä vuokrasopimuksen ja vuoden alkupuolella voimassa olleiden säännöstelymääräysten sallima vuokra, laskutusaika ei vaikuta asiaan. Kiinteistölautakunta katsoi lausunnossaan, ettei vuokria ole peritty liikaa, vaan että perintä on tapahtunut ennen valtalain säätämistä tapahtuneen indeksin nousun perusteella. Kaupunginhallitus totesi, että päättäessään 20.4.1970 asuntotonttien v:n 1970 vuokrien ja v:lta 1969 perimättä jätettyjen korotuksien perimisestä kaupunginhallitus ei ole poikennut valtalain säännöksistä, vaan että vuokrien periminen on toimeenpantua valtalain sekä silloin voimassa olleiden hintasäännöstelymääräysten sallimissa puitteissa. Kaupunginvaltuusto katsoi edellä olevan riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (13.12.761 §).

Esplanadikappeli. Osuusliike Elanto, jolle Esplanadikappeli on ollut vuokrattuna v:sta 1968 alkaen oli ehdottanut pitkäaikaisen vuokrasopimuksen solmimista ja peruskorjausten suorittamista kappelissa. Kaupunginvaltuusto oikeutti kiinteistölautakunnan tekemään Osuusliike Elannon kanssa sopimuksen Esplanadikappelin vuokraamisesta Osuusliike Elannelle arkkitehtien Aino ja Pekka Laurilan 5.11.1970 tekemien luonnospiirustusten perusteella laadittavan, rakennuksen kokovuotista käyttöä edellyttävän suunnitelman mukaisen entistämisen ja peruskorjaustyön valmistuttua 15 v:n ajaksi ehdolla,

että Osuusliike Elanto on velvollinen osallistumaan sanotun rakennustyön kustannuksiin 600 000 mk:lla ja lisäksi, jos rakennustyöt tulevat maksamaan arvioitua 1 600 000 mk:aa enemmän, osallistumaan kustannusten nousuun arvioiduista kustannuksista määräytyvää osuuttaan vastaavassa suhteessa,

että Osuusliike Elannon katsotaan rakennustöihin sijoittamallaan 600 000 mk:lla suorittaneen Esplanadikappelin vuokran ensimmäisen 10 v:n ajalta ja, mikäli se joutuu ra-

hoittamaan hanketta yli 600 000 mk:ksi arvioidun osuutensa, että sanotun määrän ylittävä osa katsotaan 10 v:n jälkeisen vuokrauden vuokran lyhennykseksi,

että Osuusliike Elanto on velvollinen kokonaisuudessaan vastaamaan ravintolan sisustustöiksi katsottavien töiden ja ravintolan irtaimistohankintojen kustannuksista sekä muutoin kiinteistölautakunnan kirjessään 924/5.9.1972 mainituin ehdoin (20.12.782 §).

Kiinteistölautakunnan hoitossa oleva maa- ja metsätalous

Luonnonsuojelualueen muodostaminen Kilmäkeen. Filosofian lis. Pekka Borg oli pyytänyt, että kaupunki esittäisi Kirkkonummella sijaitsevan Gillobackaträsket -nimisen järven lounaispäässä omistamiensa maa- ja vesialueiden rahoittamista luonnonsuojelulain nojalla. Alueella sijaitsee Suomessa harvinainen tervaleppäkorpi ja sen aluskasvillisuus on erittäin rehevää. Tällaisia kurjenmiekkaja neivamarre-tyyppisiä tervaleppämetsiä ei esiinny muualla pohjoismaissa ja Suomessakin on lisäksi vain Ahvenanmaalla yksi samaan tyyppiin kuuluva kasvisto. Tervaleppämetsiä esiintyy runsaasti vain Valkovenäjällä ja Puolassa. Alue kuuluu tilaan Gillobacka RN:o 15 Kirkkonummen kunnan Gillobackan yksinäistaloa. Kaupunginvaltuusto päätti esittää lääninhallitukselle, että kaupunkimittausosaston laatimaan karttapiirroksen n:o 17152/NA 6 merkitystä em. tilaan kuuluvasta n. 10 ha:n suuruisesta alueesta muodostettaisiin luonnonsuojelulain 1 §:n 2 mom:ssa tarkoitettu luonnonsuojelualue (20.9.546 §).

Vuosaarella sijaitsevan Kallahdenharjun muodostamista luonnonsuojelualueeksi koskeva lausunto. Lohjan Kalkkitehdas Oy oli esittänyt lääninhallitukselle mm., että yhtiön Vuosaaren kylässä omistama, tiloihin RN:o 2147 ja 210 kuuluva Kallvikin niemen tyvessä

sijaitseva alue rauhoitettaisiin luonnonsuojelulain nojalla. Kiinteistölautakunta totesi, että luonnonmuodostumana tämä harjun osa on Helsingin seudulla ainutlaatuinen. Se on maisemallisesti ja virkistyskäytön kannalta erittäin arvokas. Harjun rauhoittamista pidetään tarpeellisena kaikissa kaupungin ja seutukaavaliiton suorittamissa Helsingin seudun luonnonsuojelukohteita koskevissa selvityksissä. Koska Kallvikin niemen virkistyskäyttö on lisääntynyt, on harju alkanut kulua niin nopeasti, että sen suojaaminen on ajankohasta. Kaupunginvaltuusto päätti antaa lääninhallitukselle kiinteistölautakunnan ehdotuksen mukaisen lausunnon (6.9. 508 §).

Laajalahden pohjoisosassa sijaitsevan erään ranta- ja vesialueen muodostamisesta luonnonsuojelualueeksi tekivät vt Salo ym. aloitteen v. 1970. Aloitteessa esitettiin, että kaupunginvaltuusto kiireellisesti ryhtyisi toimenpiteisiin luonnonsuojelualueen muodostamiseksi Espoossa Laajalahden pohjoisosassa sijaitsevalle kaupungin omistamalle ranta- ja vesialueelle. Koska Laajalahden rauhoitettavaksi sopiva osa on osittain valtion, osittain kaupungin omistamaa, tulisi luonnonsuojelualue perustaa samalla tavalla kuin Vanhankaupunginlahden luonnonsuojelualuekin, eli siten, että Helsingin kaupunki tekisi hakemuksen omistamansa alueen rauhoittamiseksi, kun taas kaupungin alueeseen rajoittuva valtion omistama Otaniemen pohjoispuolen ranta-alue Otaniemen kärjestä koilliseen Helsingin ja Espoon rajalla sijaitseviin saariin Made luoto ja Tarvogrundet asti rauhoitettaisiin valtion toimesta. Rauhoitus olisi toteutettava Euroopan luonnonsuojeluvuoden 1970 kunniaksi. Kiinteistölautakunta totesi, että esitetyn luonnonsuojelualueen koko olisi n. 200 ha. Yhteistä vesialuetta olisi n. 50 ha ja valtion ym. vesialueita n. 15 ha. Luonnonsuojelualue tulisi näin ollen pääasiallisesti kaupungin omistamalle maalle. Alue on säilytetty luonnonvaraisena, eikä sitä ole suunniteltu käytettäväksi muuhun kuin mahdollisesti pakottavassa tapauksessa asumajätteiden ja

kaivuunmassojen sijoituspaikkana siten, että se soveltuvin osin täytettäisiin asianmukaisesti käsitellyllä jätemurskalla maisemallisten näkökohtien mukaisesti. Koska eräissä yhteyksissä oli todettu kaupungin keskustassa sijaitsevan rauhoitetun Vanhankaupunginlahden merkityksen lintujen turvapaikkana ja luonnonharrastajien retkeilykohteena vähentyneen maatumisen, ilman ja veden saastumisen sekä yleensä kaupungistumisen aiheuttamien häiriöiden vuoksi, voitiin Laajalahden muodostamista luonnonsuojelualueeksi pitää perusteltuna. Metsäosaston käsityksen mukaan olisi suotavaa, että niin Vanhankaupunginlahti kuin Laajalahden länsiosa voitaisiin säilyttää saastumattomina, luonnontilaisina ja linnustolle sopivina alueina. Kaupunginhallitus teki v. 1965 Länsi-Suomen vesioikudelle anomuksen ylimääräisten maa-ainesten ja asumisjätteiden kaatopaikan perustamiseksi Laajalahden länsiosaan. Anomus on Helsingin vesipiirissä lausuntoa varten. Yleisten töiden lautakunnan käsityksen mukaan olisi Laajalahti säilytettävä nykyisellään ja asemakaavoituksen yhteydessä varattava muualta vastaava kaatopaikka. Koska Vanhankaupunginlahti on kaupunkiasutuksen, teollisuuden, jätteenkäsittelykeskuksen sekä sataman ja sitä palvelevien ajoteiden reunustama, on sillä ehkä vielä pienemmät edellytykset luonnonsuojelualueeksi kuin Laajalahdella. Virkistysalueeksi rakentaminen, mikäli se edellyttää täyttöä, olisi edullista suorittaa käyttäen siihen suunnitelmallisesti kaupunkijätettä ja kaupungin rakennustoiminnasta kertyviä ylijäämämassoja. Täten saataisiin kaato- ja täyttöpaikkakysymys ratkaistuksi moneksi vuodeksi eteenpäin. Lisäksi olisi kaavoituksessa ja muutoinkin lähitulevaisuudessa osoitettava sopiva ja riittävän suuri alue tai alueita kaupunkijätteen ja louhintasekä kaivuunmassojen sijoittamista varten. Vesialueita ei pitäisi vähentää käyttämällä niitä täyttöalueina. Asia on pääkaupunkiseudun yhteistyötoimikunnan jätehuoltoryhmän käsiteltävänä. Sen tekemät ehdotukset

tulevat aikanaan kaupungin ao. elimien käsiteltäväksi. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (15.11. 678 §).

Maanmittaustoimitukset

*Uskottujen miesten ja maa-omikeuden lauta-
miesten valitseminen.* Kaupunginvaltuusto päätti valita

uskotuiksi miehiksi Helsingin kaupungin alueella suoritettavia jakotoimituksia varten nelivuotiskaudeksi 1973—1976 seuraavat henkilöt; rak.mest. Leo Airusalo, tilanomist. Karl Blomqvist, asentaja Matti Kivistö, koneenhoit. Juho Kärkkäinen, liike-
mies Sven Liljeström, ent. metallilevytt. Antti Nyman, agr. Hilikka Parvio ja maanvilj. Emil Östberg sekä

maa-omikeuden lautamiehiksi toimikaudeksi 1973—1976 seuraavat henkilöt: isänn. Lars-Erik Lindberg, dipl.ins. Lauri Lius, agr. Kaarlo Oila sekä dipl.insinöörit Kurt Schreiber, Paavo Suninen ja Tauno Tirkkonen (15.11. 661 §).

Asuntorakennustoiminta

Helsingin kaupungin asuntotuotanto-ohjelma v:ksi 1972—1976 ja 1973—1977. 22.4. 1966 annetun asuntotuotantolain 19 §:n mukaan, sellaisena kuin se on 19.1.1968 annetussa laissa, on mm. kaupungissa ja kauppalassa valtuuston hyväksyttävä ja vuosittain tarkistettava asuntotuotanto-ohjelma lähinnä seuraavaa viittä vuotta varten. 9.2.1968 annetun asuntotuotantoasetuksen 66 §:n mukaan ohjelma sekä siihen vuosittain tehdyt tarkistukset on toimitettava tiedoksi sisäasiainministeriölle, asuntohallitukselle ja lääninhallitukselle. Valtuusto hyväksyi 17.12. 1969 ensimmäisen virallisen asuntotuotanto-ohjelman Helsingin kaupunkia varten. Kau-

punginhallitus asetti 16.3.1970 asunto-ohjelmatoimikunnan mm. vuosittain laatimaan tarkistetun asuntotuotanto-ohjelman Helsingin kaupunkia varten ja valvomaan ohjelman toteuttamista. 22.2.1971 kaupunginhallitus päätti muuttaa asunto-ohjelmatoimikunnan rakentamisohjelmatoimikunnaksi, jonka tehtävänä on

1) laatia kaupungin pitkän tähtäyksen taloussuunnittelua varten yleispiirteinen 10-vuotisrakentamisohjelma,

2) laatia ajoitettu toteuttamisohjelma kaupungin suuria rakennuskohteita varten, joita tällä hetkellä ovat ainakin Haaga-Vantaa alue, Pasilan keskus, itäinen aluekeskus, Puistolantien asemaseutu, Malmin aluekeskus ja Kampin alue,

3) laatia vuosittain asuntotuotantolaissa edellytetty tarkistettu asuntotuotanto-ohjelma Helsingin kaupunkia varten ja

4) valvoa projektiorganisaation avulla sekä asuntotuotanto-ohjelmien että erityisesti edellä tarkoitettujen suurten rakennuskohteiden toteuttamista.

Rakentamisohjelmatoimikunta on laatinut ehdotuksen kaupungin asuntotuotanto-ohjelmaksi v:ksi 1972—1976. Kaupunginvaltuusto päätti, kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti,

1) että Helsingin kaupungin v:ksi 1972—1976 laadittu asuntotuotanto-ohjelma hyväksytään rakentamisohjelmatoimikunnan 27.9. 1971 päivätyn mietinnön mukaisena ja

2) että kaupunginhallitusta kehoitetaan vараamaan ao. vuosien talousarvioehdotuksiin tarvittavat määrärahat ohjelman toteuttamisesta aiheutuvista kaupungin suoritettaviksi tulevista tehtävistä johtuvia kustannuksia varten.

Lisäksi kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavat toivomusponnet:

1) hyväksyessään kaupunginhallituksen ehdotuksen kaupunginvaltuusto kehottaa kaupunginhallitusta tekemään Kaupunkiliitolle esityksen, että valtio ryhtyisi toimenpiteisiin, joiden avulla asunnontarvitsijat voisi-

vat saada omistusasunnon pienellä omalla rahoituksella,

2) hyväksyessään kaupunginhallituksen ehdotuksen kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunginhallitus Kaupunkiliitolle ja muille instansseille esittää ryhdyttäväksi toimenpiteisiin asuntohallituksen ns. Aravatalojen vuokralaisten enimmäistulorajoja koskevien määräysten muuttamiseksi siten, että nämä rajat Helsingin kaupungin osalta korotettaisiin helsinkiläisten asunnontarvitsijoiden asumis- ja toimeentulomahdollisuuksien parantamiseksi (9.2. 92 §, khn mtö n:o 1).

Edelleen kaupunginvaltuusto päätti, että

I kaupunginhallituksen mietintöön n:o 18 sisältyvä Helsingin kaupungin v:ksi 1973—1977 laadittu asuntotuotanto-ohjelma hyväksytään muuttamalla rakentamisohjelmatoimikunnan 12.10.1972 päivätyn mietinnön sivuilla 64, 65 ja 66 olevat ehdotukset seuraaviksi:

1) että laadittu asuntotuotanto-ohjelma v:ksi 1973—1977 hyväksytään ja että tämän mukaisesti pyritään luomaan edellytykset yhteensä ainakin n. 2 403 000 m² käsittävän huoneistoalan rakentamiselle v. 1973—1977 siten, että v. 1973 valmistuu n. 398 000 m², v. 1974 n. 445 000 m², v. 1975 n. 504 000 m², v. 1976 n. 520 000 m² ja v. 1977 n. 536 000 m² huoneistoalaa,

2) että kaupungin eri virastoja ja laitoksia kehoitetaan, sen lisäksi mitä aikaisempien ohjelmien yhteydessä on päätetty, ryhtymään toimenpiteisiin myöskin tämän ohjelman toteuttamiseksi kaupungin toiminta-alaan kuuluvilta osilta,

3) että ohjelma otetaan huomioon kaupungin taloussuunnitelmassa ja että talousarvioihin varataan riittävät määrärahat ohjelman edellyttämää maanhankintaa, suunnittelua ja rakentamista varten,

4) että kaupunki päättää rakentaa omana asuntotuotantonaan v. 1973—1977 lähinnä valtion lainan turvin vuokra-asuntoja yhteensä vähintään 270 000 m² huoneistoalaa, josta määrästä vähintään 1 250 kpl vanhusten

asuntoja sekä vuokra-asuntojen lisäksi lähimmäärästä vähintään 1 250 kpl vanhusten asuntoja, sekä vuokra-asuntojen lisäksi lähinnä kaupungin vuokrataloista siirtyville tarkoitettuja omistusasuntoja yhteensä vähintään 100 000 m² huoneistoalaa sekä että tätä asuntotuotantoa ja tämän tuotannon yhteydessä rakennettavia asumispalvelutiloja varten varataan vuosittain riittävät määrärahat ja että lisäksi pyritään luomaan mahdollisuudet erityisesti invalideille ja muille vastaaville erityisryhmille tarkoitettujen asuntojen rakentamiseksi,

5) että kaupunki pyrkii luomaan edellytykset pientaloasuntojen rakentamiselle siten, että niiden osuus olisi vähintään n. 10% ohjelmakaudella tuotettavista asunnoista, huolehtimalla erityisesti siitä, että ohjelmassa esitetty pientalojen suurrakentaminen Kannelmäessä, Lassilassa, Länsi-Vesalassa ja Sarveston alueella toteutuu ohjelman mukaisesti,

6) että ohjelmakauden koko asuntotuotannolle asetetaan tavoitteeksi huoneistokokojakauma: 30% 1—2 huoneen asuntoja, 60% 3—4 huoneen asuntoja, 10% 5 tai useamman huoneen asuntoja ja kaupungin omalle vuokra-asuntotuotannolle huoneistokokojakauma: 40% 1—2 huoneen asuntoja, 55% 3—4 huoneen asuntoja, 5% 5 tai useamman huoneen asuntoja,

7) että ohjelmakaudella pyritään keskimäärin 50% vuokra-asuntojen tuotantosuuteen,

8) että vuokra-asuntojen tuotantotavoitteeseen pääsemistä kaupunki edistää

a) hillitsemällä vuokra-asuntojen poistumista asuntokannasta

— hyväksymällä kiireellisesti esitetyn Kantakaupunkia koskevan rakennusjärjestyksen 50§:n muutoksen ja tehostamalla rakennusvalvontaa ja

— ostamalla omistusasuntoja edelleen vuokrattavaksi,

b) kehittämällä vuokra-asuntojen tuotantoa

— pyrkimällä saamaan Helsinkiin valtion asuntolainaa keskimäärin 90 mmk vuodessa ja suuntaamaan sen ennen kaikkea vuokra-asuntojen tuottamiseen,

— neuvottelemalla ja sopimalla rahalaitosten kanssa vuokra-asuntotuotannon rahoituksesta,

— huolehtimalla kaavoituksen ja maanhankitapolitiikan avulla siitä, että vuokra-asuntotuotantoon on riittävästi myös asuntolainoituskelpoista maata,

— luovuttamalla asuntorakennustoimintaan käytettävän kaupungin maan pääasiassa vuokra-asuntojen tuotantoon ottaen kaupungin oman tuotannon lisäksi huomioon erityisesti vuokra-asuntotuotantoa hoitavat yksityiset asuntotuottajat,

— vaikuttamalla niiden yksityisten rakennuttajien suunnitelmiin, joiden hallussa on rakennusmaata, aloittamalla välittömästi neuvottelut näiden tuotannon mahdollisimman voimakkaasta suuntaamisesta vuokra-asuntojen rakentamiseen,

9) että kaupunki ryhtyy valmistelemaan toimenpiteitä asuntojen ja asuinalueiden laatu- ja säilyttämiseksi ja puutteellisuuksien poistamiseksi laatimalla mainittujen tavoitteiden toteuttamiseksi kaupungin alueelle asuntojen ja asuntoalueiden pitkän tähtäyksen saneerausohjelman,

10) että kaupunki omilla toimenpiteillään mahdollisuuksien mukaan pyrkii toteuttamaan Helsingin seudun opiskelija-asuntosäätiön (HOAS) v:ien 1973—1977 asuntotuotantosuunnitelmaa, ja että asunnontarvitsijoiden erityisryhmät pyritään ottamaan seuraavissa asuntotuotanto-ohjelmissa entistä paremmin huomioon mm. pyrkien määrittelemään, kuinka suurelle osalle vanhuksista on kaupungin toimesta järjestettävä asunto,

11) että asuntotuotannon sijoittamisen kannalta edullisten alueitten (mm. raideliikenteen varsien) rakentamiskelpoiselle as-

teelle saattamiseen kiinnitetään maankäytön suunnittelussa erityistä huomiota ja muutoinkin huolehditaan siitä, että ohjelmassa esitetty kaavoitusaikataulu toteutuu,

12) että kaupunki maapolitiikassaan kiinnittää erityistä huomiota toimenpiteisiin, jotka mahdollisimman nopeasti varmistavat valtion maiden käyttömahdollisuudet asuntotuotantoon ohjelman mukaisesti,

13) että kaupunki huolehtii siitä, että tämän ohjelman toteuttamiselle välttämättömät ja viimeistään v:n 1974 aikana rakentamistoimenpiteitä vaativat kadut ja tiet, kuten Malminkartanontie, Metsämäentie—Koskelantie, Viikintie, Radanvarsitie, Suurmetsäntie ja Pasilan rakennustoiminnan edellyttämät kadut sekä rakennettavien alueiden yhteyksille välttämättömät jalankulku- ja pyörätiet tulevat ajoissa rakennetuiksi tai parannetuiksi ja että uusille alueille johdetaan riittävällä vuorotiheyksillä toimiva joukkoliikenne,

14) että kehotetaan asuntoalueiden peruspalveluista sekä niiden suunnittelusta vastaavia hallintokuntia tehostamaan palvelutilojen suunnittelua asunto-alueiden palvelujen toteuttamisedellytysten luomiseksi,

15) että viherluonnon säilyttäminen, erityisesti jo olevien täysikasvuisten puiden osalta, ja rakentamisen aikainen luonnon suojeleminen suunnitteluun;

ja

II että kaupunginhallitusta kehotetaan varamaan ao. vuosien talousarvioehdotuksiinsa tarvittavat määrärahat ohjelman toteuttamisesta aiheutuvista, kaupungin suoritettaviksi tulevista tehtävistä johtuvia kustannuksia varten.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä seuraavan toivomusponnen:

Valtion asuntolainojen saantiin oikeuttavat tulorajat ovat Helsingin kohdalla liian alhaiset. Tämän vuoksi helsinkiläiset ammattitaitoiset työntekijät ja toimihenkilöt jäävät useissa tapauksissa ilman valtion asuntolainoja, jotka Helsingin osalta monissa ta-

pauksissa menevät tänne maalta muuttaneille opiskelijoille, joiden alkutulot ovat pienet sekä muille maalta muuttaneille, joiden maatalous- ym. tulot sekä omaisuus on arvostettu valtion asuntolainoja jaettaessa helsinkiläisten tuloja ja omaisuutta alemmiksi. Mainitun epäkohdan korjaamiseksi kaupunginvaltuusto kehottaa kaupunginhallitusta ryhtymään sellaisiin toimenpiteisiin, että valtion asuntolainojen tuloarvoja nostettaisiin nykyisestään Helsingissä, jossa kustannustaso on muita paikkakuntia korkeampi, jotta valtion lainoittamia asuntoja voitaisiin jakaa nykyistä useammin edellä mainituille helsinkiläisille veronmaksajaryhmille (13.12. 735 §, khn. mtö n:o 18).

Asuntotuotantotoimikunta oikeutettiin käyttämään v:n 1972 talousarvion pääomamenoihin Haagan—Kannelmäen alueen koulujen ja niiden yhteyteen tulevien lastentarhaym. tilojen suunnittelua ja rakentamista varten merkittyä 1 200 000 mk:n määrärahaa asuntorakennustoiminnan tukemiseen myönnettyjen määrärahojen lisäyksenä asuntotuotantotoimikunnan toimesta (29.11. 717 §).

Taloja ja huoneistoja koskevat asiat

Hietaniemenkadun virastotalo. Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä arkkit. Kimmo Söderholmin laatimat, 17.12.1971 päivätyt virastotalon Hietaniemenkatu 9 luonnospii-rustukset n:o 1—11. Kaupunginvaltuusto oikeutti samalla lastentarhain lautakunnan laajentamaan virastotalon valmistuttua sinne sijoitettavan Leppäsuon lastentarhan ja -seimen käsittämään neljä lastentarhaosastoa ja 45 lastenseimipaikkaa (6.9. 491 §).

Meilahden kartano. Kaupunginvaltuusto oikeutti yleisten töiden lautakunnan käyttämään v:n 1969 talousarvion pääomamenoihin huoltotoimen rakennusten suunnittelua varten merkityn määrärahan säästöstä 32 000 mk Meilahden kartanon entisen pääraken-

nuksen kunnostamistöiden loppuun saattamiseen (6.9. 520 §).

Kaupunkisuunnittelu

Viranhaltijat. Asemakaavaosastolle päätettiin 1.1.1973 lukien perustaa 8. pl:n toimistoapulaisen virka (21.6. 441 §).

Kaupunginvaltuusto päätti omasta puolestaan vahvistaa kaupunkisuunnitteluviraston asemakaava-arkkit. Pirkko Vitikaiselle 1.1.1972 lukien maksettavan sopimuspalkan 3 750 mk:ksi/kk. Päätökselle päätettiin hakea kunnallisen sopimusvaltuuskunnan suostumus (23.2. 124 §).

Kaupunkisuunnitteluviraston työskentelyn tehostamista koskevassa aloitteessaan esittivät vt Juhola ym. v. 1971, että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin pikaisesti tutkituttamaan mistä johtuvat viivästymiset kaupunkisuunnitteluvirastossa, ovatko kaikki työntekijät vaativan tehtävänsä tasalla ja mikäli aihetta ilmenee, normalisoimaan viraston työskentely johtosäännön edellyttämiin puitteisiin. Kaupunkisuunnittelulautakunta ilmoitti, että kaupunkisuunnitteluvirasto on perustettu v. 1964. Siihen saakka hoiti kaupungin kaavoitusta kiinteistövirastoon kuulunut asemakaavaosasto, jonka henkilökunnalla ei ollut mahdollisuutta laatia kokonaiselvityksiä. Tämän vuoksi ilman asemakaavaa tai melko yleispiirteisten rakennussuunnitelmien mukaan rakennetut alueet ovat joutuneet suhteellisen kauan odottamaan asemakaavaa. Viraston perustamisen jälkeen on päästy tekemään myös yleissuunnitelmia, kuten esim. yleiskaavaehdotus 1970, Haagan—Vantaan, Malmin—Tapanilan—Pukinmäen—Puistolän sekä Pasilan osayleiskaavat, IES-suunnitelma ja useat kaavarunkotyöt. Lisäksi on laadittu uusien osa-alueiden asemakaavoja kutakuinkin asuntotuotantohjelman edellyttämässä määrässä. Viraston toimintaa on viime vuosina voimakkaasti tehostettu ja pystytään vuosittain laadittavalla

toimintasuunnitelmalla sekä siihen liittyvällä raportoinnilla ja seurannalla tarkkailemaan tehtävien ajoitusta ja selvittämään tapahtuneet viivästymiset. Lautakunta kiinnitti lisäksi huomiota viraston tehtävien nopeaan kasvuun ja suunnitteluprosessin monimutkaisuuteen. Kaupungin maapinta-ala on 18 171 ha, josta oli v. 1965 kaavoitettu n. 40 % ja kaavoja vahvistettu 37.9 %. Vastaavasti oli v. 1971 kaavoitettu n. 51.4 % ja kaavoja vahvistettu 42.7 %. Kaupungin kaavoitettu alue käsitti v. 1967 n. 7 845.5 ha, josta sisäasiainministeriö oli vahvistanut kaavat n. 7 296 ha:n osalta. Lautakunnan käsittelemien kaava-alueiden pinta-ala v. 1967—1972 on kasvanut 8 000 ha:sta n. 10 000 ha:iin samanaikaisesti, kun ministeriön vahvistamien kaavojen pinta-ala on lisääntynyt 7 416 ha:sta 8 200 ha:iin. Luvut eivät kuitenkaan anna oikeata kuvaa kaavoitustyön määrästä, sillä suuren osan työstä muodostaa yleispiirteisen suunnittelun kehittäminen. Viivästymiset jonkin projektin osalta eivät suinkaan merkitse tyhjäkäyntiä viraston toiminnassa, vaan on usein syynä uuden, tärkeämmän tehtävän antaminen virastolle, riippuvuus muista viranomaisista ym. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (13.12. 762 §).

Lähivuosien kaavoitus- ja rakennusohjelman sopeutumista yhdyskuntien kehittämisedellytyksiin koskeva selvitys. Sisäasiainministeriössä oli Helsingin seudun asemakaavojen vahvistamista käsiteltäessä kiinnitetty huomiota siihen, että kaupungin kaavoitus- ja rakennustoiminta oli 1960-luvun loppupuolella ollut melko rajoitettua. Tämän vuoksi asuntotuotanto oli viime aikoina varsin voimakkaasti kohdistunut Helsingin naapurikuntiin, joissa rakentaminen on suunnattu monilukuisten uusien kerrostalovaltaisten yhdyskuntien samanaikaiseen kehittämiseen. Ministeriö katsoi erääksi keskeisimmäksi tehtäväkseen asemakaavojen vahvistusviranomaisena valvoa, että asukkaiden kohtuulliset edut yhdyskuntien viihtyisyyden ja palve-

lukykyisyyden suhteen tulevat huomioon otetuiksi. Tämän vuoksi ministeriö pyysi kaupunginhallitusta toimittamaan, sen jälkeen kun asia on käsitelty valtuustossa, selvityksen siitä, miten v:n 1975 lopussa kaupungin väestön edellytetään alueellisesti sijoittuvan sekä mitä kaavoitus- ja rakennustoi-menpiteitä vaaditaan, jos nykyisen kunnallisen jaotuksen mukaan kaupungin koko asukasmäärä arvioidaan olevan v:n 1975 lopussa 540 000 henkilöä. Selvitys oli laadittava yhdyskunnittain ja mahdollisimman yhdenmukaisesti asuntotuotanto-ohjelmassa noudatetun aluejaon kanssa, ja siitä tuli ilmetä myös yhdyskuntien arvioitu palvelutaso sekä julkisten että yksityisten palvelujen osalta mainittujen väkilukumäärien mukaisesti. Asukaslukua ja palveluselvityksiä voidaan käyttää hyväksi käsiteltäessä asemakaavojen vahvistusasioita sekä arvioitaessa kaavojen tarkoituksenmukaisuutta myös sen varalta, että Helsingin väestönkasvu muodostuu kaupungin arvioimaa hitaammaksi. Myös Espoon kaupungille ja Vantaan kauppalalle esitettiin vastaava selvityspyyntö.

Helsingin kaupungin antama selvitys perustui v:ien 1972—1976 asuntotuotanto-ohjelman, ja se jakautui neljään osaan: väestön kehitys, kaavoitustilanne, kunnallisteknillinen tilanne ja palvelutasoselvitys. Väestön kehityksestä todettiin, että em. asuntotuotanto-ohjelman mukainen asukaslukuennuste 31.12.1975 on 537 900, joka vastaa ministeriön antamaa ns. tarkistettua selvityslukua. Asuntotuotanto-ohjelman ennuste perustuu pitkän tähtäyksen ohjelman siihen vaihtoehtoon, jossa asukaslukutavoite 600 000 asukasta oletetaan saavutettavan v. 1983. Kaavoitustilanteen osalta todettiin, että em. vuosien asuntotuotantokohteiden kokonaiskerrosalasta (2 254 000 m²) n. 1 300 000 kerrosala-m² sijoittuu alueille, joiden kaavoitus oli joko yleiskaava- tai kaavarunkoasteella ja vain vähäiseltä osalta asemakaavaluonnosasteella. Itä-Pasilan ja Haagan-Vantaan alueen rakentamisen edellytyksenä on, että

näiden asemakaavat saadaan riittävän ajoissa vahvistetuiksi. Kunnallistekniikan osalta oli käsitelty vain runkoviemäreitä- ja vesijohtoja sekä laitoksia. Palvelutasoselvityksessä tarkasteltiin asuntotuotanto-ohjelman mukaisen rakentamisen vaikutuksia palvelutasoon. Tyypipalveluista olivat tarkastelun kohteena kansakoulut, äitiys- ja lastenneuvolat, kerhotilat sekä lasten päivähoitolaitokset. Tehtävän laajuuden ja ajan niukkuuden johdosta palvelutasotarkastelu oli teoreettinen ja keskimääräinen. Alueellinen palvelutaso määryytyy v:ien 1974—1983 taloussuunnitelman laatimisen ja yleiskaavatyön 1972 yhteydessä ja niiden perusteella. Rakentamisohjelmatoimikunta suoritti asuntotuotanto-ohjelmaa v:ksi 1972—1976 laatiessaan ns. 10-vuotis-tarkastelun, jossa selvitettiin asuntotuotannon määrää ja sijoittumista v. 1972—1983. 5-vuotisasuntotuotanto-ohjelman pohjaksi valittiin vaihtoehto II B, jonka mukaan asukasluku on v:n 1975 lopussa n. 538 000. Asuntotuotanto-ohjelma vastasi siis sellaisenaan ministeriön edellyttämää asukaslukuennustetta. Selvityksestä ilmenivät kaavoitus- ja rakennustoimenpiteet sekä väestöennusteen perusteella arvioitu palvelutaso. Kaupunginhallitus ilmoitti lähettävänsä selvityksen ministeriölle. Kaupunginvaltuusto päätti merkitä selvityksen tiedoksi (9.2. 93 §).

Kunnallisia rajantarkistuksia tai aluesiirtoja koskevasta ehdotuksesta annettava lausunto. Sisäasiainministeriö määräsi v. 1970 toim. joht. L. O. Johansonin toimittamaan kunnallisen jaotuksen muuttamisesta annetun lain mukaan selvityksen siitä, olisiko kunnallista jaotusta Helsingin kaupungin ja sen naapurikuntien välillä tarpeen muuttaa rajantarkistuksia tai suppeahkoja aluesiirtoja toimeenpanemalla. Kuntien määräämät edustajat laativat sittemmin oman kuntansa nykytilanetta ja tulevaisuuden suunnitelmia koskevat selvitykset, joihin tutustuttuaan selvitysmies teki oman alustavan ehdotuksensa kuntien välisistä aluesiirroista. Tällöin selvitysmies totesi, että kunnallisen jaotuksen muuttami-

sesta annetun lain mukaan kunnallista jaotusta voidaan muuttaa,

1) jos siten edistetään tai helpotetaan kunnallisten tehtävien täyttämistä,

2) jos kunta tarvitsee lisää aluetta asuntoja, teollisuutta, liikenne- tai muita senkaltaisia tarkoituksia varten taikka turvatakseen luonnollisen ja säännöllisen laajenemisensa,

3) jos muutos on omiaan huojentamaan tai tasoittamaan kunnallisia rasituksia tai muuten edistämään yhteiskunnallista tai taloudellista kehitystä,

4) jos voimassa oleva jaotus aiheuttaa epätydyttäviä esikaupunkioleja, ehkäisee kehitystä, epä säännöllisyydellään vaikeuttaa kunnallishallintoa tai muuten havaitaan sopimatomaksi taikka

5) jos muutoksen havaitaan muulla tavoin tuottavan etua.

Jos kunta, jota jaotuksen muutos koskee vastustaa sitä, saadaan jaotuksen muutos toimeenpanna ainoastaan milloin se havaitaan tarpeelliseksi huomattavan epäkohdan postamiseksi, ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi taikka milloin tärkeä yleinen etu sitä muutoin vaatii.

Selvitysmiehen mielestä oli ilmeistä, että kunnallisten tehtävien täyttämistä edistetään, jos nykyiset irralliset, kaukana kuntansa huoltokeskuksista sijaitsevat asutusalueet liitetään läheiseen toiminnalliseen keskukseen. Helsingin kaupungin aluetarvetta tarkasteltaessa olisi kiinnitettävä huomiota mm. kaupungin nykyisen alueen kaavoitustilanteeseen ja kaupungin mahdollisuuksiin maankäyttöpoliittisin toimenpitein tehostaa sen alueen käyttöä, mikä on kaupungin hallinnollisten rajojen sisäpuolella ja otettava huomioon nimenomaan pääkaupungin sekä sen toimintojen luonnollisen ja säännöllisen laajenemisen tarpeet. Lain edellyttämät kunnalliset rasitukset eivät jakaudu tasaisesti, jos jotkut kunnat nauttivat tietyistä toisen kunnan palveluksista tämän kustannuksella. Espoon kaupungin ja Vantaan kauppalan, jotka ovat voimakkaan muuttopaineen kuntia, väestö-

koostumuksen on todettu merkittävästi poikkeavan Helsingin väestökoostumuksesta, jossa mm. vanhusten osuus on tuntuvasti suurempi. Lisäksi näiden kuntien alueella oleviin omistusasuntoihin Helsingistä muuttava, ansiotasoltaan ja veronmaksukyvyltään keskimääräistä paremmassa asemassa oleva henkilö ei vaadi uudelta kotikunnaltaan kalliita sosiaalipalveluksia. Helsingin kaupungin väestön sosiaalinen koostumus alkaa sen sijaan laskea ja kaupungin verotuspohja sen myötä alentua. Tähän vaikuttaa olennaisesti se, että kaupunki on yli 20 v:n ajan rakentanut runsaasti vuokra-asuntoja ja että näiden osuus Helsingissä muutoinkin on huomattavasti suurempi kuin naapurikunnissa. Väestön kasvu on Helsingissä v:n 1965 jälkeen ollut vuosittain vain n. 1.1 % ja se on v. 1970 kääntynyt huomattavaan laskuun. Paitsi huomattavaa väestönkasvua ovat Espoon kaupunki ja Vantaan kauppalala lisäksi saaneet osuutensa Helsingistä pois muuttavasta teollisuudesta, joka vaikuttaa Helsingin kaupungin verotuspohjan kaventumiseen. Espoon kaupungin äyrimäärien kasvu oli v. 1955—1969 tulokehityksen suhteen n. 7 % ja tulotasokehityksen suhteen n. 2 % suurempi kuin Helsingin kaupungin. Vantaan kauppalaan tulokehitys oli vastaavasti n. 5 % Helsingin kaupungin vastaavaa kehitystä suurempi ja tulotasokehitys v. 1960—1969 n. 1 % suurempi kuin Helsingin kaupungin. Tällaisen kehityksen jatkuessa häiriintyy Helsingin kaupungin taloudellinen tasapaino, eikä se maan pääkaupunkina voi vastata nykyaikaiselle kunnallishallinnolle kuuluvista palveluksista ja velvoitteista. Yksityiskohtaisten alueittaisten selvitysten perusteella selvitysmies ehdotti seuraavia aluesiirtoja:

Lintuvaaran, Mäkkylän, Leppävaaran ja Pohjois-Laajalahden alueet Espoon kaupungista Helsingin kaupunkiin,

Hämevaaran alue Vantaan kauppalaan Helsingin kaupunkiin,

Linnaisten alue Vantaan kauppalaan Espoon kaupunkiin,

osa Ala-Tikkurilan alueesta Helsingin kaupungista Vantaan kauppalalaan,

Vaaralan, Rajakylän, Länsimäen ja Länsisalmien alueet Vantaan kauppalaan Helsingin kaupunkiin,

Östersundomin alue Sipoon kunnasta Helsingin kaupunkiin ja

Myraksen alue Sipoon kunnasta Vantaan kauppalalaan.

Asukasmäärät muuttuivat 1.1.1970 lukien siten, että Espoon asukasmäärä vähenisi 92 655 asukkaasta 82 165 asukkaaseen (11.3 %), Helsingin maalaiskunnan väestö vähenisi 72 215 asukkaasta 67 080 asukkaaksi (7.1 %), Sipoon asukasmäärä vähenisi 12 085 asukkaasta 11 385 asukkaaksi (5 %), Helsingin kaupungin asukasmäärä lisääntyisi 523 677 asukkaasta 540 002 asukkaaksi (3.1 %). Kaupungin neuvottelijain esittämät perustelut, joihin kaupunginhallitus kaikilta osin yhtyi, tukivat erityisen voimakkaasti juuri selvitysmiehen ehdottamien alueiden liittämistä Helsingin kaupunkiin. Kaupunginhallitus esitti, että selvitys suoritettaisiin selvitysmiehen ehdotuksen mukaisesti sillä edellytyksellä, että alueliitokset toteutettaisiin kokonaisuudessaan. Kaupunginvaltuusto päätti ilmoittaa valtioneuvostolle annettavassa lausunnossaan em. perusteilla ja yhtyen Helsingin kaupungin neuvottelijoiden ministeriön määräämälle selvitysmiehelle, toim. joht. L. O. Johansonille antaman ehdotuksen perusteluihin, puoltavansa ehdotusta muiltakin osin, ja etenkin pitävänsä välttämättömänä, että Helsingin kaupungin ja sen naapurikuntien kunnallista jaotusta tarkistetaan liittämällä Helsingin kaupunkiin sen naapurikunnista ainakin selvitysmiehen ehdottamat alueet. Samalla kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä selvitysmiehen ehdotuksen kuntien taloudelliseksi välienselvitykseksi edellyttäen, että kunnallista jaotusta tarkistetaan selvitysmiehen ehdotuksen mukaisesti (13.12. 733 §).

Yleiskaavat. Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä Helsingin kaupungin yleiskaavan kaupunkisuunnitteluviraston yleiskaavaosas-

ton piirustuksen »Helsinki—Helsingfors 1980, tarkistettu 6.9.1971» mukaisena. Lisäksi kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen: hyväksyessään kaupunginhallituksen esityksen, valtuusto edellyttää, että jos ns. Sörnäisten rantatien jatko rakennetaan, niin suunnitellaan ja sijoitetaan se sillä tavoin, että alueen suuren elintarviketeollisuuden ja Helsingin monitahoisen elintarvikehuollon toiminta voi jatkua tehokkaana (29.11. 706 §).

Samaten kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä Malmin, Tapanilan, Pukinmäen ja Puistolan eräitä alueita koskevan osayleiskaavan kaupunkisuunnitteluviraston 31.8.1971 päivätyn piirustuksen n:o 3 A mukaisena, kuitenkin siten, että kaava-alueeseen eivät kuulu em. piirustukseen n:o 4 A selvitysalueiksi merkityt alueet. Lisäksi kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavat toivomusponnet:

1) hyväksyessään kaupunginhallituksen ehdotuksen Malmin, Tapanilan, Pukinmäen ja Puistolan osayleiskaavasta valtuusto edellyttää, että alueen jatkosuunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota palvelusten jakamiseen alueelle tasaisesti sijoittaen niitä myös kortteli- ja talokohtaisesti.

2) hyväksyessään Malmin, Tapanilan, Pukinmäen ja Puistolan eräitä alueita koskevan osayleiskaavan kaupunginvaltuusto edellyttää, että Ruotutorpantien, Ruotutorpankujan ja Tapperinkujan rajoittama maanhankintalain mukaan rintamamiesten asuintarkoituksiin käytetty alue otetaan asemakaavaa laadittaessa huomioon säilytettävänä pientalo-alueena.

3) hyväksyessään kaupunginhallituksen esityksen kaupunginvaltuusto kehottaa kaupunginhallitusta huolehtimaan siitä, että Savelan alueelle laaditaan mahdollisimman pian asemakaava, jossa alue saa tiiviin pientalo-alueen luonteen ja tulee sopivalla tavalla liittymään asemakaavoituksensa puolesta lähiympäristöönsä.

4) hyväksyessään kaupunginhallituksen

esityksen kaupunginvaltuusto edellyttää, että jatkosuunnittelussa perusteellisesti selvitetään ns. välikehätien ja ns. radanvarsitien välttämättömyys ottaen huomioon myös viihtyisyys- ja terveydelliset tekijät ja, mikäli ei ole mahdollista poistaa näitä teitä tai toista niistä suunnitelmista, pyritään tien luokka määrittelemään pitäen silmällä maankäytön taloudellisuutta sekä myös näiden teiden merkitystä kysymyksessä olevien alueiden liikennetarpeen tyydyttämisessä.

5) hyväksyessään kaupunginhallituksen esityksen kaupunginvaltuusto kehottaa kaupunginhallitusta huolehtimaan siitä, että kaavarunkoja ja asemakaavoja MaTaPuPu-alueelle laadittaessa turvataan erityisesti tiheään rakennettavilla alueilla kortteli- ja kaupunginosapuistoin näiden alueiden viihtyisyys ja terveellisyys.

6) hyväksyessään MaTaPuPu-suunnitelman kaupunginvaltuusto edellyttää, että suunnitelmaa toteutettaessa koetetaan säilyttää mahdollisimman paljon arvokasta, vanhaan miljööseen kuuluvaa ja omaleimaista rakennuskulttuuria sekä että niillä alueilla, joilla rakennusten saneeraaminen suinkin käy päinsä, se myös tehdään.

Lisäksi valtuusto edellyttää, että jokaista aluetta koskeva yksityiskohtainen suunnitelma esitetään kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi;

7) hyväksyessään kaupunginhallituksen ehdotuksen kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunginhallitus käsitellessään Helsingin Turkisteollisuus Oy:n poikkeuslupa-anomusta puoltaa anomusta ilman 4-kohdan edellyttävää rajoitusta;

8) hyväksyessään kaupunginhallituksen ehdotuksen kaupunginvaltuusto edellyttää, että myöhemmin laadittavien ja hyväksyttyjen asemakaavojen toteutuksen yhteydessä pyritään huolehtimaan alueella asuvien, etupäässä vähävaraisten asunnonhaltijain asunonsaamista varaamalla heille ensisijaisesti mahdollisuus siirtyä alueelle rakennettaviin

valtion asuntolainoittamiin taloihin (26.1. 65 §, 9.2. 96 §).

Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä itäisiä esikaupunkialueita koskevassa jatkosuunnittelussa noudatettaviksi seuraavat periaatteet:

1) Puotinharjun ja Marjaniemen, Puotinharjun ja Myllypuron sekä Myllypuron ja Kontulan väliset alueet suunnitellaan yhtenä kokonaisuutena asutusta, työpaikkoja ja liikunnallisia tiloja varten siten, että keskustahakuisten kauppa- ja liiketoimintojen pääosa sijoitetaan Puotinharjun ja Marjaniemen väliselle alueelle;

2) itäisten kaupunginosien keskusurheilu- ja puisto sijoitetaan valtuuston jo aikaisemmin tekemän päätöksen mukaisesti Puotinharjun ja Myllypuron väliselle alueelle;

3) metro johdetaan Itäväylän vieritse aluekeskukseen niin kuin valtuuston tekemät päätökset edellyttävät, ja varaudutaan metron haaroittamiseen sekä Kontulan että Vuosaaren suuntaan;

4) itäinen sairaala sijoitetaan kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti Roihuvuoren ja Marjaniemen siirtolapuutarhan väliselle alueelle;

5) edellä kohdassa 1) mainittujen alueiden kaavarunkosuunnittelu käynnistetään välittömästi päämääränä asemakaavan laatiminen niille mahdollisimman nopeasti (23.2. 125 §).

Eräiden itäisiä esikaupunkialueita koskevien päätösten tarkistamisesta tekivät vt Sankiaho ym. v. 1970 aloitteen, jossa esitettiin, että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin kiireellisesti tarkistamaan itäisen sairaalan sijoitusta, metrolinjausta välillä Herttoniemi—Puotinharju sekä Myllypuron urheilupuiston paikkaa koskevat päätökset ja tällöin ottamaan erityisesti huomioon, että itäisestä aluekeskuksesta muodostetaan todella palvelukykyinen yksikkö. Kaupunkisuunnittelulautakunnan annettua selostuksensa aloitteessa esitettyjen kysymysten aikaisemmasta

käsittelystä ja kaupunginhallituksen viitattua edellä 125 §:n kohdalla oleviin selvityksiin ja niiden perusteella tehtyihin ehdotuksiin, kaupunginvaltuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (23.2. 135 §).

Asemakaavoja koskevat asiat. Kaupunginvaltuusto hyväksyi kertomusvuonna joukon asemakaavan muuttamista koskevia asioita. Päätökset alistettiin sisäasiainministeriön vahvistettavaksi (kunn. as. kok. n:o 193).

Edelleen kaupunginvaltuusto päätti, että 34. kaupunginosan asemakaava muutetaan Muurimestarintien ja sen lähiympäristön puisto- ja katualueiden sekä Länsi-Pakilan korttelien n:o 34096, 34102, 34103, 34107, 34109—34113, 34115, 34116, 34123—34125, 34128 ja 34129, korttelin n:o 34094 tonttien n:o 4—6 ja 11—14, korttelin n:o 34100 tonttien n:o 4—7, 10—14 ja 26—27, korttelin n:o 34101 tonttien n:o 1, 2 ja 9, korttelin n:o 34122 tontin n:o 1, korttelin n:o 34126 tonttien n:o 1—10, korttelin n:o 34127 tontin n:o 6 samoin kuin Itä-Pakilan korttelien n:o 34017, 34025—34027 ja 34030, korttelin n:o 34016 tonttien n:o 1—9 ja 16, korttelin n:o 34032 n:o 8, 9 ja 13—16, korttelin n:o 34033 tonttien n:o 1, 10—13 ja 17—19 sekä korttelin n:o 34036 tonttien n:o 1—6 ja 14—21 osalta alueilla, joiden rajat on merkitty asemakaavaosaston laatimiin, 27.1.1972 päivättyihin karttapiiirroksiin n:o 6760 ja 6761 (8.3. 149 §).

Hyväksyessään Pasilan kortteleita n:o 17001—17041, Vallilan katu-, rautatie- ja puistolaueita sekä Kumpulan katualuetta koskevan asemakaavan ynnä Alppiharjun korttelia n:o 391 ja Vallilan katualuetta koskevan asemakaavan muutoksen kaupunginvaltuusto hyväksyi lisäksi seuraavat neljä toivomuspontta:

1) hyväksyessään kaupunginhallituksen ehdotuksen kaupunginvaltuusto kehottaa kaupunginhallitusta ryhtymään toimenpiteisiin messualueen vuoksi menetettävien Käpylän urheilupuiston harjoittelualueiden korvaamiseksi vähintään yhtä suurilla nurmipintailla harjoittelualueilla Mäkelänkadun itä-

puolelta Kumpulan alueen suunnittelun yhteydessä.

2) kaupunginvaltuusto kehottaa kaupunginhallitusta Pasilan alueen tonttien luovutuksessa ja alueen yksityiskohtaisessa suunnittelussa kaikin mahdollisin tavoin huolehtimaan siitä, että liikuntavammaisten erikoistarpeet otetaan huomioon tasonvaihtolaitteiden, julkisen liikenteen ja pysäköintipaikkojen järjestelyissä.

3) hyväksyessään kaupunginhallituksen esityksen kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunginhallitus ryhtyy toimenpiteisiin Itä-Pasilan asemakaava-alueen pohjoispuolelle kaavailtua moottoritietä koskevien suunnitelmien muuttamiseksi niin, ettei mm. Pasilan ja Käpylän asukkaille välttämättömän ja laajempiakin alueita palvelevan Käpylän urheilupuiston käyttöarvoa viheralueena vaaranneta.

4) kaupunginvaltuusto kehottaa kaupunginhallitusta huolehtimaan siitä, että ajoneuvo- ja jalankulkuliikenteen erottaminen toteutetaan Itä-Pasilassa osayleiskaavan osoittamassa laajuudessa ja että liikuntavammaisten, jalankulkijoiden ja pyöräilijäin edut otetaan kaikissa kysymykseen vaikuttavissa ratkaisuisa huolellisesti huomioon (17.5. 293 §).

Hyväksyessään Vuosaaren kortteleita n:o 54011 ja 54013—54033 koskevan asemakaavan sekä Vuotie-nimisen katualueen asemakaavan muutoksen kaupunginvaltuusto hyväksyi lisäksi toivomusponnen, jossa edellytettiin, että valtuuston joutuessa seuraavan kerran käsittelemään Vuosaaren jotakin osaa asemakaavaa, sen jäsenten käytettävissä olisi Vuosaaren kartta, josta mahdollisimman yksityiskohtaisesti käyvät selville Vuosaaren asemakaavasuunnitelmat (1.11. 620 §).

Samaten kaupunginvaltuusto hyväksyessään Vuosaaren itäosassa Niinisaaren nimesä olevat Valmet Oy:n telakka-alueen (korttelit 54150 ja 54151 sekä niihin liittyvät katu-, puisto-, venesatama- ja vesialueet) asemakaavan, kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan

toivomusponnen: hyväksyessään Valmetin telakka-alueen kaavaesityksen kaupunginvaltuusto kehottaa kaupunginhallitusta huolehtimaan siitä, että Vuosaaren kaavoitusta jatkettaessa Uutelan niemi säilyisi Vuosaaressa sijaitsevien virkistysalueiden keskeisenä osana, ja että tehokkaasti jatkettaisiin toimenpiteitä muun sopivamman alueen saamiseksi mm. ydinvoimalan tarpeisiin (14.6. 387 §).

Vuosaaren maankäytön selvittämistä ja asemakaavan kiirehtimistä koskevassa v. 1970 tehdyssä vt Ilaskiven ym. aloitteessa mainittiin mm. seuraavaa: »Vuosaaren jo useamman vuoden vireillä olleesta asemakaavasta ei käy ilmi muuta kuin asuinkorttelit, asuintontit ja lisätyt rakennusoikeudet. Yleisten tonttien paikkoja ja koko alueen järjestelyjä ei ole selvitetty. Alueella tulee suunnitelmien mukaan v. 1980 olemaan n. 20 000 asukasta, mutta sitä varten ei kuitenkaan ole katsottu tarpeelliseksi laatia kokonaisvaltaista maankäytön suunnitelmaa. Asuintalojen lisäksi Vuosaari tarvitsee muitakin palvelupisteitä kuin myymälät. Asemakaavan puuttumisen vuoksi on olemassa vaara, että Vuosaaressa monien muiden asuntolähiöiden tapaan on ennen pitkää vain ostoskeskuksia, monien julkisten palvelujen puuttuessa.» Aloitteentekijät ehdottivat, että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin ryhtymään toimenpiteisiin Vuosaaren kokonaisvaltaisen maankäytön selvittämiseksi sekä kiirehtimään asemakaavan valmistumista. Kaupunkisuunnittelulautakunta mainitsi, että Vuosaaren keskeiselle, n. 722 ha:n suuruiselle osa-alueelle vahvistettiin rakennuskaava v. 1963. Sisäasiainministeriö vahvisti v. 1968 rakennuskaavan kumoamista koskeneen valtuuston päätöksen. Ministeriö vahvisti v. 1970 Vuosaaren kortteleiden n:o 54044—54085 asemakaavan ja korttelin n:o 5407 asemakaavan muutoksen. Tämä alue on n. 165 ha:n suuruinen. 24.2.1970 perustettiin yleiskaavaosastoon itäisten esikaupunkialueiden suunnittelua varten ns. IES-toimisto. V. 1969 asetettiin työryhmä

laatimaan itäisten esikaupunkialueiden suunnitteluohjelmaa, jonka edelleen kehittämistä varten asetettiin sittemmin uusi työryhmä laatimaan ehdotusta lopulliseksi suunnitteluohjelmaksi sekä siihen perustuvaa arviota resurssitarpeesta ja suunnittelukustannuksista. Lautakunta hyväksyi 29.1.1970 IES-työryhmän esittämän suunnitteluohjelman aikatauluineen, resurssiarvion ja organisaatioehdotuksen ko. suunnittelutyön pohjaksi. Tarkoitukseen varattiin 780 000 mk. Suunnittelun kiireellisimpiä tehtäviä on ollut maankäytön perusvaihtoehtojen samoin kuin siihen liittyvän tie- ja metroverkon suunnittelu. Ulkopuolisen arkkitehtitoimiston kanssa tehtiin 25.6.1970 sopimus suunnittelutyöstä, joka käsittää mm. kaavarunkoluonnoksen laatimisen Vuosaaren alueelle. Asemakaavaosaston toimintasuunnitelmassa on asemakaavojen laatiminen ajoitettu seuraavasti: osa Keski-Vuosaarta v. 1971, Etelä-Vuosaaren teollisuusalue v. 1971—1972 sekä Rastila v. 1971—1973.

Kiinteistölautakunta totesi, että kaupunki on v. 1966—1970 hankkinut Vuosaaresta omistukseensa kaikkiaan n. 70 ha. Vuosien 1971—1975 asuntotuotanto-ohjelmassa on Vuosaaren ja Rastilan tavoitteelliseksi kerosalaksi merkitty yht. 70 000 m². Ensimmäiset asunnot tästä osuudesta valmistuivat jo v. 1972. Vuosien 1971—1980 ohjelmassa oli koko IES-projektin osuus 920 000 m². Vuosaaren osuutta siitä ei kuitenkaan ole vielä voitu määritellä. Kaupunginhallitus totesi mm., että Vuosaaren kaavarunkotyön edistymisen esteenä ovat olleet eräät suuret avoimet kysymykset, kuten vedenottamon rakentaminen suoja-alueelle, suurvoimalan sijoituskysymys sekä mahdollinen metron haarautuminen itäisestä aluekeskuksesta Vuosaareen. Myös työpaikkatavoitteita koskeva asia oli selvittämättä. Valmet Oy:n telakka-alueen suunnittelutyön ollessa ensimmäisellä sijalla kaupunkisuunnittelulautakunta päätti muuttaa Vuosaaren kaavarunkotyön aikataulua siten, että kertomusvuoden aikana oli pyrit-

tävä selvittämään eri hallintokuntien kanssa näitä avoimia kysymyksiä ja että kaavarunkotyön loppuraportin laatiminen siirrettiin vuoden lopulle. Asemakaavaosaston toimintasuunnitelmaan oli telakka-alueen asemakaavan laatiminen merkitty aloitettavaksi kertomusvuoden alussa ja päättyväksi saman vuoden huhtikuussa. Valtuuston käsiteltäväksi asemakaava oli tarkoitus saada touko—kesäkuun aikana. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi (26.1. 78 §).

Vt Pettinen ym. tekivät 29.9.1971 aloitteen Pukinmäellä olevan Savelan alueen asemakaavallisesta ratkaisusta, sekä vt Jokinen ym. 26.1.1972 aloitteen Savelan alueen asemakaavan laatimisesta ja kunnallisteknillisten töiden suorittamisesta. Vt Pettinen ym. mainitsivat aloitteessaan mm., että vuosisadan alkuvuosikymmeninä perustetun Savelan pientaloalueen tonttien omistajat ovat jatkuvasti vaikeuksissa Vantaan tulvien ja routavaurioiden huonolle savipohjaiselle maalle rakennetuille rakennuksille aiheuttamien vahinkojen takia sekä alueen puutteellisen vesihuollon johdosta. Alue on edelleen ilman asemakaavaa. Kaupungin viranomaiset ovat useissa yhteyksissä esittäneet, että alue olisi jätettävä puistoksi ja sillä olevat rakennukset purettava tai annettava rappeutua. Kaupungin toimesta suoritettut tutkimukset ovat osoittaneet, että maapohja on huonointa Vantaata lähimpänä olevassa osassa, jossa tulvan vaarakin on suurin. Sen sijaan Seppämestarintietä lähellä olevassa osassa maapohja on käyttökelpoista rakennustarkoitukseen. Jos tälle alueelle suunniteltaisiin pientaloalue omakotitaloja, kytkettyjä taloja tai rivitaloja varten, voitaisiin Vantaata lähinnä oleville tontinomistajille tarjota entisten tonttien ja rakennusten tilalle uuden asunnon rakentamismahdollisuus tai valmiiksi rakennettu pientaloasunto. Tämä edellyttäisi mm. korvauksen suorittamista niille kiinteistönomistajille, jotka joutuvat jättämään tonttinsa ja rakennuksensa rakentamattomaksi jäävälle maalle. Aloitteentekijät ehdottivat,

että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin ryhtymään tarmokkaisiin toimenpiteisiin hyväksyttävissä olevan kokonaisratkaisun aikaansaamiseen Savelan alueen suhteen ja kiinteistönomistajien mielipiteiden kuulemiseksi asiassa.

Vt Jokinen ym. ehdottivat 26.1.1972 tekevänsä aloitteessa, että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin ryhtymään kiireellisesti toimenpiteisiin Pukinmäen kaupunginosan Savelan alueen asemakaavan laatimiseksi siten, että alue kokonaisuudessaan säilytettäisiin edelleen asuintalalueena sekä että vesijohdot, viemäreiden ja teiden rakentaminen suoritettaisiin mahdollisimman pian.

Kaupunkisuunnittelulautakunta mainitsi valtuuston päättäneen v. 1967, että Savelan alueen sille osalle, joka käsittää rakennussuunnitelman korttelit n:o 50—55, laaditaan asemakaava. Valtuusto päätti 21.1.1970 kumota v. 1941 vahvistetun Pukinmäen rakennussuunnitelman mm. kortteleiden n:o 50—55 osalta. Sisäasiainministeriö vahvisti kumoamispäätöksen ja pidensi rakennuskieltoa 20.9.1971 saakka. Valtuusto hyväksyi 9.2.1972 Malmin, Tapanilan, Pukinmäen ja Puistolän eräitä alueita koskevan osayleiskaavan sekä kehotti samalla kaupunginhallitusta huolehtimaan siitä, että Savelan alueelle laaditaan mahdollisimman pian asemakaava, jossa alue saa tiiviin pientalalueen luonteen ja tulee sopivalla tavalla liittymään asemakaavoituksen puolesta ympäristöön. Vantaanjoen väliraporttia v. 1971 käsitellessään lautakunta päätti mm., että Vantaanjoen—Keravanjoen maisemaa suunnitellaan luonnon ekosysteemiin perustuvan vaihtoehdon pohjalta ja että Vantaanlaakson tulvasuojelu suunnitellaan tämän perusteella. Vantaanjoen tulvahaittojen vaatimista suojelutoimenpiteistä mm. Savelan alueen osalta on tekeillä tutkimus. Yleiskaavaehdotuksen 1970 tarkistuksen yhteydessä lautakunta päätti tievarauksesta v:n 1980 jälkeen Savelan alueen eteläosasta. Vuoden 1973 toimintasuunnitelmassa on alustavasti esitetty Savelan alueen

asemakaavasuunnittelun aloittamista kaavarungon pohjalta. Kiinteistölautakunta mainitsi, että mahdollisesti jo v. 1973 aloitettavassa asemakaavassa Vantaan rantaan sijoitetaan todennäköisesti viherväylä nykyisten kiinteistöjen alueelle sekä liitetään uusia asuinkortteleita lähinnä Seppämestarintien puoleiseen osaan. Noin 100 m:n levyisen viherväylän aikaansaaminen Vantaan rannalle aiheuttaa kaupungille n. 20 tilan lunastamisen. Mikäli maanomistajat rahakorvauksen ohella tai asemesta saavat vaihtotontin, tulevat tällöin ensi sijassa kysymykseen Puistolasta varatut pientalotontit tai Savelan alueelle mahdollisesti muodostettavat uudet pientalotontit. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteiden johdosta (20.12. 787 §).

Huoneistojen koon pienentämisestä rivi-talalueita kaavoitettaessa teki vt Loikkanen aloitteen v. 1971 sillä perusteella, että myös pienempipalkkaiset henkilöt voisivat asua ns. hyvillä asuntoalueilla. Kaupunkisuunnittelulautakunta totesi lausunnossaan mm., että aloitteessa esitetyn tavoitteen toteuttamiselle on viime aikoina laadituissa kaavoissa pyritty luomaan kaavalliset edellytykset ja että näin menetellään edelleenkin asemakaavoja ja niiden muutoksia laadittaessa. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (15.11. 679 §).

Hesperian puiston säilyttämisestä puistoalueena ja kävelytien rakentamisesta pitkin Töölönlahden etelä- ja itärantaa tekivät vt Witting ym. 21.6. aloitteen, jossa ilmaistiin huolestuminen siitä, että Hesperian puisto aiotaan vähitellen kokonaan täyttää erilaisilla rakennuksilla ja liikennejärjestelyillä ja siten riistää kaupunkilaisilta kaunis puisto ja suosittu kävelykohde. Aloitteentekijät pyysivät, että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin ryhtymään sellaisiin toimenpiteisiin, että valtuusto voisi päättää voimassa olevan asemakaavan muuttamisesta siten, että Hesperian puisto Finlandia-talosta Suomen Sokeri Oy:n tonttiin saakka rauhoitettaisiin puistoalueek-

si ja siellä sijaitsevat tontit liitettäisiin puistoon ja niiden voimassa oleva rakennusoikeus poistettaisiin. Samalla olisi ryhdyttävä toimenpiteisiin kävelytien rakentamiseksi Finlandia-talolta pitkin Töölönlahden etelä- ja itärantaa.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan ilmoituksen mukaan on alueelle v. 1967 vahvistettu asemakaava. Siinä on merkitty Hesperian puiston ja ent. sokeritehtaan tontista muodostetun puistoalueen kohdalle Töölönlahden rannalle kulttuuritarpeita palvelevia rakennuksia varten rakennusoikeutta yht. 30 000 kerrosalaneliömetriä Finlandia-talon lisäksi. Hesperian puisto-alue on Töölönlahden rantaviivaa lukuun ottamatta merkitty puistoalueeksi. Tämä asemakaava on eräiltä osin kuitenkin todettu vanhentuneeksi ja tästä syystä alue on otettu uudelleen suunnittelun kohteeksi. Kaavarunkosuunnitelma Töölönlahden—Terassitorin alueelle on valmis-teilla. Alueen maankäyttö- ja liikennejärjestelyvaihtoehdot on tarkoitettu saada valmiiksi v:n 1973 puoliväliin mennessä. Kaavarunko-työ asemakaavan muutosehdotuksineen on tarkoitettu saada valmiiksi v:n 1974 puoliväliin mennessä. Töölönlahden—Terassitorin alueen ns. miljööttavoitteellisessa konsultti-tehtävässä toimii ulkopuolisena suunnittelijana arkkitehtitoimisto Alvar Aalto. Toimiston alustaviin maankäyttösuunnitelmiin sisältyy periaate Hesperian puiston säilyttämisestä puistoalueena lukuun ottamatta entisestä sokeritehtaan tontista muodostettua puistoaluetta, jolle on ehdotettu sijoitettavaksi huomattava määrä kerrosalaa. Kaupunkisuunnitteluvirastoa on kehoitettu kiireellisesti ryhtymään toimenpiteisiin kävelytien järjestämiseksi Finlandia-talolta Kallion kaupunginosaan. Kaupunginvaltuusto katsoi edellä olevan riittäväksi selvitykseksi (13.12. 763 §).

Rakennuskiellot. Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä sen toimenpiteen, että kaupunginhallitus oli pyytänyt sisäasiainministeriötä jatkamaan 1.—8. sekä 13. ja 14. kau-

punginosaa samoin kuin 12. kaupunginosan korttelia n:o 358 koskevaa 11.10. päättynyttä rakennuskieltoa kahdella vuodella niiltä osin, joille 11.10.1961 jälkeen ei ole vahvistettu asemakaavan muutosta. Ministeriö oli 17.11. pidentänyt rakennuskieltoaikaa 11.10.1974 saakka (1.11. 613 §, 20.12. 769 §).

Kaupunginvaltuusto päätti pyytää ministeriötä jatkamaan 28. kaupunginosan kortte-leita n:o 28006—28010, 28028—28030, 28035—28038, 28048, 28049, 28058, 28060—28063, 28073, 28074, 28076, 28139, 28145—28147, 28150, 28151, 28153—28155, 28158, 28159, 28161 ja 28163 sekä kortteleiden n:o 28051, 28056, 28075, 28156, 28157 ja 28165 osia koskevaa rakennuskieltoa 10.6.1974 asti alueella, jonka rajat on merkitty asemakaavaosaston 16.4.1970 päivättyyn piirustukseen n:o 6399, lukuun ottamatta korttelin n:o 28073 tonttia n:o 4 ynnä korttelin n:o 28056 tontteja n:o 9—11. Ministeriö oli 14.9. pidentänyt rakennuskieltoa 10.6.1974 saakka (21.6. 425 §, 1.11. 628 §).

Edelleen kaupunginvaltuusto päätti pyytää ministeriötä jatkamaan 45. kaupunginosan Vartioharju-nimisen osa-alueen kortteleita n:o 45251, 45261—45264, 45278 ja 45308 koskevaa 16.10. päättyvää rakennuskieltoa kahdella vuodella. Lisäksi hyväksyttiin kaupunginhallituksen toimenpiteet Pitäjänmäen kortteleita n:o 46119, 46122, 46140—46158 ja 46160 sekä puisto- ja katualueita koskevaa asemakaavaosaston 30.11. päivätyssä piirustuksessa n:o 6912 osoitettua aluetta tarkoit-tavan 9.12. päättyneen rakennuskiellon jatkamiseksi yhdellä vuodella (4.10. 563 §, 20.12. 775 §).

Poikkeusluvut. Ministeriölle annettavassa lausunnossaan kaupunginvaltuusto päätti puoltaa poikkeuslupan myöntämistä rakennuskiellosta Säätiö, Stiftelsen Latokartano — Vicus Agriculturae Studiosorum -nimiselle säätiölle kahden asuintalon rakentamiseen osalle Viikin Latokartanon kylässä olevaa tilaa RN:o 12⁶ sekä Asunto Oy Kanavalaituri -nimiselle yhtiölle kahden yksikerroksi-

sen, yht. 15 asuinhuoneistoa käsittävän ja kerrosalaltaan yht. 1 873 m²:n suuruisen asuinrakennuksen rakentamiseen Laajasalossa oleville tiloille RN:o 2³³⁵ ja 2³³⁶ rakennusjärjestyksen 55 §:n 3 ja 5 mom:n määräyksistä poiketen sekä siitä huolimatta, ettei alueelle ole vahvistettu asemakaavaa (21.6. 424, 423 §).

Kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten suojelu. Vt Tuomioja ym. tekivät aloitteen 26.1. toimenpiteisiin ryhtymisestä Kampin korttelin n:o 68 tontilla n:o 5 olevan talon säilyttämiseksi esittäen, että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin ryhtymään tarpeellisiin toimiin Eerikin- ja Annankadun kulmassa sijaitsevan uusrenesanssityylisen rakennuksen, ns. Marinadin talon purkamisen estämiseksi sekä vähintäänkin rakennuksen julkisivujen ja porrashuoneiden säilyttämiseksi nykyisessä asussaan. Kyseinen rakennus on osa sitä Helsinkiä, jonka säilyttäminen on ensiarvoisen tärkeää ja jonka tuhoamiseen ei tällä sukupolvella ole oikeutta. Kaupunkisuunnittelulautakunta totesi, että lääninhallitus oli kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten suojelusta annetun lain 15 §:n nojalla 28.1. kieltänyt ko. kiinteistön omistajaa ryhtymästä rakennuksen kulttuurihistoriallista arvoa vaarantaviin toimenpiteisiin. Päätös on voimassa siksi kunnes rakennuksen kulttuurihistoriallinen arvo on selvitetty, kuitenkin kauintaan 6 kk. Laaditun korttelisuunnitelman perusteella on tontille n:o 5 laadittu asemakaavan muutosehdotus, jossa rakennuksen katujen puoleiset osat on merkitty kulttuurihistoriallisesti ja rakennustaiteellisesti arvokkaiden rakennusten rakennusalaksi, jolla osalla tonttia ei saa suorittaa sellaisia purkaus- eikä muutostöitä, jotka tarvelevät kadunpuoleisten julkisivujen ja vesikattojen tai sisätilojen kulttuurihistoriallista arvoa ja tyyliä. Lautakunnan käsityksen mukaan asemakaavan muutosehdotuksen hyväksyminen ja vahvistaminen tekee mahdolliseksi rakennuksen säilyttämisen. Valtuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (14.6. 407 §).

Paikan varaaminen ns. kolariauton näytteille asettamista varten. V. 1970 tekemässään aloitteessa vt Kilpi ym. ehdottivat, että kaupunginhallitus ryhtyisi yhteistoiminnassa vaakuutusyhtiöiden ja Taljan kanssa tutkimaan sopivan paikan löytämistä tuoreimman helsinkiläisen tai Helsingin alueella ihmisvaurioita vaatineen nk. kolariauton asettamiseksi näytteille varoitukseksi sekä autoilijoille että jalankulkijoille, koska maaliikenneonnettomuuksien ja niiden vaatimien uhrien luku oli jatkuvasti lisääntynyt huolestuttavasti. Kaupunkisuunnittelulautakunta piti ajatusta periaatteessa kannatettavana ja katsoi, että kolariauto olisi sijoitettava keskustaan, jossa liikkuu eniten ihmisiä, kuten esim. Erottajalle, Kolmen sepän aukiolle, tai ehkä parhaiten Asema-aukion eteläreunassa olevan korokkeen länsipäähän. Asemakaavaosasto katsoi, ettei romuautoa olisi kaupunkikuvalisista syistä aiheutta sijoittaa kaupungin keskustaan ainakaan pitkäksi ajaksi, koska se saattaa herättää vaatimuksia muidenkin esineiden näytteillepanoon. Talja oli ehdottanut kolariautoa pantavaksi näytteille esim. liikenneviikon aikana. Kaupunginvaltuusto hyväksyi lausunnon riittäväksi selvitykseksi. Samalla kaupunginvaltuusto edellytti kaupunginhallituksen tiedustelevan nopeasti niistä Euroopan kaupungeista, joissa onnettomuusautoja on turmavaaran torjumiseksi asetettu näytteille liikennepiireissä »shokkihoidoksi» sekä vastausten saavuttua mahdollisimman pian esittämään valtuustolle yhteenvedon saaduista tiedoista sekä tällaisten toimenpiteiden vaikutuksesta liikenneturmien määrään (31.5. 362 §).

Liikennejärjestelyt. Kaupunginvaltuusto oikeutti yleisten töiden lautakunnan käyttämään v:n 1970 talousarvion pääomamenoihin Rautatientorin järjestelyyn merkitystä määrärahasta 160 000 mk julkisen pintaliikenteen parantamiseen Hämeentiellä välillä Siltasaarekatu—Mäkelänkatu sekä 90 000 mk Helsingin teknillisen museon pysäköinti-alueen järjestelyyn. Erottajan liikennejärjestely-

lytöitä varten merkityn määrärahan säästöstä päätettiin käyttää 269 264 mk Mannerheimintien osuuden Runeberginkatu—Reijolankatu liikennejärjestelytöiden loppuun saattamiseen (3.5. 274 §, 1.11. 641 §).

Selvityksen antamisesta jalankulkukokeilun aiheuttamista kustannuksista olivat vt Ilaskivi ym. tehneet 14.6. aloitteen, jossa todettiin 12.6. toteutetun ydinkeskustan ym. alueiden sulkemisen moottoriajoneuvoliikenteeltä sopivan varsin huonosti liikennepoliittiseksi kokeiluksi. Sen sijaan se aiheutti kaupungille huomattavia järjestelyjä, valvonta-tehtäviä ym. Aloitteentekijät ehdottivat, että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin mahdollisimman pian antamaan selvitys jalankulkukokeilun aiheuttamista menoista. Kaupunkisuunnittelulautakunta mainitsi, että ko. liikennejärjestelyistä sekä kuntalaisille järjestetystä liikennepoliittisesta keskustelutilaisuudesta aiheutui kaupungille yht. 9 017 mk:n suuruinen menoerä. Tällöin menetettiin myös käytöstä poissa olleiden pysäköintimittareiden tuotto, 262 mk. Kaupunkisuunnitteluvirasto oli aikanaan esittänyt kokeilun kestoajaksi huomattavasti pitempää ajanjaksoa kuin yhtä vuorokautta, koska silloin olisi paremmin voitu arvioida kokeilun tulosten käyttökelvopoisuutta sekä tutkia kaupunkilaisen liikennekäyttäytymistä ja soveltaa tietoja myöhempään liikennesuunnitteluun. Kaupunginhallitus ilmoitti päättäneensä, että ko. kustannukset saisivat olla yhteensä enintään 25 000 mk. Valtuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (14.6. 412 §, 15.11. 680 §).

Martinlaakson radan rakentaminen. Kaupunginvaltuusto päätti v:n 1972 talousarvion hyväksymistä koskevassa päätöksessään, että v:n 1972 talousarvioon otetaan 28 500 000 mk liikenneväylien rakentamista varten ja että osa sanotusta määrärahasta käytetään Martinlaakson radan rakentamiseen. Oikeustieteen lis. Kerppo Kankaanranta ym. valittivat tästä päätöksestä lääninhallitukseen sillä perusteella, ettei yleistä liikennettä palvelevan

radan rakentaminen valtionrautateiden lukuun heidän mielestään ollut sellainen kunnan yhteinen asia, johon kunnan varoja voidaan käyttää. Kaupungilla ei muutoinkaan ollut radan rakentamiseen laillisia edellytyksiä, koska kaupunki mm. ei ollut saanut sen rakentamiseen voimassa olevien säännösten edellyttämää valtioneuvoston poikkeuslupaa. Valittajat vaativat valituksenalaisen päätöksen kumoamista ja päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä. Kaupunginhallituksen annettua asiasta selvityksensä lääninhallitus hylkäsi 19.6. valituksen kunnallislain 175 §:n perusteella sekä pyynnön päätöksen täytäntöönpanon kieltämiseksi (6.9. 484 §).

Kaupunginvaltuusto hyväksyi v. 1970 rautatiehallituksen, Helsingin kaupungin ja Helsingin maalaiskunnan kesken tehtäväksi sopimuksen Martinlaakson rakentamisesta ja liikennöimisestä. Oikeustieteen lis. Kerppo Kankaanrannan valitettua päätöksestä lääninhallitus hylkäsi 20.1.1972 valituksen ja korkein hallinto-oikeus jätti 6.6.1972 lääninhallituksen päätöksen pysyväksi. Asian laatuun nähden ei kaupunki saanut korvausta korkeimmassa hallinto-oikeudessa aiheutuneista oikeudenkäyntikuluksista (8.3. 154 §, 6.9. 479 §).

Pääkaupunkiseudun yhteistyötoimikunta

Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskuntaa koskeva lakiluonnos. Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen esityksen mukaisesti esittää sisäasiainministeriölle annettavassa lausunnossaan pitävänsä tarpeellisenä, että pääkaupunkiseudun yhteistyötä varten säädetään sisäasiainministeriön toimesta laaditun lakiluonnoksen pohjalta laki pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnasta siten, että yhteistyövaltuuskunnan toimivalta määräytyy lakiluonnoksen 2 §:ssä esitetyn suppeamman vaihtoehdon mukaan, että sanotussa 2 §:ssä mahdollistetaan yk-

sittäistapauksissa yhteistoiminta myös kahden tai kolmen kunnan kesken;

että lakiluonnoksessa tarkoitettun johtosäännön hyväksyminen annetaan yhteistyövaltuuskunnan tehtäväksi, kuitenkin niin, että johtosääntöön otetaan määräys yhteistyövaltuuskunnan vuotuisen talousarvion ja sen toiminnasta aiheutuvien kustannusten jakoperusteiden alistamisesta jäsenkuntien valtuustojen hyväksyttäväksi sekä

että säädettävään lakiin otetaan määräykset siitä, että yhteistyövaltuuskunnan päätöksestä voidaan valittaa noudattamalla kunnallisvalituksesta voimassa olevia säännöksiä (29.11. 695 §).

Helsingin kaupungin ja sen lähikuntien erinäisten yhteisten tehtävien hoidon järjestämisestä annettava lausunto. Kunnallisen yhteistoiminnan järjestysmuotokomitea eli ns. Hannuksen komitea jätti sisäasiainministeriölle ehdotuksensa tarkistuksiksi komitean I mietintöön, joka valmistui v. 1969 ja joka koski Helsingin kaupungin sekä sen lähikuntien erinäisten yhteisten tehtävien hoidon järjestämistä. Kaupunginvaltuusto antoi mietinnöstä lausuntonsa 4.2.1970 (ks. s. 90). Helsingin kaupunki, silloiset Espoon ja Kauniaisten kauppalat sekä silloinen Helsingin maalaiskunta asettivat v. 1970 pääkaupunkiseudun yhteistyötoimikunnan keskitetysti seuraamaan ja ohjaamaan eri aloilla tapahtuvaa yhteistyötoimintaa. Nämä kunnat tekivät v. 1971 vapaaehtoisen yhteistyön kehittämistä koskevan yhteistyösopimuksen. Pääkaupunkiseudun yhteistyötoimikunnan tehtäväpiiri käsittää pääpiirteissään kaikki tehtävät, joita kunnallisen yhteistoiminnan järjestysmuotokomitea esittää annettavaksi perustetulle seutukunnalle.

Kaupunginhallitus totesi pääkaupunkiseudun yhteistyötoimikunnasta tähän mennessä saatujen kokemusten olleen myönteisiä sekä läheisen yhteistyön Helsingin, Espoon ja Kauniaisten kaupunkien, Vantaan kauppalan sekä erilliskysymyksissä muidenkin Helsingin seudun kuntien kanssa olevan välttämätöntä.

Pääkaupunkiseudun kunnat voivat kuitenkin edelleen vapaaehtoisesti, mutta samalla vastuunsa tuntien, aloitetun pääkaupunkiseudun yhteistyötoimikunnan puitteissa ja joustavasti muullakin tavoin toistaiseksi järjestää yhteisten tehtäviensä hoidon osapuolia tyydyttävästi. Yhteistyötoimikunnan talousarvioehdotus v:lle 1973 oli 1.5 mmk, joten toiminnasta aiheutuvat kustannukset olivat kaupunginhallituksen käsityksen mukaan vain pieni osa seutukunnan kustannuksista. Koska pääkaupunkiseudun kuntien yhteisten tehtävien hoidon tehokas järjestäminen on pääasiassa riippuvainen peruskuntien yhteistyöhalukkuudesta, voitaisiin nykyisen pääkaupunkiseudun yhteistyötoimikunnan avulla vielä pitkän aikaa huolehtia samoista tehtävistä, joita on suunniteltu ehdotetulle seutukunnalle. Kaupunginhallitus esitti, että ministeriölle annettavassa lausunnossa toistettaisiin esitettyihin perusteluihin viitaten valtuuston v. 1970 antaman lausunnon 1 kohta eli ne seikat, joiden vuoksi ehdotetun seutukunnan perustamista ei voida pitää tarkoituksenmukaisena ratkaisuna Helsingin ja sen lähikuntien yhteisten tehtävien hoidon järjestämisessä. Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti, että ministeriölle annetaan khn mietinnön n:o 29 sivuilta 1—9 ilmenevä lausunto (20.12. 772 §, khn mtö n:o 20).

Metrotoimikunta

Metroasemat. Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä seuraavat metroasemien luonnospiirustukset: Arkkitehtuuritoimisto Bengt Lundsténin laatiman Hiihtäjätien metroaseman luonnospiirustuksen n:o 5000 piirustuksessa esiteltäjä liikennejärjestelyjä lukuun ottamatta (31.5. 335 §), Arkkitehtitoimisto Juutilainen—Kairamo—Mikkola—Pallasmaan laatiman Siilitien metroaseman luonnospiirustuksen n:o 4417 (31.5. 336 §) ja Kaupunkisuunnittelu Oy:n laatiman Kulosaaren met-

roaseman luonnospiirustuksen n:o 4300. Hyväksyessään kaupunginhallituksen ehdotuksen kaupunginvaltuusto edellytti, että kaupunginhallitus huolehtii hyvän palvelutason saavuttamisesta kaikilla metroasemilla siten,

että tasonvaihto ratkaistaan myös liikuntavaikeuksista kärsiviä henkilöitä ja lastenvaunuja ajatellen yleisten töiden lautakunnan lausunnon mukaisesti (31.5. 334 §).

8. Satamaoloja koskevat asiat

Viranhaltijat. VI tullikamarin lakkauttamisen vuoksi kaupunginvaltuusto päätti lakkauttaa 1.10. lukien satamalaitoksen varastoimis- ja laiturihuolto-osaston avoimena olevan 20. pl:aan ja IV kielitaitoluokkaan kuuluvan laiturihuollon toimistonhoitajan viran ja perustaa samasta ajankohdasta lukien varastoimis- ja laiturihuolto-osastoon 20. pl:aan ja IV kielitaitoluokkaan kuuluvan laiturihuollon apulaistarkastajan viran (4.10. 569 §).

Kaupunginvaltuusto vahvisti omasta puolestaan satamarakennusosaston 32. pl:n työpäällikön virkaan valitulle dipl.ins. Eljas Muuriselle maksettavan sopimuspalkan 3 842.45 mk:ksi/kk siitä lukien, kun hän ryhtyy virkaa vakinaisena hoitamaan. Päätökselle päätettiin pyytää kunnallisen sopimusvaltuuskunnan suostumus (29.11. 707 §).

Satamajärjestyksen muuttaminen. Merkittiin tiedoksi, että sisäasiainministeriö oli 31.12.1971 vahvistanut satamajärjestyksen 17 §:n muuttamisen valtuuston ehdotuksen mukaisesti (26.1. 59 §, v:n 1971 kunn. as. kok. n:o 198).

Satamamaksutaksan täydentäminen. Kaupunginvaltuusto päätti lisätä Helsingin kaupungin satamamaksutaksan 9 §:ään seuraavan III mom:n:

»III

satamalautakunnalla on oikeus erityisten syiden vaatiessa myöntää joko vapautus tai alennusta satamamaksusta muissakin kuin edellä luetelluissa tapauksissa». (4.10. 570 §, kunn. as. kok. n:o 110).

Liikennemaksutaksan uusiminen. Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti hyväksyä kaupunginhallituksen mietinnön n:o 9 liitteenä 3 olevan ehdotuksen Helsingin kaupungin liikennemaksutaksaksi ja saman mietinnön liitteenä 4 olevan ehdotuksen kotimaan paikkakunnilta vesitse tuotavien kotimaisten ja tullattujen tavarain taksaksi siten, että taksat astuvat voimaan 1.10. Sisäasiainministeriö vahvisti 20.10. kaupunginvaltuuston päätöksen. (20.9. 547 §, 15.11. 656 §, khn mtö n:o 9, kunn. as. kok. n:o 119).

Vapaavaraston laajentaminen. Kaupunginvaltuusto anoi v. 1970 valtioneuvostolta oikeutta Helsingin kaupungin vapaavaraston laajentamiseen. Valtioneuvosto oli 22.12.1971 myöntänyt tullisäännön 87 §:n nojalla kaupungille oikeuden laajentaa vapaavaraston alueen käsittämään karttapiirrookseen merkityn maa-alueen sekä erillisen talletusvarastorakennuksen samoin kuin suostua siihen, että hakemuksessa mainittu ehto poistetaan. Vapaavaraston laajennettuun alueeseen nähden on noudatettava vapaavaraston lupapäätöksessä mainittuja muita ehtoja ja varastonpitäjän on huolehdittava siitä, että uudet varastoalueet erotetaan muusta tullialueesta tullisäännön määräämällä tavalla tullihallituksen lähemmin määräämin toimenpitein. Varastonpitäjän tulee lisäksi rakentaa alueelle tullihallituksen tarpeelliseksi harkitsevat tullitilat (26.1. 58 §).

Rakennustyöt. Kaupunginvaltuusto oikeutti satamalautakunnan käyttämään v:n 1971 talousarvion pääomamenoihin uusien siltojen